

DATED
NEWS
DELIVER BY
SATURDAY
JANUARY 7

LAIKS

WEEKLY NEWS
PERIODICAL
POSTAGE PAID
AT METUCHEN, NJ
AND ADDITIONAL
MAILING OFFICE
(USPS 301-500)
ISSN 1089-8832

Published 48 times per year except the first week of May, the last week in June, the second week in September, the last week in December

Published weekly by: Latvian Newspaper "Laiks", Inc., 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840

POSTMASTER: Send address change to: "Laiks", 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840

Phone: 732-549-0445; Fax: 732-549-0466; E-mail: LaiksDSR@aol.com

Lasiet tīmeklī!
www.laiks.us

Volume LXIII Nr. 2 (5557)

2012. gada 7. janvāris – 13. janvāris

2012. un 2013. gadā PBLA atkal vadīs Jānis Kukainis

Pasaules brīvo latviešu apvienības (PBLA) valde paziņojusi, ka kārtējās PBLA valdes priekšsēža vēlēšanās 2011. gada nogalē uz nākamajiem diviem (2012. un 2013.) kalendāra gadiem par PBLA valdes priekšsēdi atkārtoti ievēlēts pazīstamais latviešu sabiedriskais darbinieks ASV, inženieris **Jānis Kukainis**, nomainot amatā līdzšinējos PBLA valdes priekšsēžus Mārtiņu Sausiņu (2008-2011) un Intu Rupneru (2011).

Jānis Kukainis ir PBLA valdes loceklis kopš 1996. gada (ar pārtraukumu), PBLA valdes priekšsēdis iepriekš bijis no 2002. līdz 2007. gadam, no 1996. līdz 2002. gadam (ar pārtraukumu) vadījis Amerikas latviešu apvienību. Būdam PBLA NATO darba grupas vadītājs, viņš veicinājis Latvijas

integrāciju NATO. Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeni (V šķ., 2000) un Viestura ordeni (I šķ., 2004). Latviešu sabiedrība ārzemēs, jo īpaši Amerikā, Jāni Kukaini labi pazīst kā dedzīgu, strādīgu latviešu patriotu un ciena kā tiešu un noteiktu vadītāju.

Pasaules brīvo latviešu apvienības (PBLA) valde uz diviem kalendāra (2012. un 2013.) gadiem par PBLA priekšsēža vietnieci ievēlusi latviešu sabiedrisko darbinieci Vācijā, zvērinātu advokāti **Daci Luteri-Timmele** (*Luters-Thümmel*).

Dace Lutere-Timmele dzimusi Vācijā, advokāte kopš 1994. gada, komercietisību un EŠ tiesību speciāliste; būdama Eiropas Komisijas juridiskā eksperte, konsultējusi Saeimu ES tiesību pārņemšanas jautājumos, pastāvīgi dzīvo-

jusi Rīgā no 1998. līdz 2001. gadam. 2011. gadā Dace Lutere-Timmele bija Eiropas juristu sieviešu asociācijas (*European Women Lawyers Association*) viceprezidente.

Dace Lutere-Timmele ir PBLA valdes locekle kopš 2007. gada. Kopš 2004. gada viņa ir Latviešu kopības Vācijā padomes priekšsēde, no 2006. līdz 2011. gadam – Eiropas Latviešu apvienības (ELA) priekšsēde, bet kopš 2011. gada – ELA vicepriekšsēde. Būdama PBLA Pilsonības likuma grozījumu darba grupas locekle, Dace Lutere-Timmele palīdzējusi izstrādāt PBLA viedokli dubultpavalstniecības jautājumā un to skaidrot Latvijas valsts institūcijām un sabiedrībai.

Jānis Andersons,
PBLA pārstāvības vadītājs Rīgā

Dace Lutere-Timmele

Jānis Kukainis

Sirsnīgs sveiciens Jaunajā gadā tiem 90 000 ASV dzīvojošiem, kuŗi tautas skaitīšanā apliecināja latviešu izcelsmi!

ALAs priekšsēdis
Juris Mežinskis

Amerikas latviešu apvienības vārdā novēlu visiem veiksmīgu un panākumiem bagātu Jauno gadu!

Trimdas latvieši sevi labprāt dēvēja par dīpīšiem, jo ASV *Displaced Persons* likums palīdzēja viņiem emigrēt no Eiropas bēgļu nometnēm. Nesen tīmeklī angļu valodā lasīju rakstu – kāds meklē savu radnieku, piebilstot – radnieks iecēlojis Amerikā, būdams *misplaced person*. Pasmaidīju, bet domāju, ka nosaukums „pazudušais” arī ir trāpīgs.

Vienalga, vai iecēlojām ASV sen vai ne tik sen, vienalga, vai esam dzimuši Latvijā vai jau ārzemēs – nepazaudēsim cits citu, pulcēsimies, satiksimies, lai atbalstītu tēvzemi un saglabātu latvietību te, Amerikā.

Neviens nepiespiež to darīt, bet, nezaudējot sakarus ar citiem latviešiem ārzemēs, mēs saglabāsim vērtības, kuŗas ir kā enkurs, lai paši nepazustu šajā strauji mainīgajā pasaulē.

Daugavas Vanagu organizācijai jauns priekšnieks un priekšiece

*Daugavas Vanagu organizācija
2012. gadu iesāks ar jaunu vadību*

Par jauno priekšnieci ievēlota **Gunta-Malda Reynolde** no Kanadas. Reynolde jau otro reizi veic DV Vanadžu vadītājas amatu. Kandidātos paliek Klāra Mētra no DV Latvijā un Irēne Ziedare no DV Austrālijā. Reynolde ir pazīstama sabiedriskā darbiniece Toronto, Kanadā, un savas Daugavas Vanagu darba gaitas sāka Keskikas DV nodaļā 1986. gadā. Pašreiz viņa ir Kanadas DV vanadžu vadītāja.

Par jauno priekšnieku ievēlēts atv. flotes admirālis **Andrejs Modris Mežmalis**. Kandidātos paliek ASV Daugavas Vanagu priekšnieks Zigurds Rīders.

Sakarā ar neskaidrībām par Latvijas DV biedru balsīm jaunatnes nozares jauno vadītāju pašreiz vēl nevar pasludināt. Kandidāti jaunatnes nozares vadītāja amatam ir Ilze Jozēna no Latvijas un Indulis Bērziņš no Vācijas.

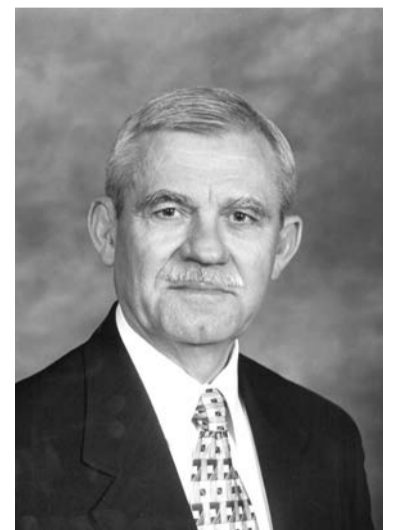
Šī gada 5. janvārī Mežmalis tiksies ar bijušo priekšnieku Juri Augustu un bijušo DV CV prezidiju (sekretāru un kasieri) Indianapolē, ASV, lai iepazītos ar pašreizējā DV prezidija kārtējiem darbiem, plāniem, administratīvām lietām un DV CV

Gunta Reynolds

dotiem uzdevumiem. Jauno prezidija sastāvu paziņos nākamās dienās.

Rakstā, kas sagatavots *Daugavas Vanagu Mēnešrakstam*, jaunais priekšnieks uzrunā visus DV biedrus, vanadzies un vanagus: “Paldies Jums par man doto Jūsu uzticību vadīt DV organizāciju nākamās trīs gadus. Tāpat liels paldies Jurim Augustam par pašreizējā darbu, ko viņš ir veicis DV darbībā. Paldies arī visiem DV CV locekļiem un DV CV prezidijam, kas man ir devuši labus padomus un ieteikumus turpmākam DV darbam,

Andrejs Mežmalis

kā arī DV goda priekšniekam Varimantam Plūdonim par rezolūciju un par dalīšanos savā pieredzē DV organizācijas darbā daudz gadu garumā. Es apzinos un saprotu, ka tas nebūs viegls darbs un ka tas ir arī pilna laika darbs, ko es tagad uzņemos, stājoties DV priekšnieka amatā.”

Aivars Sinka,
Daugavas Vanagu Centrālās valdes informācijas nozares vadītājs

Latvian newspaper

LAIKSFrequency: WKLY EXC 1ST WK - MAY; LAST WK - JUN;
2nd WK - SEPT; LAST WK - DEC**Latviešu nedēļas laikraksts**Iznāk sestdienās, 48 reizes gadā
Redakcija Rīgā, Ausekļa ielā 14-2, Rīga, LV-1010, Latvija.
Tālr. +371 67326761, fax +371 67326784,
e-pasts - redakcija@laiks.us
mājaslapa - www.laiks.usKantoris ASV: 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840, USA
Tālr. 732-549-0445, fax. 732-549-0466, e-pasts - LaiksDSR@aol.comAbonēšanas maksa ASV dolāros: 1 gadam US \$ 130.00;
6 mēn. US \$ 75.00; 3 mēn. US \$ 42.00.Neizlietotus manuskriptus un fotoattēlus redakcija neuzglabā.
Redakcijai ir tiesības iesūtīt materiālus izmantojot arī saīsinātus.
Laikrakstā iespējams, ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos
rakstos izteiktās domas ar redakcijas viedokli par pašu jautājumu
var arī nesaskanēt.

Par reklāmas vai sludinājuma saturu atbild reklamdevējs.

Redaktore: Ligita KovtunaTālr.: +371 67326761, +371 29439423, fakss: + 371 67326784,
e-pasts: ligita@laiks.us
Rīgā, Ausekļa ielā 14-2, LV-1010**Redaktore ASV:** Astra MooraTālr./fakss: 818-980-4748, e-pasts: laiks@juno.com,
astere2000@aol.com (fotografijām)

6157 Carpenter Ave. North Hollywood CA 91606 USA

Kanadas ziņas: Mārtiņš Štauers: tālr.: 514-639-8722,e-pasts: stauvers@yahoo.ca, 104-3000 Notre Dame Street,
Lachine, QC, H8S 2H1Rūdolfs Norītis: tālr.: 416-425-4613, fakss: 416-425-4615,
5 Shady Golfway, Unit 1416 Don Mills, ON M3C 3A5**Reklāma laikrakstā Laiks un mājaslapā www.laiks.us**ASV - Tālr. 732-549-0445, fax. 732-549-0466,
e-pasts - LaiksDSR@aol.com

Rīgā - Ausekļa ielā 14-2, Rīga, LV-1010, Latvija.

Tālr. +371 67326761, fax +371 67326784,
e-pasts - redakcija@laiks.us**ABONĒJIET LAIKRAKSTU****LAIKS**

"LAIKA" abonements ASV maksā: 3 mēnešiem US \$42,-

6 mēnešiem US \$75,-

1 gadam US \$130,-

Gaisa pasts 1 gadam ASV US \$215,-

Ārpus ASV "LAIKS" tiek piesūtīts tikai pa gaisa pastu

Kanadā 1 gadam US \$225,-

pusgadam US \$120,-

Latvijā 1 gadam US \$220,-

pusgadam US \$115,-

Citur pasaulē 1 gadam US \$280,-

pusgadam US \$150,-

Abonentu bez maksas saņems sešus "Jauno Laiks" pielikumus
un gada beigās nākamā gada kalendāru.

"Jauno Laiks" 6 numurus var pasūtīt atsevišķi.

Maksa US \$20,-

Abonēšanas maksu var atsūtīt ar čeku vai naudas pārvedumu
(rakstot čeku uz "Laiks - Latvian Newspaper Inc." vārda).

Lūdzam noteikti norādīt, no kuŗa laika vēlas laikrakstu abonēt.

Laikraksts Laiks 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840, USA

Lūdzu piesūtīt man laikrakstu "LAIKS" no _____

līdz _____ uz _____ mēnešiem uz sekojošo adresi:

(Mr./Mrs./Ms.) _____

Tālrunis _____

E-pasts _____

Pievienoju čeku, Money Order par US \$ _____

abonementa uzsākšanai/pagarināšanai (nevēlamo svītrot)
Ja adrese mainīta, lūdzam uzdot arī agrāko adresi.**LŪDZAM IEGAUMĒT** - abonementu uzsākšanas,
pagarināšanas un adrešu maiņas veic 3-4 nedēļu laikā.**LAIKU** varat pasūtīt arī Rīgas redakcijāLietojiet www.laiks.us**LASĪTĀJU BALSIS****Balsosim
par savu valodu!**

Krievi Latvijā savākuši parakstus, lai tiktu rikota tautas nobalsošana par krievu valodu kā otro valsts valodu.

Tie, kuŗi atceras padomju laikus, labi zina, ko divvalodība Latvijā patiesībā nozīmē - tiek lietota tikai krievu valoda. Varam no mūsu zemītes atvadīties, ja tiks ieviesta divvalodība. Mums nebūs Latvijas, kur aizbraukt mājās, būs tikai krievu guberņa Pri-baltika, un varēsim savā zemē runāt krieviski veikalos, uz ielas, valsts iestādēs utt., bet latviešu valodā mājās ģimenē un ar draugiem.

Mēs to nevaram pielaut, tāpēc visiem latviešiem, Latvijas saimniekiem, ir jāparāda sava nostāja - **NĒ DIVVALODĪBA!**

Tautas nobalsošana notiks aprīļa beigās vai maija sākumā. Vēlos aicināt visus piedalīties balsošanā. Šī nav tā reize, kad pateikt: „Mani politika neinteresē, ko tad es, mana balss jau neko neizšķirs!”

Glūži otrādi - ikviena balss būs svarīga, lai aizstāvētu mūsu kultūru un valodu. Krievi tīmeklī un citur ievietoja reklāmas, aicinot vākt parakstus. Noskatoties šīs reklāmas, radās jautājums: kādu nākotni vēlamies sev, saviem bērniem, savai valstij?

Ikviena pienākums ir padomāt: vai esmu savas valsts patriots? kas esmu savā zemē - ciemiņš vai tomēr saimnieks? kāpēc un par ko mūsu senči cīnījās, ziedojot savu dzīvību par Latviju un tās zemi?

Katrai tautai ir dota sava vieta uz zemes, kur dzīvot un saimniekot, un nevienam nav tiesību savu gribu uzspiest citiem. Katram arī jābūt atbildīgam par savu tautu un zemi, ko sargājis, kopis un par kuŗu rūpējies.

Kaut arī daudzi latvieši no

Latvijas aizbraukuši, tomēr nav un nebūs citas valsts, par kuŗu latvietis varētu teikt: mana zeme, mana tauta, mana valoda. Nepazaudēsim to, kas mums dots, nepaliksim malā un neatdosim savu zemi nevienam citam. Latvijā runāsim latviski! Neesiet vienaldzīgi!

Latvietis ir Latvijas patriots. Es mīlu savu zemi!

Kristīne Januša
Ņudžersijā**Bet ja notiktu tā?**

Mūsu tā dēvētie "krievvalodīgie" ir savākuši nepieciešamo skaitu parakstu, lai ierosinātu tautas nobalsošanu par Satversmes grozījumiem, nosakot krievu valodu par otro valsts valodu Latvijā. Nekas jau viņiem neznāks, taču man gribētos šo jautājumu apskatīt drusku neparastā rakursā.

Pieņemsim, ka arī Krievijā atrodas kaut kādi plindermaņi un josipoviči, kuŗi aģitē, propagandē un noorganizē pietiekama parakstu skaita savākšanu, lai ar konstitūcijas maiņām piešķirtu Krievijā otras valsts valodas statusu nu kaut vai ķīniešu valodai. Krievijā taču, jo sevišķi tālo austrumu apgabalos, legāli vai nelegāli ir apmetušies un dzīvo daudzi etniskie ķīnieši un viņu pēcnācēji. Ķīnas kultūra ir daudz senāka par krievu kultūru. Un salīdzinājumā ar pār-

apdzīvoto Ķīnu Krievija ķīniešu uzskatos ir tikpat kā neapdzīvota zeme, kuŗā mierīgi varētu izvietot kādu miljardu (kolonist...) imigrantu ar visām ģimenēm. Tie radītu miljoniem jaunu darba vietu, atjaunotu paputējušās sādžas, būtu pieticīgi atalgojuma ziņā, maksātu nodokļus, un Krievijas ekonomika piedzīvotu nebijušu uzplaukumu. Nu, protams, viņi runātu ķīniešu valodā un, Dievs vien zina, vai gribētu mā-

cīties krieviski... Bet kas par to? Ieviestu otru valsts valodu, Maskavā un citās pilsētās ielu nosaukumus rakstītu ne tikai kirillicā, bet arī hieroglifu rakstībā, ārsti, medicīnas, tirdzniecības darbinieki un valsts ierēdņi bezmaksas kuros apgūtu ķīniešu valodu (vismaz Pekinas dialektu), bet palaidņa puikas sen apnikušās trīs burtu kombinācijas vietā uz sienām un sētām ar otiņu kaligrafiķi zīmētu attiecīgo hieroglifu. Vai tad nebūtu skaisti un labi?

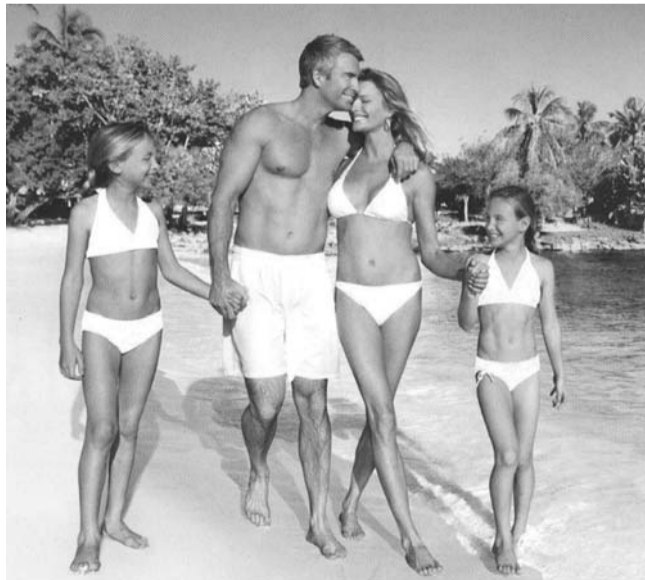
Šajā globālīzācijas laikmetā, kad ne tikai iedzīvotāji, bet, galvenais, milzu kapitāli ceļo pa visu pasauli, vai gan būtu vieta nacionālām leņņumam, savas tēvutēvu valodas cienīšanai, tēvzemes mīlestībai un nostalgiskām atmiņām par savas valsts vēsturi?

Un tomēr! Domāju, ka, pat tikai ierosinot diskusiju par otru valsts valodu Krievijā, visa krievu tauta (un varbūt arī tā dēvētie "krievvalodīgie") celtos kājās kā viens virs savas dzimtas valodas aizstāvībai un savus plindermaņus, ja nu varbūt tieši nenolinčotu, tad vismaz, "morāli apvārtītu darvā un putnu dūnās", "palūgtu" 24 stundu laikā atstāt Krievijas teritoriju.

Taču pie mums, Latvijā, mūsu "krievvalodīgie" grib panākt to, ko nekādi nepieļautu savā etniskajā dzimtenē. Kāpēc?

E. V. Upelnieks**Latviešu valodai
jābūt vienīgai valsts
valodai**Lasot *Laika* 47. numuru es iekliedzos. Ko? Mūsu Latvijā krievi pieprasa, lai krievu valoda būtu valsts valoda? Brīnums, ka viņi nepieprasa visu zemi.

Man bija 13 gadu, kad atstāju dzimteni. Bēgļu laikā iemācījies vācu un mazliet arī franču valodu, bet krieviski nesaprotu. ASV sūtām bērņus uz latviešu nometņēm, lai viņi mācītos latviešu valodu, mājās cenšamies runāt latviski. Gaŗezērā strādniekiem un bērņiem aizliegts runāt angļiski. Latvijā esmu bijusi vairākas reizes. Veikalos, prasi, ko gribi, visi saprot, bet atbildi krieviski. Tas ir skumji. Ceru, ka pēc tautas nobalsošanas latviešu valoda vēl aizvien būs vienīgā valsts valoda Latvijā.

Sandra Spolite
Mičigenā**Riga Ven Travel Inc.****BRAUKSIM, KUR SILTA SAULE**Aruba - Antigua - Curacao - Grand Cayman - Jamaica - Punta Cana -
St. Martin - St. Lucia - Turks and Caicos utt.
Mums ir daudz un dažādi piedāvājumi

Zvaniet - INESEI ZAĶIS

32 South Penataquit Ave., Bay Shore, NY 11706-8815

Tālr.: 631-665-4455, 1-800-291-8311

Fax: 631-665-6164

E-pasts: RigaVen@aol.com**Lasiet
tīmeklī!**www.laiks.us

120x120 Filadelfijā. Kā tev veicas mīlestībā?

Kad tevi pēdējo reizi uzaicināja uz latviešu sarīkojumu ar pamatīgu mīlas un erotikas devu? Nekad? Sirmā Filadelfijas Brīvo latvju biedrība sava 120. jubilejas gada sākumā ar šādu temu nolēmusi piesaistīt publikas uzmanību un visiem apmeklētājiem nodrošināt raitu un veselīgu asinsriti. **2012. gada 14. janvārī plkst. 17:00** notiks trīs trimdas paaudžu sarīkojums. Atklāsim mākslas izstādi, veltītu Filadelfijas Latviešu mākslinieku grupai, mūsu vietējiem vecmeistariem, kuri visi jau aizsaulē – gleznotāji Laimons Eglītis, Oskars Skušķis, un Arnolds Treibergs, tēlnieks Voldemārs Jansons un vitražu mākslinieks Leonīds Linauts. Māksliniekiem allaž patikuši plikņi, bet šoreiz viņu darbus papildinās arī īsi personīgi atmiņu stāstījumi par katru, kā arī mākslas zinātnieces Eleonoras Šturmas vērtējums, atceroties gadu desmitiem labi pazīstamos kollēgas.

Turpinājumā kabare vakars ar vakariņām sveču gaismā pus-tumšā zālē, jo varbūt kāds sa-kautrēsies, ieklausoties Modra Medņa mīlas un erotikas dzejas uzliesmojumos. Ikviens, kurš kaut reizi ir dzirdējis Modri skandinām savus darbus, zina, ka iespaids ir spēcīgs un neaizmirstams. Šos kaislīgos dzejo-lus sacerējis jau pirms gadiem, Modris Mednis pārstāv to trim-das paaudzi, kas šajos krastos (atsauce uz BLB kādreizējā biļetena "Svešos krastos") savu literāro darbību jaunībā iesāka un turpina to vēl aizvien. Dze-joļu lasījumus papildinās Filadelfijas latviešu jaunās paaudzes pārstāvis Ādams Bērziņš ar sa-viem līdzgaitniekiem no *Real Live People(in)Motion*, piedāvā-jot milu un erotiku modernās dejas valodā, pamīšus ar dzeju. Trupas choreografe Džina Hoča-Stalla (*Gina Hoch-Stall*) īpaši šim sarīkojumam radījusi jaundarbu izmantojot unikālās

Modris Mednis skandē dzeju

čellistes Zoes Kītingas (*Zoe Keating*) komponēto mūziku.

Lejas stāvā varēs apskatīt pirmo no daudzajām 120. jubilejas gada miniizstādēm. Iepazīsimies ar jau pirmskara Latvijā pazīstamo sudrabkaļu, brāļu Jāņa un Leonīda Rīdusu daiļradi. Izstādē būs iespēja aplūkot trimdā darinātus tautiskus šķīvjus un Latvijas pirmā neatkarības laikā tapušo daiļamatniecības izstrādājumu fotoatēlus. Par fotoattēliem pateicamies Rīgas Vēstures un kuģniecības muzeja darbiniekiem, kā arī Rīdusu radniecīgai Andriai Kadiševskai.

Ziņas un jaunumus par BLB jubilejas gada notikumiem var atrast tīmeklī: www.latviansociety.com. Viesi tālbraucēji ir aicināti sazināties ar Marku Liepu (liepama1@gmail.com) ar jautājumiem par viesnīcām un transportu.

Sandra Milevska

Voldemārs Avens

MŪSU VALODA

*Senā paņēmiēnā
ir iegriezts vēnā,
lai mūsu valodai
asinis nolaistu.*

*Tās sākušas pilēt
baltās jūrmalas smiltīs.*

*Tur veidojas traipi,
veidojas raksti.*

*Sarkani, koši
kā biešu laksti.*

Kur mūsu vaideloši?

*Lasiet, burtojiet,
nav mums daudz laika.*

Stāvēsim stipri.

Valodiņa sauc:

Palīgā trauc!-

*Kāds grib
mūsu valodai
asinis nolaist,
iegriezts vēnā –
paņēmiēnā senā.*

Tenora Andra Ludviga koncerts Ņujorkā

Aizritējušā gadā latviešiem Ņujorkā divas reizes bija privilēģija noklausīties izcilu koncertu intimā gaisotnē un tikties ar pasaules līmeņa dziedoņiem.

akadēmiju un ir ērģelnieks *Broadway Presbyterian* baznīcā. Labdarības koncerta programma sākas ar ārijām no Arvīda Žilinska operas „Zelta

dziedāja trīs Emila Dārziņa solodziesmas – divas maigas un melodiskas: „Teici to stundu, to brīdi” un „Aizver actiņas un smaidi”, trešā, „Spāniešu romance” – patiešām skanēja kā īsta spāniešu romance!

Pēc starpbriža latviešu tenors dziedāja ārijas no klasiskajām Džuzepes Verdi, Džokomo Pučīni, Umberto Džordāno operām un Ferencā Lehāra operētēm. Patika bravūrīgais „Pār visu pasauli” no Pučīni „Madame Butterfly” Andrim tēlojot pārliecinošu *yankee vagabondo*. Ļoti aizkustināja slavenā Kavaradosi ārija „Zvaigznes mirdzēja spoži” no Pučīni operas „Toska”. Tenora Andra Ludviga jaukais smaids, draudzīgums un varenā balss izraisīja lielu sajūsmu, klausītāji ilgi aplaudēja un izlūdzās piedevas.

Lustras zālē pēc koncerta bija iespēja patērzēt, aprunāties ar māksliniekiem, iedzert glāzi vīna. Andris Ludvigs tika aicināts izvilkt laimīgās izlozes biļetes.

Latvijas nacionālās operas gildes izlozes laimesti: lidmašīnas biļete no Ņujorkas uz Rīgu vai no Rīgas uz Ņujorku – Arturs un Ēna Neporti no Mičigenas; LNO izrāde un vakariņas „Vincentā” Rīgā divām personām – Oļģerts Balodis no Floridas un Rīgas; ieejas kartes koncertam un ballei divām personām Dziesmu svētkos Milvokos – Rita Gāle Uibo no Ņudžersijas; Dr. E. Andersona „Latvju enciklopēdija” piecos sējumos – Diana Bruna no Ilinojas; „Vilkaču mantinieci” CD – Ilze Pētersone no Ņujorkas; „Vilkaču mantinieci” DVD – Irja Strautmane no Ņujorkas; „Hamlets” CD – Aleksandra un Jānis Cigusi no Floridas un Rīgas.

Ģilde sirsnīgi pateicas laimesta ziedotājiem – LNO, Milvoku Dziesmu svētku komitejai.

Ilze Pētersone

Gildes 2011. gada labdarības koncertā 30. novembrī, no kreisās: pianists Džordžs Stefans Nesiks un tenors Andris Ludvigs

Pērn martā mūs pagodināja tenors Aleksandrs Antoņenko, dziedot koncertā Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzes baznīcā Jonkeros un Latvijas Nacionālās operas gildes (LNOG) rudens labdarības koncertā 30. novembrī apbrīnojam Latvijas Nacionālās operas tenora Andra Ludviga skaisto balsi, klavierpavadījumu spēlējot pianistam Džordžam Stefanam Nesikam (*Djordže Stevan Nesic*).

Andris Ludvigs absolvējis Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmiju. Piedalījies *Summertime* koncertā (2008), koncertos Amerikas latviešu centrā Ģarēzers (2007), bijis solists IX Vispārējos Latvijas skolu jaunatnes Dziesmu un deju svētkos (2005). Viņš ir Latvijas Gāzes balvas laureāts, atzīts par labāko LNO dziedoni 2010. gada sezonā. Džordžs Stefans Nesiks absolvējis Belgradas Mūzikas

zīrgs” – „Ak tu, tētiņ” un „Sirds kā uguns”. Ši ļoti populārā opera Latvijas Nacionālā operā savulaik izrādīta 333 reizes! Sekoja Tota monologs no Imanta Kalniņa operas „Spēlēju, dancoju”, kas iespaidoja ar noteikto, gandrīz smago ritmu un neparasto melodiju. Andris skaidroja, ka šī opera ir nozīmīga Latvijas mūzikas vēsturē, jo tā atspoguļoja cīņu pret „ļauņu varu aizritējušā gadsimta 70. un 80. gados”. Vēlēdamies pateikties ārzemju latviešiem par Bruno Skultes operas „Vilkaču mantinieci” atbalstīšanu un pirmizrādi šovasar un uzsvērot nacionālās vērtības svarīgumu LNO repertuārā, jaunais tenors iepriecināja klausītājus, nodziedot Raita ārijas „Es nākšu kā zaglis naktī” un „Tu ienāci, tik sveša”.

Latviešu komponistu mūzikas programmas beigās Andris

MĀRIS BRANCIS IZSTĀŽU ZĀLĒS

Latvijas mākslas blīvā telpa

Divus mēnešus gadu mijā Latvijas Nacionālā Mākslas muzeja izstāžu zālē „Arsenāls” skatāma Dr. Gunta Belēviča kolekcijas izstāde „Blīvā telpa”. Tā ir otrā šī kolekcionāra savākto latviešu mākslas darbu parādīšana atklātībai. Atcerēsimies, 2008. gadā notika pirmā *tautās iznākšana*, kad Valdemāra ielas muzeja Baltajā zālē interesentus

aizdod darbus eksponēšanai un reproducēšanai.

Jaunās izstādes nosaukums aizgūts no kolekcijas īpašnieka meitas Lauras Belēvičas, znota Ārona Robina (*Aaron J. Robin*) un ķīnieša Fena Guočuana instalācijas „Blīvā telpa”, kas piedāvā

ciju lēna izbaudīšana. Izstādītie darbi tapuši laikā no 1960. gadu sākuma līdz 2011. gadam, ekspozīcijā iekļautas arī Dainas Dagnijas, Raimonda Staprāna, Ausmas Matcates un Laimoņa Mieriņa gleznas. Tā ir labi nospriegotā garīga, intelektuāla, vizuāla,

berga scēnografija V. A. Mocarta operas „Burvju flauta” iestudējumam Nacionālajā operā ar tās atklāto „mūžīgo konfliktu starp garu, dvēseli un matēriju” (*Anda Burtnece*) un pār telpu dominējošā operas pirmizrādes video ieraksta mūzika turpina pirmās

var iepazīt salīdzinājumā. Tas pirmais. Pēc tam laiks visu saliek pa plauktiņiem. Tas otrs. Vēl ļoti palīdz rēgulāra mākslas darbu rādīšana interesentiem. Tas trešais. Bet mana mākslas kolekcija, protams, nav gatava. Kolekcionēšana ir process”.

Šis ir privātkolekcionāru laiks. Viņi var izvēlēties savam laikam nozīmīgus un būtiskus darbus.

I. Blumberga scēnografija operai „Burvju flauta”

vilināt vilināja grandioza skate „Latvijas mākslas klasika”. Tā toreiz visus pārsteidza ar savāktās kolekcijas augsto māksliniecisko kvalitāti, kā arī ar eksponēšanas veidu. Toreiz tika rādīti mirušo autoru veikums, šoreiz pienākusi kārta mūsu laikabiedriem, tiem, kuŗi joprojām ar mums kopā elpo vienu gaisu. Abu šo izstāžu kurātore un abu vērienīgo katalogu sastādītāja ir kolekcijas pārzinātāja un kārtotāja, mākslas zinātniece Anita Vanaga. Šeit pat jāpiebilst, ka Guntis Belēvičs ir viens no tiem vācējiem, kuŗš, kā smeļies, nesēž uz kolekcijas kā suns uz siena kaudzes – ne pats ēd, ne citiem dod. Viņš labprāt

mūsdienu informācijas pārsātināto telpu izbaudīt citādāk – ar atmiņām, asociācijām un iztēli.

Izstāde sākas ar ievadzāli, kur eksponēti Ievas Epneres uzņemtie 70 izstādes dalībnieku fotoportreti. Fotografiju apskate ievirza skatītāju tajā garīgajā un emocionālajā gaisotnē, kas būs redzams abās „Arsenāla” zālēs.

Šī ekspozīcija nav mierīga pastaigāšanās pa plašajām zālēm (arhitektu Lauras Belēvičas un Ārona Robina izstādes iekārtojums), kā tas līdz šim parasti notiek līdzīgās izstādēs, un 76 autoru vairāk nekā 120 gleznu, grafiku, skulptūru, fotografiju, scenografijas, plakātu un instalā-

Izstādes autori Ievas Epneres fotoattēlos

estētiska un ētiska izstāde, ko skatītāja garīgajai pieredzei un iekšējai aktivitātei būtu jāpaspilgtina un jāpadziļina.

Kā ekspozīcija pierāda, nav nepieciešams dokumentāli un vārdiski iezīmēt 20. gadsimta II puses un 21. gadsimta sākuma notikumus Latvijā, šo uzdevumu paveic savam laikam raksturīgi mākslas darbi, to atlase un izkārtojums. Pirmajā zālē Juŗa Dimitera, Ērika Stendzenieka, Sandras Krastiņas, Miķeļa Fiŗera u.c. gleznās un gaismas plakātos spilgti atklājas politikas un mākslas krustpunkti. Nākamajā zālē centrālā tema ir spēle, tomēr iekšējā spriedze nemazinās. Ilmāra Blum-

zāles iekšējo koncentrāciju, tikai citā aspektā. Mūzika savāc vienkopus pa stendiem un zāli izkaisītos vizuālos opusus, liek domāt par kopīgo un atšķirīgo, novāc no ceļa ikdienību. Mākslas darbi te mierīgi sadzīvo cits ar citu, te kontrastē viens ar otru, citkārt tie paši par sevi uztur šo spriedzi. Ne mirkli netiek atslābināta skatītāja uzmanība, viņš nedrīkst gulēt, atlaisties spilvenos un izbaudīt dīkas pēcpusdienas mieru.

„Blīvā telpa” iezīmējas ar vēl vienu aspektu: izstādē nav virtotņu vai arī – gluži otrādi – visi mākslinieki ir virtotnes. Nav izcelts kāds meistars, pretnostatot mazāk izcilu. Ikviens mākslinieks veido šo piesātināto emocionālo un intelektuālo telpu. Visi ir viens – latviešu māksla, kā varbūt teiktu Kurts Fridrihsons.

Tiesa gan, izstādē nav pārstāvēti simtprocentīgi visi mākslinieki, kas veido šodienas Latvijas kultūru, nav iekļautas arī jaunākās paaudzes. Acimredzot tie vēl nav iekrituši kolekcionāra acīs – kolekciju veido vienīgi Guntis Belēvičs pats, paļaudamies uz savu intuīciju. Tā, kā redzams, ir visai nemaldīga.

Izstāde „Blīvā telpa” liek revidēt uzskatus par latviešu mākslu. Mēs paši vai kāds cits mums ir iestāstījis, ka tā ir bezzobaina, pārlieku estētiska, miermīlīga, sevī ierāvusies, mūždien skaista. Kā raksta izstādes kurātore Anita Vanaga, mūsu „mākslas formālā un saturiskā daudzveidība rosina domāt par laikmeta politisko kontekstu, privātām brīvības ilgām un komerciālajām iespējām”. Māksla, lai kā arī kādam nepatīktu vai viņš apšaubītu šo tezi, ir sazobē ar savu laiku. Citādāk tas arī nevar būt, dzīvojam taču noteiktā laikā un apstākļos, kas atstāj savu zīmogu arī uz mākslu. Cits jautājums, kā katrs no mums – „vienkāršais” skatītājs, izstāžu kurators vai kritiķis – saredz notiekošo, liek uzsvarus atsevišķos gadījumos.

Dr. Gunta Belēviča kolekcija, kā šķiet, centrējas tieši uz mākslu kā sava laikmeta atspoguļotāju. Viņš pats kataloga ievadā izsakās: „Kā teicis Zigmunds Freids, visu

Valsts vai pašvaldību muzejiem praktiski nav naudas mākslas darbu iegādei, tādēļ tur var reti atrast laikmetam raksturīgus darbus un tāpēc bez personisko krājumu palīdzības tie, kā šķiet, šādas izstādes nevar sarīkot. Tā vien liekas, ka muzeju kolekcijas bez dāvinājumiem un sporādiskiem pirkumiem, nākotnē nevarēs pretendēt uz nacionālās bagātības krājēja un glabātāja statusu. Viņu vietu ieņems privātie muzeji.

Katalogu veidošana ir bijusi prasmīgas mākslas zinātnieces rokās, kāda ir Anita Vanaga. Izdevums izstādei „Blīvā telpa” (apgāds „Blankenfelde”, 271 lpp.) ir pēc būtības albums vai rakstu krājums. Tā estētisko izcilību ceļ grafika, Latvijas Mākslas akadēmijas Grafikas katedras vadītāja, profesora Guntara Sietiņa lieliskais veikums. Bez labām un kvalitatīvām darbu reprodukcijām (drukājusi tipogrāfija „Livonia Print”, kas daudz sastrādājas ar ārzemju klientiem) grāmatu bagātina Ievas Epneres (pēc baka-laura un maģistra grada iegūšanas Latvijas Mākslas akadēmijā viņa patlaban studē Ģentē, Beļģijā) melnbaltie, ļoti jūtīgie, brīžiem neparastie, bet vienmēr daudznozīmīgie un precīzie mākslinieku fotoportretējumi. Katram māksliniekam veltīts informatīvi ļoti blīvs teksts, tas ir tikpat blīvs kā izstāde.

Izstāde un katalogs ir veidots kā viens veselums, tie jāskata vienlaikus, lai gan dārguma dēļ lielākajai skatītāju daļai katalogs nav pieejams. Tomēr Anitas Vanagas stāstījums ir būtisks, lai paskatītos uz katru mākslinieku no mazliet cita skatu punkta un vienmēr saistībā ar izstādes koncepciju, tādēļ obligāts un ierastās biografiskās ziņas te nav jāmeklē, tās atrodams citos izdevumos un nav jāatkārto. Šos tekstus gatavojot, autore ir intervējusi māksliniekus, pētījusi katru daiļradi. Izstāde „Blīvā telpa” pacēlusi Latvijas izstāžu kvalitātes līmeni ļoti augstu, to veicinājusi ne tikai tās koncepcija, mākslas darbu atlase, telpas iekārtojums, bet arī lieliskās gaismas, video aparatūra, skaņa.

Daži jautājumi Ingunai Galviņai

Ar lielu interesi izlasīju *Laika* 48. numurā Ingunas Galviņas rakstu par *Laika* 2012. gada mākslas kalendāru.

Saprotu, ka ikkatram rakstītājam ir tiesības notikumus, parādības un mākslas darbus interpretēt pēc saviem ieskatiem, tāpēc interpretācijai nepieskaršos. Saausījos, atrazdamus dažus apgalvojumus par trimdas mākslinieku Pēteri Sābuli.

Raksta autore apgalvo, ka viņš ir „pabeidzis Gleznniecības nodaļu Latvijas Mākslas akadēmijā un strādājis tādu pazīstamu mākslinieku kā Jonāsa Miesnieka, Romāna Sutas un Eduarda Brenčēna vadībā”.

Gatavojot komentārus kalendāram par katru mākslas darbu un autoru, jāatzīst, ka man neizdevās atrast Pētera Sābuļa dzīves datus, tie neparādās arī internetā.

Uzmanīgu mani darīja fakts, ka Pēteris Sābulis beidzis Gleznniecības nodaļu. Ja viņš ir bēdzis no Padomju armijas 1944. gadā, tātad Latvijas Mākslas akadēmijā viņš varēja mācīties laika posmā līdz 1944. gadam, kad tāda Gleznniecības nodaļas nepastāvēja, bet bija meistardarbnīcas. Ar gleznniecību saistītas ir trīs – Vilhelma Purviŗa vadītā Dabasskatu meistardarbnīca, Ģederta Eliasa vadītā

Figūrālās gleznniecības meistardarbnīca un Jāņa Kugas vadītā Dekoratīvās gleznniecības meistardarbnīca. Diemžēl nevienā no šo vai citu darbnīcu audzēkņu sarakstiem un arīdžan ne archīva materiālos nav atrodams Pētera Sābuļa vārds. Nav arī zināms, ka līdz 1944. gadam pastāvētu, kā tas ir pēc kaŗa, Vakara kursi. Tā nu paliek neatbildēts jautājums, vai patiesi Pēteris Sābulis ir mācījies Latvijas Mākslas akadēmijā.

Nākamais apgalvojums – viņš ir „strādājis tādu pazīstamu mākslinieku kā Jonāsa Miesnieka, Romāna Sutas un Eduarda Brenčēna vadībā”. Ko nozīmē vārds „strādājis”?

Man par kaunu jāatzīst, ka līdz šim neesmu zinājis, ka Jonāss Miesnieks (1896-1975) ir „pazīstams mākslinieks”. Līdz šim esmu viņu uzskatījis par rakstnieku, kuŗš sarakstījis daudzus stāstus, noveles un romānus, kā arī dzejojis. Kuŗš nav bērnbībā zīmējis? Vai tādēļ katrs kļūst par pārdarbnīcu mākslās? Cita starpā Jonāss Miesnieks starpkaŗu periodā strādāja par miertiesnesi Rīgā un Cēsīs. Acimredzot Inguna Galviņa šē domājusi viņa brāli Kārli Miesnieku (1887-1977), kuŗš patiesi ir ievērojams gleznotājs un ir viens no labākajiem zīmētājiem latviešu mākslā.

Kārlis Miesnieks bija arī zīmēšanas pārdarbnīca Latvijas Mākslas akadēmijā.

Romans Suta (ar īso *a* vārdā) (1896-1944) arī ir ievērojams gleznotājs un grafiķis. Viņš vadīja Rīgas Tautas augstskolas zīmēšanas un gleznošanas studiju (1929-1934) un savu privātstudiju (1934-1940). Mākslas akadēmiju viņš nepārtraukti kritizēja, tāpēc tur pārdarbnīca nebija.

Eduards Brenčēns (1885-1929), cik zināms no biografijas, kādu laiku bija skolotājs Rīgas 38. pamatskolā, un viņam ar Mākslas akadēmiju nav nekāda sakara. Viņa brālēns Kārlis Brenčēns (1879-1951) gan no 1923. gada bija zīmēšanas klases pārdarbnīca un iegājis latviešu mākslā kā izcils vitrāzists, labs gleznotājs un lielisks zīmētājs.

Tātad atkal paliek atklāts jautājums, pie kā un kādā veidā Pēteris Sābulis mācījies.

Būtu patīkami, ka Inguna Galviņa atbildētu, kur viņa guvusi augšminētās ziņas par Pēteri Sābuli. Varbūt es kļūdos.

Starp citu, Vorkala vārds ir Henrichs, nevis Heinrichs, kā rakstā norādīts un kas būtu labojams mājaslapā.

Cieņā
Māris Brancis

Notikumu karuselī

Kad gaŗam gadu mija ar svētku uguņim, koncertiem un laba vēlējumiem, atliek no daudzkrāsu spoguļiem at-sijāt patiesās vērtības un būtiskos kultūras dzīves notikumus. Tādu netrūka ne pirms, ne pēc gadu robežšķirtnes. Iespaidos par tiem grību dalīties ar *Laika* lasītājiem.

Divas jaunas fantazijas prozas grāmatas

Grāmatu apgāds „Zvaigzne ABC” decembrī vidū laida tautās divas fantazijas literatūras

stāsti atceļ robežas. Robežas starp mazu puisīti, kuŗš vēl ne-prot izrunāt frazi “kvantu fizika” un kvantu fiziku. Starp meistara tieksmi pēc pilnības un tiem, kas šajā dziņā pēc perfekcijas tiek lemti aizmirstībai. Galu galā šie stāsti nojauc robežas starp cilvēkiem. Jo tas, ko tu redzi, tas, ko tu domā, tas, kam tu tici, – nepieder tev vienam pašam.” Savukārt izdevējs Imants Belogrīvs šos darbus raksturo, nosaucot par „augstākās raudzes nacionālo fantastiku”.

Sarīkojuma gaitā abi autori izjautāja viens otru par ierosmēm un turpmākiem nodomiem. Savukārt rakstniece Ieva Kolmane no skatītāju rindām uzdeva jautājumu, vai Baņuta un Toms reiz savus darbus rakstīs latviešu valodā. Rubesa apgalvoja, ka turpinās rakstīt

atvases Hanss un Grētele ir trūcīgi ģērbti, taču krietni un čakli bērni, kas pašai izlēdzīgi palīdz savai mātei, jo tēvs ir piesaistīts slimības gultai.

Izradē valda silta sirsnības gaisotne, skaistums un saskaņa, bet tajā ir arī milzīgs pozitīvas enerģijas lādiņš, jo jauno aktieŗu saime visu izrādes laiku ir kustībā uz slidām. Skatuvi sedz mākslīga ledus klājums, un jaunieši slido pa istam, nevis tēlo slidotājus. Aktieŗu aizrautība piešķir izrādei romantisku ievirzi, un mēs ar satrauktu sirdi sekojam līdzī gan slidskriešanas sacīkstēm, gan bērnu tēva ārstēšanai, gan jauno varoņu savstarpējo simpatiju piedzimšanas brīdim. „Sudraba slidas” lieliski grezno Mārtiņa Vilkāŗša vērienīgā scēnografija, Annas Heinrichsones līksmi košie kos-

aizbildināties – bērni izrādi uzņem labvēlīgi. Taču lielāku mērķtiecību un dziļumu būtu gribējies saskatīt. Tikai labu aktieŗu piedalīšanās izrādei panākumus nenodrošina, režisors-debitants Pauls Timrots tikai salicis kopā uzveduma komponentus, no tiem izteiksmīgākais ir Mārtiņa Vilkāŗša scēnografija, kuŗā Anša būvētā pilsēta izlikta no sarkaniem ķieģeļiem, taču par kādām spilgtākām režijas dotībām nav pamata runāt.

Jānim Muncim veltītā izstāde

Eduarda Smiļģa Teāŗta mūzejā Rīgā izveidota vērienīga izstāde „Pasauls elpā. Jānim Muncim 125”. Pieminot izcilo mākslinieku, Eduarda Smiļģa līdzgait-

veidošana Latvijā pagājušā gadsimta 30. gadu otrajā pusē atklāta spilgti un daiļrunīgi.

Mākslinieks Jānis Spalviņš sadarbībā ar teāŗta vēstures pētniecēm Agru Straupeniecei un Ritu Rotkali centies uzburt Jāņa Munča krāsu, formu un tēlu pasauli, savu nozīmīgu vietu ierādot darbu oriģināliem, lielzmēra fotokopijām, krāsainām teāŗta skīcu projekcijām. Kā atgādinājums par Jāņa Munča un Dailes teāŗta triumfu 1925. gada Parīzes modernās mākslas izstādē ir mākslinieka veidots dekorāciju makets Dailes teāŗta izrādei „Cēzars un Kleopatra”, tas skatāms, līdzīgi kā savulaik Parīzē, caur nelielu skatu actiņu.

Izveidojot izstādi, kuŗā mākslinieka devums parādīts pasaules telpā, pasaules mērogā

Baņuta Rubesa stāsta par robotiem, viņai blakus Toms Kreicbergs

grāmatas. Abām kopīgs tas, ka sarakstītas angļu valodā, latviski tās tulkojis Ingus Josts. Tomēr abu grāmatu autori ir latvieši – Latvijā un ārzemēs pazīstamā režisore un literāte Baņuta Rubesa un Toms Kreicbergs, divdesmitsešgadīgs debitants. Atšķirīgi rokraksti, dzīves pieredze, tēlojuma veids, tas netraucēja izdevniecībai abu grāmatu atvēršanas svētkus svinēt kopīgi.

Baņuta Rubesa šoreiz publicējas ar pseudonīmu BNR. nr.1 un raksta skolas romānu par robotiem „Labi draugi”. Sarīkojumā, pirms iepazīstināt kuplo viesu pulku ar grāmatas fragmenta lasījumiem, Baņuta sniedza populāru priekšlasījumu ar ilustrācijām par robotu izcelsmi un attīstību. Teksta fragmenti atklāja ainas no pusaudžu skolas dzīves, tas nenoliedzami raisīja interesi iepazīties ar visu darbu kopumā.

Toms Kreicbergs īsumā raksturoja savu ceļu līdz pirmajai grāmatai. Viņa pieturas punkti ir Rīgas Valsts 1. ģimnazija, fizikas studijas un bakalaura grāds Rīdas universitātē Portlandē, darbs Volstrītā, atgriešanās Rīgā, lai nodotos tikai literāram darbam „Dubultnieki un citi stāsti” ir krājums, kuŗā apvienoti ļoti atšķirīgi stāsti.

Par to saturu izteicies tulkotājs Ingus Josts: „Toma Kreicberga

angliski, jo šai valodā viņa var izteikties drošāk un precīzāk. Kreicbergs savukārt neslēpa, ka nopietni domā par iekļūšanu Amerikas literatūras aprītē un tirgū, turklāt viņš, dzīvodams Amerikā, ir padziļināti apguvis angļu valodas specifiku un nianšes dažādos profesionālosursos. Un arī pirmie literārie panākumi gūti tieši Amerikā, jo 2009. gadā viņš uzvarēja īsprozas konkursā „Writers of the Future”, arī pirmās publikācijas bijušas amerikāņu izdevumos.

Katrā ziņā abas šīs aizvadītā gada pēdējā mēnesī iznākušās fantazijas grāmatas ir saistoša lasāmviela un nozīmīgs papildinājums latviešu literatūrai.

Uz skatuves pasakas

Rīgas teāŗtos šoziem valda pasaku noskaņa. Visvairāk pasakainas burvības manā ieskatā ir nacionālā teāŗta iestudējumā „Sudraba slidas”, ko inscenējis režisors Edmunds Freibergs. Uz skatuves atdzīvojas vairāku pusaudžu iemīļotā grāmata, Mērijas Meipsas Dodžas stāsts par holandiešu bērnu dzīvi 19. gadsimta sākumā. Tā ir idilliska vide ar vējdzirnavām, kanāļiem, ko ziemā klāj ledus, ar bērnu pulciņu uz slidām, ar viņu dzīves piedzīvojumiem un pārdzīvojumiem. Nabadzīgās ģimenes

No kreisās: tulkotājs Ingus Josts, Toms Kreicbergs un Baņuta Rubesa grāmatu atvēršanas svētkos

tīmi, gan Raimonda Paula dziesmas ar Jāņa Elsbrga tekstu. Bet skatuves norises beidzas ar Ziemsvētku noskaņu Hansa un Grēteles namiņā. Tēvs ir izdziedēts, ģimene sēžas pie visai pieticīga svētku galda, tad iedezina svecītes eglītē un uzsāk dziesmu „Klusa nakts, svēta nakts”. Teāŗī pavadītajā vakarā esam saņēmuši apliecinājumu ģimenes spēkam, draudzībai, izpalīdzībai, godaprātam un dvēseles nesavtībai, kas neatstās savu tuvāko nelaimē.

Dailes teāŗī Mazajā zālē iestudēta „Pasaka par vērdiņu – 2012”, ko sarakstījis drāmatiķe Evita Sniedze, variējot Kārļa Skalbes pasakas motīvus. Dievs un Velns slēdz derības par pirtnieka Anša dvēseli, galu galā uzvar gaišais spēks. Ansis, ilgu laiku kalpojies naudas varai, mījot neizdodamo vērdiņu pret dažādiem materiāliem labumiem, tomēr par iegūto naudu spējis uzcelt pilsētu. Un galu galā – beigās viņš pats aizmet projām nodēdēto naudas gabalu un priecīgs atkal sastop savu sapņu meiteni, par kuŗu nav bijis laika pat iedomāt.

Izradē ir samērā raits dialogs, Dieva un Velna saspēle Harija Spanovska un Valža Liepiņa tēlojumā itin amizanta. Taču aizrautību un dedzību skatuves izpaušmēs velti meklēt. Var jau

nieku un domubiedru Dailes teāŗta dibināšanas posmā, iekārtota iespaidīga ekspozīcija, kas atklāj šīs personības lielumu. Jāņa Munča veikums atainots tikai attiecībās ar teāŗta mākslu,

un savā laikmetā, paveikts liels pētnieciskais darbs. Bet izstādes iekārtojums, kaut pieticīgiem līdzekļiem, taču ieguvis modernu pasniegšanas veidu. Izstāde Teāŗta mūzejā būs atvērta līdz

Izstādes atklāšanā mākslinieks Jānis Spalviņš, teāŗta vēsturnieces Rita Rotkale un Agra Straupeniece

šoreiz atstājot neievērotu viņa devumu glezniecībā. Dailes teāŗta posms, Holivudā pavadītie gadi un lieluzvedumu

maija beigām, no sirds iesaku to apmeklēt, ja būsīt Rīgā.

Gundega Saulīte

VIEDOKLIS

Visiem kopā jāceļ latviska Latvija

Vēlos izteikt savu viedokli par problēmām, kas man kā Latvijas republikas pavalstniekam šķiet būtiskas. Mana dzīves pieredze dod man tiesības vismaz saskaņā ar sirdsapziņu un argumentiem, kas ir manā rīcībā, neklusēt, kad redzu, kā degradējas un iet bojā mūsu 18. novembra valsts un tauta, pie kuņas arī es piederu – latviešu tauta. No Latvijas valsts celājiem esam pārvērtušies par tās iztirgotājiem, savu tālo priekšteču necienīgiem pēctečiem, par niecībām. Svešiem ļaudīm esam aiztirgojuši ražošanas un tirdzniecības uzņēmumus, banku sistēmu, Abreni un neskaitāmus tūkstošus hektāru lauksaimniecisko zemes resursu, devuši iemeslu simtiem tūkstošu darba spējīgo iedzīvotāju emigrēt, ar aplamu nacionālo politiku dezintegrējuši sabiedrību, izdāļājot Latvijas pilsonību un pieļaujot Latvijai un latviešiem nelojāliem ļaudīm lemt mūsu likteni.

Nu esam nonākuši līdz pēdējam tautas un valsts likvidācijas cēlinam – latviešu valodas tiesību samazināšanai, kas jau pārskatāmā nākotnē var novest līdz mūsu tautas tecējuma izsīkšanai pasaules tautu okeānā, bet pirms tam vēl iepļūstot Krievijas jūrā. Manā rīcībā ir argumenti, ar kuriem teikto varu pamatot.

Līdzīga situācija man personiski bija jāpiedzīvo 1966. gadā sarunā ar Latvijas Komunistiskās partijas (LKP) 1. sekretāru Arvidu Pelši, kad protestēju pret Latvijas rusifikāciju. Uz šo soli mani motivēja nacionālā pašapziņa, pašcieņa un sirdsapziņa. Vai nebaidījies? Baidījies, bet manā rīcībā bija argumenti – Ļeņina norādījumi partijai nacionālajā politikā cittaautību republikās. Šķiet, ka tieši tas mani paglāba no pāraudzināšanas GULAGA "augstskolā". Šodien mani argumenti ir starptautiskās tautu tiesības uz pašnoteikšanos, tiesības uz savu identitāti, tiesības to aizsargāt un saglabāt. No kā šodien jābaidās, lai par savām tiesībām neiestātos? Kas traucē cienīgi atbildēt uz lielkrievu šovinistu provokāciju?

Līdzšinējās Saeimas un valdības ar savu glēbo nacionālās bezcieņas politiku, ko var pielīdzināt Latvijas valsts un latviešu tautas interešu nodevībai, valsti un tautu novedušas pie nebūtības bezdibeņa. Krievu valodas kā otrās valsts valodas pieprasīšana nav demokrātijas postulētā vārda brīvība un cilvēktiesību ievērošana. Tas arī nav joks, ko izspēlē lielkrievu imperiskie šovinisti, vai kaut kāda kolonistu pašcieņas demonstrācija cilvēktiesību iet-

varos, bet gan Latvijas Saeimas un valdības akceptēta smaga nozieguma pieļaušana. Nav saprotama likumdevēju un valsts vadītāju loģika – atļaut nelikvidētājam okupācijas sekām – kolonistiem spriegot nacionālo stīgu, pieprasot atpakaļ tās tiesības, kas viņiem bija pirms Latvijas neatkarības atjaunošanas. Un ne tikai atļaut, bet pat financēt. Trūkst diplomātisku vārdu, lai to komentētu.

Ziņu portālā *Apollo* ir publicēta Raivja Dzintara „Vēstule Latvijas krieviem, baltkrieviem, ukraiņiem”, ko vērtēju kā iecietīgu un pretimnākošu kompromisa piedāvājumu Latvijā dzīvojošo dažādo tautību cilvēku konsolidācijai. Citāts: „Kāds vaicās, vai runas par repatriāciju un valstij nelojāliem cilvēkiem nav tas pats, kas nepatika pret cittautiešiem. Nav! Nepatika ir pret idejām, nevis tautībām. Es vēlos dialogu. Bet auglīgs dialogs var būt tikai to starpā, kuŗu mērķi ir savietojami”.

Tā ir vīzija tiem cittautiešiem, kas grib Latvijā dzīvot, būt lojāli Latvijai un latviešiem un maizi pelnīt godīgi. Tiem, kuŗi nefišējas un nedzenas pēc nepamatotas politiskās varas un kuŗi akceptē latviešu kā saimniektautas likumīgās tiesības. Tiem, kuŗi saprot gudro un vēsturiski pārbaudīto padomu – neiet svešā baznīcā ar savu dziesmugrāmatu.

Bet, lūk, parādās tāds V. Lindermans ar viltīgu un nekaunīgu smīnu, un viņu afišē visi masu informācijas avoti. Viņš cīnīties par krievu valodu kā otro valsts valodu, gan īsti necerot uz pozitīvu iznākumu, bet tas esot „programmas maksimums”. Nu tā, principa pēc, „taisnīguma” jūtu motivēts. Viņš kautrīgi norāda, ka visas menedžmenta lietas ir nacionālboļševika Osipova ziņā, bet viņš pats ir, nu... tikai tāda publiskā izkārtne.

Mūsu izkropļoti interpretētā „demokratijā” „Administratīvā tiesa apmierinājusī V. Lindermana prasību un uzdevusi Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldei izskatīt viņa iesniegumu par uzņemšanu Latvijas pilsonībā”.

Lindermana provokācijai un SC politikai gan var vilkt paralēles. Viņi ir gājēji uz vienu mērķi – latviešu tautas rusifikāciju un latviskas Latvijas likvidāciju. Ir izveidojusies situācija, kur pamattauta latvieši, iespējams, ir jau pat mazākumā, bet tiek demagoģiski piesaukta kā apspiedējācija, pret kuŗas „nepamatotajām” prasībām pēc latviskas Latvijas cīnās „sirdsapziņas bruņinieks” nepilsonis Lindermans, SC un to atbalstošie latviešu kolaboracionisti.

SC programmā varam lasīt, ka viņi, no vienas puses, ir pret jebkādu nacionālismu, bet, no otras, par pilna spektra programmu Latvijas un latviešu rusifikācijai – leģitīmi un ar pašu latviešu (kā butaforijas) palīdzību. No vienas puses, iestājas par latviešu valodu, bet, no otras, – pret. Okupācijas faktu vienlaicīgi

atzīst un neatzīst. Šo divkosību personificē tās redzamākie SC vadoņi – Latvijas pavalstnieks, lielkrievu imperiskā šovinisma uzskatu paudējs Nils Ušakovs un Latvijas pavalstnieks, kolaboracionists Jānis Urbanovičs, kuŗu padomdevēji ir bijušās okupētājvalsts Krievijas pilsoņi.

Kā redzam, Latvijā okupācijas gados nepabeigto genocīdu pret latviešu tautu var īstenot arī evolūcijas ceļā – bez agresora tankiem, armijas un čekas, bez slepkavībām, bez deportācijām un koncentrācijas nometnēm, bez Baigā gada. Vienīgi zemtekstā ļaujot šo iespējamību nojaust.

Pagaidām to var īstenot ar naudu, brīvo globālā kapitāla plūsmu, aplamu tautsaimniecības un banku politiku, industriālo lauksaimniecību, caur masu informācijas avotiem, ar sabiedroto divkosību, ar Saeimu, valdību un kolaboracionistiem. Piemēram, V. Zatlera neveiksmīgais mēģinājums pievilkt pie varas SC vai A. Pabrikas iniciatīva nelikumīgajā 1293,6 km² Abrenes teritorijas atdavināšanā Krievijai.

Ar skaidru prātu nav saprotams, kā okupācijas nelikvidētās sekas – bijušās okupētājvalsts Krievijas nelikumīgi Latvijā iepļudinātie kolonisti – ačgārni skaidrotas demokrātijas un cilvēktiesību aizsegā, ar Latvijas valsts likumīgu, tiesisku un finansiālu atbalstu, var legāli provocēt reālizēt bijušās okupētājvalsts Krievijas imperiski šovinistisko mērķu īstenošanu – samazināt latviešu valodas tiesisko statusu, mainīt Dž. Dudajeva ielas nosaukumu, atjaunot Krievijas imperijas pieminekļus, rīkot latviešu pašcieņu aizskarošus mītiņus, pušķotus bijušās okupētājvalsts regālījām, skaļi un agresīvi iestāties par savām „likumīgajām” tiesībām uz valsts varu.

Tam pretstatā, kā nacionālās pašapziņas un pašcieņas ilgstoši nedzīstoša un strutojoša kauna valsts, pie latviešu deputātu un valsts vadītāju sirdsapziņas klauvē 50 000 kritušo latviešu leģionāru vienotais dvēseles kliedziens: „Mēs gaidām taisnības augšamcelšanos!” Ir pagājuši 20 gadi, bet taisnība arvien nav augšamcelta! Arvien vēl mūsu deputāti un valstsvīri, glēvi atrunājoties, reaģē uz savu morālo nacionālās pašapziņas un pašcieņas pienākumu – Latviešu leģiona atceres dienas – 16. marta godināšanu pie Brīvības pieminekļa, bet akceptē lielkrievu šovinistu orgējas 9. maijā pie Okupācijas pieminekļa.

Latviešu leģionāri cīnījās pret pareizo ienaidnieku. To apstiprina šo ienaidnieku pēcteči, kuŗi šodien grib atņemt mūsu valodu un valsti. To apstiprina 1950. gada 12. septembrī ASV pieņemtais lēmums, ka „Baltiešu ieroču SS vienības to mērķa, ideoloģijas, darbības un sastāva kvalifikācijas ziņā ir uzskatāmas par savrupām un no vācu SS atšķirīgām vienībām, tāpēc komisija tās neuzskata par ASV valdībai naidīgu kustību”. To apstiprina Zviedrijas

karalis ar atvainošanas latviešu leģionāriem par viņu izdošanu Staļinam.

Bet kā ir ar Staļina sabiedrotājiem – angļiem, amerikāņiem un frančiem, kuŗi arī cīnījās pret pareizo ienaidnieku nepareizajā pusē – kopā ar ļaunuma imperiju Padomju Savienību? Vai viņi arī norobežojas no saviem cīnītājiem, neļauj atzīmēt viņiem svarīgās piemiņas dienas, diskreditē tos, kas piedalās šo piemiņas dienu pasākumos? Vai arī viņi savos parlamentos šīs atceres dienas pasludina te par piemināmām, te atceļamām un izdzēšamām no tautas atmiņas?

Un šo Latvijā notiekošo amorālo bezapziņas un bezcieņas absurdu nodrošina Saeimu pieņemtie likumi un fināncē Latvijas valsts! **To nevar vērtēt citādi, kā vien par valstiska mēroga kolaboracionismu un latviešu tautas tiesību uz pašnoteikšanos nodevību.** Lindermana organizētā parakstu vākšana par krievu valodu kā otro valsts valodu, ko atbalsta un par kuŗu parakstīties SC kongresā aģitē un parakstās **Latvijas galvaspilsētas mērs** Nils Ušakovs un SC pārstāvošie **pašvaldību vadītāji**, ir lielkrievu imperiskā šovinisma recidīvs (atkārtots noziegums) Latvijā. **SC politika izraisa nacionālu spriedzi. Tā ir dažādu tautību sanaidošanas politika!**

Šis nelikumīgās, negodīgās un ciniskās prasības ir pieprasījums pēc rusifikācijas leģitīmācijas jeb latviešu tautas iznīcināšanas, pēc latviskas Latvijas nāves! To ar saviem parakstiem pieprasa vairāk kā 183 000 Latvijai un latviešiem nelojālie pilsoņi, kas ir ne tikai okupācijas, bet galvenokārt Saeimu un valdību nacionālās pašapziņas un pašcieņas deficīta radītās bezprecedenta liberālās integrācijas sekas. Tās ir sekas lietu nesaukšanai istajos vārdos.

11. Saeimas deputātiem un valdībai, adekvāti nacionālās neatkarīgas valsts pārstāvju nacionālajai pašapziņai un pašcieņai, jāpieņem likumu, kas dotu iespēju anulēt pavalstniecību vai vismaz uz kādiem desmit gadiem liegt iespējas izvirzīt savas kandidātūras Saeimas un pašvaldību vēlēšanās, V. Lindermana prasību atbalstījušajiem jauniešiem, anulēt deputāta mandātu N. Kabanovam un no amatiem atbrīvot N. Ušakovu un pašvaldību vadītājus, kas aģitēja un parakstījās par šo prasību, bet nacionālā naida kurinātāju V. Lindermanu, kopā ar lielkrievu imperiskajiem šovinistiem J. Osipovu un provokācijas ideologu doktoru, profesoru A. Gaņņenko, izraidīt no valsts uz visiem laikiem.

11. Saeimai jāpieņem lēmumu likvidēt Okupācijas pieminekli, šo latviešu tautas nacionālo pašapziņu un pašcieņu pazemojošo Kauna stabu. Tas nav pieminekļis kritušajiem, pret kuriem jāizturas ar godbijību neatkarīgi no tā, kuŗā pusē tie

karjuši, bet gan okupācijas varas demonstrācijas simbols, kas 9. maijā pulcē Latvijas valsts un latviešu tautas ienaidniekus un provocē naidīgas pretrunas Latvijas sabiedrībā.

11. Saeimai no archīva putekļiem jāizceļ un jāīsteno 1996. gada 22. augustā 6. Saeimas pieņemtā „Deklarācija par Latvijas okupāciju”, kas aicināja pasaules valstis un starptautiskās organizācijas atzīt Latvijas okupācijas faktu, palīdzēt likvidēt okupācijas sekas, atbalstīt centienus citu etnosu personām atgriezties savās etniskajās dzimtenēs.

Tā kā krievu valodas pieprasītāji latviskajā vidē jūtas slikti un viņu mērķi ir diametrāli pretēji latviešu mērķiem, 11. Saeimai **nekavējoties jāpieņem dekolonizācijas likums**, kas viņiem nodrošinātu iespējas pārcelties uz dzīvi tur, kur viņi justos labi.

Un tādu vietu piedāvā Novgorodas apgabala gubernators Sergejs Mitins: *Novgorodas apgabalā ļoti izjūtam cilvēku trūkumu. Tāpēc mēs esam ļoti ieinteresēti, lai pie mums brauc dzīvot jauni un vidējā vecuma cilvēki. Izmanot šo izdevību, lai aicinātu Latvijas cilvēkus braukt dzīvot un strādāt pie mums. Visus pasaules krīzes gadus bezdarba līmenis Novgorodas apgabalā nav pārsniedzis 2%. Mēs ļoti labprāt gribētu redzēt pie sevis cilvēkus no Baltijas valstīm. Vidējā alga Novgorodas apgabalā ir palielinājusies no 11 000 rubļu (184 lati) mēnesī 2007. gadā līdz 17 000 (283 lati) mēnesī 2010. gadā. Jauns ārsts, kas ierodas Novgorodā, saņem 200 000 rubļu (3340 latu) vienreizēju pārcelšanās pabalstu, viņam tiek piešķirts pašvaldības apmaksāts dzīvoklis un tiek garantēta alga no 25 000 rubļu (417 latu) mēnesī. Pašlaik tiek attīstīta dzīvokļu un kotedžu ciematu būve, kas ir paredzēti skolotājiem un citiem speciālistiem, kas vēlēties pārcelties pie mums. Apgabalā ir daudz ezeru un upju. Mūsu apgabals, manuprāt, pašlaik vēl netiek līdz galam novērtēts kā lieliska dzīvošanas vieta. Netālu ir Maskava un Pēterburga, kuŗas savieno ātrgaitas maģistrāle un ātrgaitas dzelzceļš. Mūsu apgabalā atrodas milzīga kūdras atradnes – 2,5 triljonu tonnu apjomā. Ja Latvijā ir kāds uzņēmums, kam ir interese izstrādāt šo kūdru, mēs būtu ļoti ieinteresēti sadarbībā* („Diena” 28.11.2011.).

Lūk, iedvesmojoša nākotnes vīzija un nacionālā konflikta atrisinājuma iespēja 11. Saeimai un valdībai, partijai SC, N. Ušakovam, N. Kabanovam un tiem vairāk kā 183 000 neapmierināto ar latviešu un latviešu valodu!

Bet Latvijā palikušajiem, neatkarīgi no etniskās piederības, visiem kopā jāceļ latviska Latvija, un vienīgi šis mērķis var būt patiesas un ilgtspējīgas konsolidācijas izejas punkts un pamatākmenis.

Andrejs Lucāns,
pensionēts agronoms no
Burtņiekem

Amerikas latviešu devums Latvijas brīvības centieniem (1951–1991)

Anita Tērauda *No krājuma "Latviešu trimdas loma Latvijas neatkarības uzturēšanā" – Apvienotā Pasaules latviešu zinātnieku 3. kongresa materiāli, 2011*

1986

5. novembrī EDSK laikā vairāk nekā 500 baltiešu piedalījās demonstrācijā pie Sv. Stefana katedrāles pret Baltijas valstu okupāciju.

1987

29. janvārī Eiropas Padomes parlamentārajā sesijā Strasbūrā piedalījās PBLA pārstāvji Gunārs Meierovics un Vija Freimane. Sesijas laikā Eiropas Parlaments pieņēma rezolūciju, aicinot PSRS respektēt Baltijas valstu tiesības uz pašnoteikšanos, un uzaicināja Eiropas Padomi uzsākt pārrunas par PS pārkāpumiem Baltijas valstīs nākamajā EDSK konferencē Vinē.

14. jūnijā vietējās latviešu apvienības 24 latviešu centros vienlaikus, saskaņojot laiku, organizēja demonstrācijas: jaunieši Ņujorkā lasīja deportēto vārdus, latvieši Vašingtonā nolika ziedus pie Linkolna pieminekļa utt. Šis ir piemērs, kā īpašos gadījumos latviešu sabiedrība ASV sadarbojas, lai pievērstu amerikāņu publikas uzmanību problēmām okupētajā Latvijā.

20. augustā Berlīnē aptuveni 350 latvieši no 4 kontinentiem piedalījās demonstrācijā pret PSRS okupāciju. Demonstrāciju pārraidīja vācu televīzija.

23. augustā Vašingtonā pie Linkolna pieminekļa 15 jaunieši – ALA biedri – protestēja pret Molotova – Ribentropa pakta, kas uzsāka PSRS okupāciju Baltijas valstīs, un pieteica bada streiku.

23.–25. oktobrī notika trešais ALA organizētais Nacionālpolitiskais seminārs Vašingtonā ar vairāk nekā 100 dalībniekiem – dažādo latviešu centrālo organizāciju un ASV valdības pārstāvjiem.

18. novembrī divi jaunieši, iecementējuši kājas 400 mārciņu smagos blūkos, klātesot vēl sešiem citiem jauniešiem, pie Padomju Savienības vēstniecības protestēja pret PSRS okupāciju, saucot: «Brīvību Baltijas valstīm! Brīvību Latvijai!» Viņus apcietināja par neatļautu demonstrācijas rīkošanu. Policijai vajadzēja 45 minūtes, lai demonstrantus atbrīvotu no cementa blūkiem. Notikumu kā kaut ko vēl neredzētu aprakstīja vietējās avīzēs, norādot, ka blūki simbolizējuši iecementētus brīvības centienus okupētajā Latvijā...

8. decembrī sakarā ar M. Gorbačovu vizīti Vašingtonā pie Baltā nama notika demonstrācijas. Gatavojoties šai vizītei, ALA iesniedza ASV prezidentam, viceprezidentam un ASV Kongresa locekļiem pieprasījumu sarunās ar M. Gorbačovu iekļaut šādas prasības: izvākt padomju karspēku no Baltijas valstīm, izbeigt pārkrievošanas programmas un kultūras genocīdu okupētajā Latvijā, atbrīvot no apcietinājuma latviešu brīvības cīnītājus un cilvēktiesību aizstāvjus, izbeigt grupas «Helsinki 86» locekļu vajāšanu un baltiešu jauniešu sūtīšanu karadienestā uz Afganistānu.

1988

11. februārī UBA un BATUN oficiālie pārstāvji piedalījās AN

Cilvēktiesību komisijas sēdē Ženēvā un pārrunās par padomu okupāciju, cilvēktiesību un citiem jautājumiem, kas skāra Baltijas valstis.

29.–30. aprīlī, 1. maijā ALA 37. kongress apstiprināja ALA nacionālpolitiskās darbības mērķus un prioritātes līdz pat 1991. gadam.

21. maijā Eiropas Parlaments Strasbūrā izveidoja Baltiešu grupu – komiteju, kas veicinātu pašnoteikšanās un cilvēktiesību ieviešanu okupētajās Baltijas valstīs. PBLA priekšsēdis Dr. Linards Lukss norādīja, ka šādas komitejas radišana liecina par to, ka arī Eiropas Parlaments neatzīst Baltijas valstu okupāciju par legālu.

14. jūnijā ASV Kongress atkal izsludināja par Baltijas brīvības dienu.

23. augustā ASV notika plašas latviešu demonstrācijas, pieminot Molotova – Ribentropa līguma parakstīšanas 49. gadadienu un atgādinot Baltijas valstu likteni. Par demonstrācijām rakstīja lielākajos ASV laikrakstos, piemēram, *The New York Times*, *The Washington Post*, *Washington Times*, *Los Angeles Times* utt.

27. augustā tika nodibināta Vides aizsardzības kluba (VAK) filiāle ārzemēs, kas atbalstīja VAK darbību Latvijā – dabas piesārņošanas problēmu risināšanu.

14. oktobrī baltiešu pārstāvji ieradās uz pārrunām Baltajā namā, lai noskaidrotu atbildes uz dažādiem jautājumiem, piemēram, kādēļ PSRS tik daudziem baltiešiem liedz iecelošanas vīzas.

5.–6. novembrī NSDG izstrādāja plānu sadarbībai starp uzņēmumiem ASV ar dažādiem saimnieciskiem uzņēmumiem okupētajā Latvijā, lai veicinātu Latvijas ekonomisko uzplaukumu, ar noteikumu, ka tie nedrīkst a) atbalstīt okupantu intereses un apdraudēt vietējo ekoloģiju, b) veicināt darbaspēka ieplūšanu no vietām ārpus Latvijas un kavēt viensētu attīstību.

10. decembrī notika pirmais un līdz šim vienīgais ALA ārējais kongress Vašingtonā, lai izvērtētu notikumus un situāciju PSRS un to ietekmi Baltijas valstīs. Tur pirmo reizi piedalījās divi Latvijas Tautas frontes (LTF) pārstāvji Eduards Inkēns un Sandra Kalniete.

1989

19. janvārī Eiropas Parlaments (EP) pieņēma rezolūciju, mudinot PSRS valdību veicināt demokrātijas attīstību Baltijas valstīs, ko EP atzītu par pietiekamu. Rezolūciju iesniedza visām EP komisijām, PSRS un Baltijas valstu valdībām.

Februārī VAK ASV nodaļas vadītājs Laimonis T. Embreks aprakstīja PSRS un īpaši okupētās Latvijas ekoloģisko stāvokli kā ekoloģu murgu un ierosināja ASV palīdzēt izstrādāt ekoloģijas uzlabošanas vadlinijas.

7.–9. aprīlī notika Gananokas konference Kanadā, kurā piedalījās 23 pārstāvji no okupētās Latvijas (Dainis Ivāns, Ilmārs Bišers, Dr. Arnis Kalniņš, Ramona Umblija u. c.) un 100 dalībnieki no

Rietumiem. LTF atbalsta grupa Ņujorkā tikās ar LTF pārstāvjiem.

5.–7. maijā ALA 38. kongresā Linkolnā delegāti pieņēma četras rezolūcijas: 1) atzīmēt 23. augustu – Molotova – Ribentropa pakta 50 gadu atceri (melnās lentes diena); 2) lūgt ASV valdību, lai tā pieprasa PSRS izbeigt Baltijas valstu okupāciju; 3) izpētīt iespējas atvērt ALA biroju Rīgā; 4) aicināt PSRS varasdarbu aculieciniekus ziņot par tiem savu centru latviešu organizācijām, lai varētu uzsākt tiesāt tos, kas pastrādājuši noziegumus pret citiem cilvēkiem. NSDG priekšsēdis A. Lambergis ziņoja, ka triju gadu laikā NSDG devusi 115 000 dolaru dažādiem projektiem nacionālo mērķu sekmēšanai.

12.–18. maijā LTF, PBLA un Latvijas tautas augstskola kopīgi rīkoja konferenci «Arenē», Francijā, pārrunājot veidus, kā vislabāk sekmēt sadarbību izglītības jautājumos starp organizācijām Rietumos un okupētajā Latvijā.

14. jūnijā ASV Kongress izsludināja par Baltijas brīvības dienu.

23. augustā notika Molotova – Ribentropa pakta līguma pieminēšana: ALA un ABK rīkoja automašīnu karavānas braucieni pa Vašingtonu; vidienē un rietumkrastā notika demonstrācijas, vēstulju akcijas laikrakstiem un politiķiem.

20.–22. oktobrī ALA Nacionālpolitiskajā seminārā galvenie pārrunu temati bija par darbu Latvijas nākotnes labā. Seminārā piedalījās arī LTF domes priekšsēža vietnieks Ivars Godmanis. ALA izkārtāja viņam tikšanos ar dažādiem ASV valdības pārstāvjiem, kuŗi vēlreiz apliecināja, ka ASV neatzīst Baltijas valstu okupāciju.

Oktobrī un 28. novembrī sakarā ar M. Gorbačova plānoto vizīti Vašingtonā ALA un BAFL aicināja tautiešus piedalīties kopējā pastkartīšu un telegrammu akcijā, tās sūtīt uz Balto namu, lai atgādinātu, ka a) ASV vēl arvien neatzīst Baltijas valstu okupāciju un b) ASV prezidentam jāpieprasa no Gorbačova garantija, ka PSRS nelietos ieročus, lai apspiestu brīvības centienus Baltijas valstīs.

ALA priekšsēdis V. Pavlovskis ALA vārdā nosūtīja īpašu vēstuli ASV prezidentam, uzsverot, ka Baltijas valstis neapdraud mieru Eiropā, ka 28 ASV senatori un 115 ASV Kongresa deputāti ir atgādinājuši, ka Baltijas valstis šobrīd ir vienīgās, kas pēc Otrā pasaules kara nav atguvušas brīvību, un lūdza prezidentu satīties ar baltiešu organizāciju pārstāvjiem, lai pārrunātu šos jautājumus.

1990

Lai sagādātu vairāk līdzekļu dažādiem projektiem okupētajā Latvijā, ALA iesniedza noteikumus un darbības plānu, uz kuŗu pamata ASV likumdošanas iestādes atzina ALA kā labdarības organizāciju tiesīgu saņemt līdzekļu piešķirumus, piemēram, medicīniskās palīdzības sniegšanai okupētajā Latvijā (*Project Hope*) bez Maskavas starpniecības (līdz šim ASV nebija sniegusi šādu palīdzību, jo Maskavas starpniecības

atzišana būtu bijusi netieša PSRS okupācijas atzišana). Ievērojamu ziedojumu piešķīra arī Demokrātiskā centra attīstībai Rīgā, lai uzlabotu informācijas apmaiņu starp okupēto Latviju un brīvo pasauli.

9. februārī, pateicoties ALA, ABK un BAFL neatlaidīgam darbam, ASV Senāts pieņēma rezolūciju (*S.J. Res. #251*), atkal pasludinot 14. jūnijā par Baltiešu brīvības dienu (rezolūciju atbalstīja un iesniedza 50 senatori).

4. maijā ALA 39. kongresā Sanfrancisko pieņēma vairākas rezolūcijas, lai atbalstītu tikko pasludināto brīvības atjaunošanu okupētajā Latvijā, paustu neapmierinātību ar ASV valdības vēlēšanos uzturēt *Most-favored-Nation* statusu ar PSRS, atbalstītu RBE/RB programmas, nosodītu Padomju Savienības rīkojumu iesaukt okupētās Latvijas jauniešus militārajā dienestā utt. Īpašā vēstulē ASV prezidentam izskatīja neapmierinātību par viņa nepietiekamo atbalstu baltiešu brīvības centieniem.

6. jūn. EDSK konferencē Kopenhāgenā ASV, Apvienotās Karalistes un Īslandes pārstāvji iestājās par to, ka Baltijas valstīm jāpiešķir vismaz novērotāju (*observer*) statuss EDSK.

12. jūnijā, pateicoties ALA, ABK un BAFL neatlaidīgam darbam, ASV Kongress atkal pieņēma rezolūciju (*H.J. Res. #493*), pasludinot 14. jūnijā par Baltiešu brīvības dienu.

20.–30. jūlijā ALA kopā ar Latvijas sūtniecību ASV organizēja un izkārtāja sanāksmes Latvijas Ministru prezidentam Ivaram Godmanim un ārlietu ministram Jānim Jurkānam ar ASV valdības pārstāvjiem, ieskaitot ASV prezidentu, dažādu ministriju vadību, uzņēmumu un organizāciju (*AT&T*, *Boeing*, NSDG u. c.) vadītājiem.

8. septembrī ALA valde sēdē pieņēma rezolūciju, kas atbalsta Latvijas sūtniecības ASV pausto viedokli – aicināt pagaidu valdību Latvijā sadarboties ar visām organizācijām, kas strādā, lai atgūtu pilnīgu neatkarību un brīvību.

2.–4. novembrī ALA gadskārtējā politiskajā seminārā Arlingtonā plānoja sadarbību starp toreizējo Latvijas valdību un organizācijām (Latvijas sūtniecību ASV, ALA un PBLA). Kā Latvijas valdības pārstāvji piedalījās vicezidents Latvijas Augstākās Padomes loceklis Andrejs Krastiņš un ekonomikas ministra vietnieks Andris Gūtmanis, kā arī ASV valdības pārstāvji.

8. decembrī ALA, PBLA un 29 demokrātiskas organizācijas Latvijā parakstīja sadarbības dokumentu – vadlīnijas, kā veicināt atbalstu pagaidu valdībai Latvijā, lai varētu pasludināt Latvijas neatkarību *de facto*.

10. decembrī 11 ALA valdes locekļi parakstīja un nosūtīja vēstuli ASV prezidentam Džordžam Bušam (*George W.H. Bush*), kurā atgādināja, ka PSRS pastiprina represijas pret demokrātiskām aktivitātēm okupētajās Baltijas valstīs. Šādā situācijā ASV ekonomiskais atbalsts Padomju

Savienībai nozīmētu, ka ASV atbalsta PSRS represijas attiecībā uz ievēlētajiem Baltijas valstu valsts viriem. ALA priekšsēdis V. Pavlovskis nosūtīja telegrammas ar līdzīgu informāciju un atgādinājumu ASV ārlietu ministram Džeimsam Beikeram (*James Baker*) un ārlietu komisijas vadītājiem ASV Senātā un Kongresā par PSRS ārlietu ministra E. Ševardnadzes brīdinājumu, ka PSRS valdība atgriežas pie diktatoriska režīma, it sevišķi Baltijas valstīs.

1991

11.–27. janvārī, reaģējot uz notikumiem Lietuvā, sākās 24 stundu dežūra ALA birojā un ASV Ārlietu ministrijas Baltiešu nodaļā.

23. janvārī ALA iesniegumā ASV valdībai norādīja, ka a) tai būtu oficiāli jāatjauno diplomātiskās attiecības ar Baltijas valstīm, jāpārrunā Baltijas valstu deokupācija un pašnoteikšanās tiesības AN forumā, biežāk jāsūta ASV valdības pārstāvji uz Baltijas valstīm, Baltijas valstīs jāizveido informācijas centri par ASV, turpretim ASV – informācijas centri par Baltijas valstīm, b) ASV būtu jāpārtrauc visas ekonomiskās aktivitātes ar PSRS (piemēram, Export/Import Bankas kredīti, *Most favored nation* statuss, pieredība pie *International Monetary Fund* un kredītu izsniegšana Pasaules Bankā) līdz tam laikam, kad tā būs izbeigusi visas militārās akcijas, izvākusi sava karaspēka vienības no Baltijas valstīm un uzsākusi sadarbību ar provizorisko Baltijas valstu valdību pārstāvjiem.

11. februārī ALA, atbildot uz Latvijas Ārlietu ministrijas Pilsoņu komitejas ziņojumu, pasludināja, ka ir pārliecināta, ka pašreizējā Latvijas pagaidu valdība aizstāv Latvijas intereses un ir valdība *de facto*, bet nav pārliecināta, ka Latvijā ir pilnībā atjaunota neatkarība un brīvība.

11.–14. februārī 13 ASV Kongresa locekļu apmeklēja visas Baltijas valstis, lai iepazītos ar situāciju. Delegāciju organizēja EDSK Kongresa komiteja, ko vadīja tās Helsinku komitejas priekšsēža vietnieks Rep. *Steny Hoyer* (D-MD).

15. februārī ALA un latviešu sabiedrība ASV aicināja Latvijas iedzīvotājus piedalīties tautas nobalsošanā, vai tā vēlas atbalstīt demokrātisku un neatkarīgu Latvijas Republiku, un balsot «par». ALA sadarbībā ar Latvijas sūtniecību informēja latviešu sabiedrību par iespēju viesiem no okupētās Latvijas nodot savu balsi 3. marta referendumā.

3. martā referendumā rezultāti apstiprināja latviešu tautas vēlmi atbalstīt demokrātisku, neatkarīgu Latvijas Republiku.

13. jūnijā ASV prezidents Džordžs Bušs parakstīja ASV Kongresā pieņemto rezolūciju, izsludinot 14. jūnijā par Baltiešu brīvības dienu. Proklamācija arī norādīja uz ASV bažām par to, ka PSRS turpina pielietot varmācīgas metodes Baltijas valstīs, lai panāktu savu, – tāda rīcība nav pieļaujama, ja vēlamies mierīgas mainās konstruktīvu pārrunu ceļā.

21. augustā Latvijas Saecima nobalsoja (113 balsis «par», 13 «pret») un paziņoja, ka tagad Latvija ir pilnīgi neatkarīga, demokrātiska republika.

Kolorado latviešu kultūras centra 25 gadu jubileja un Latvijas valsts dibināšanas atceres svinības Denverā

No kreisās: Valda Lēvenšteina, Gunārs Jākobsons, KLKC prezidente Raita Jergensena

Kolorado latviešu kultūras centram (KLKC) 2011. gada rudenī bija 25 gadu jubileja, un centra valde nolēma šo notikumu pieminēt 19. novembrī kopā ar Latvijas valsts neatkarības dibināšanas atceres svinībām. Jau pēcpusdienā centrs bija atvērts apmeklētājiem, kuŗi vēlējās apskatīt telpas, bibliotēku un dievnamu. Bija sagatavotas

izstādes ar vēsturiskiem aprakstiem un tautiskiem priekšmetiem no Latvijas. Svētku akts sākās pulksten sešos vakarā, karogus ienesa skolēni Niklāvs un Kristiāns Lēvenšteini, ģērbušies tautastērpos. Sarīkojuma apmeklētāji nodziedāja ASV un Latvijas himnu, lūgšanu teica mācītājs Mārtiņš Rubenis. Ilg-gadējais KLKC un Denveras

latv. ev. lut. draudzes valdes loceklis Gunārs Jākobsons pastāstīja par jaunākajiem notikumiem Latvijā un aicināja noklausīties Latvijas prezidenta Andŗa Bērziņa runu.

Pianiste Aija Tobina atskaņoja pašas aranŗētās četras melodiju apdares par Daugavu, ievadot Valdas Lēvenšteinas stāstījumu un filmu par Likteņdāru uz

salas Daugavā – piemiņas vietu visi, kuŗi zuduši Latvijai 20. gadsimta okupācijā dēļ. V. Lēvenšteina pagājušajā vasarā Likteņdārzā iestādīja vairākus piemiņas kokus par godu saviem tuviniekiem, un Kokneses fonds viņai dāvināja filmu, kuŗā ir intervijas, skaisti dzimtenes skati, koncerts Kokneses pilsdrupās.

KLKC prezidente Raita Jergensena bija sagatavojusi pārskatu par centra 25 darbības gadiem Denveras priekšpilsētā Leikvudā.

Sarīkojuma beigās apmeklētāji tika aicināti vakariņās. Šajā skaistajā svētku dienā visi jutās kā viena liela, draudzīga saime.

Valda Lēvenšteina

“Otra puse” Filadelfijā

Latvijas populārās mūzikas grupa *Otra puse*, šoreiz trīs personu sastāvā (solists Normunds Pauniņš, ģitārists Arnolds Kārklis, pianists Ivars Makstnieks) iepriecināja vairāk nekā 50 Filadelfijas un apkārtnes klausītājus 30. decembra pēcpusdienā krāšņā Brīvo latvju biedrības kabārē sarīkojumā.

Bezgalības balvu par visvairāk spēlēto dziesmu vai sava tvarta (kompaktdiska) „Nakts vai rīts” atzīšanu par 2009. gada vislabāko albumu. Solists Normunds Pauniņš nosauca grupas mūzikālās daiŗrades galvenās temas – mīlestība, Dievs, draudzība, rīts. Vašingtonā uzaugušais tagadējais rīdzinieks Ar-

Otra puse Filadelfijā

Otra puse programmas pirmajā daļā spēlēja pati savus, Latvijā ļoti populārus darbus, kas iegū-

nolds Kārklis komentēja atsevišķas dziesmas, kā arī pašas grupas vēsturi, kas iesākās aiz-

Publika pārvērtās no klausītājiem par dejotājiem

vuši atzinību, piemēram autoritātes organizācijas AKKA/LA

vadītā gadsimta deviņdesmito gadu sākumā kā divu pazista-

Milvokos ik mēnesi notiek kas interesants

Katra mēneša pirmā ceturtdienā no septembra līdz jūnijam (izņemot janvāri, kad sniegs un ledus bieži visus plānus izjauc) Milvokos notiek pensonāru biedrības saieti, kuŗos ir ne tikai iespēja satikties ar paziņām, bet var arī dzirdēt interesantus priekšlasījumus un noskatīties dažādus priekšnesumus. Saieta sākumā prāv. Lauma Zušēvica vada svētbrīdi, turpmāko daļu – pensonāru biedrības priekšniece Aina Venta. Biedrības kasiere ir Aija Ozoliņa, saimniecības pārzine Ērika Blija.

Decembrī pensonārus atkal iepriecināja Ernesta Brusubārŗa III un Indras Brusubārŗas bērni. Viņu ģimenē ir seši jauni mūziķi, pieci vijolnieki, viens čellists. Šogad programmā piedalījās četri mūziķi, spēlējot gan kopā, gan atsevišķi. Indra Brusubārŗa dziedāja „Es skaistu rozit’ zinu” stīgu kvarteta pavadījumā. Klavieres spēlēja Ernests Brusubārŗdis II. Gadu no gada vērojam un priecājamies par jauno mūziķu talanta atģistību. Visjaunākā vijolniece Arianna, kam ir 11 gadu, viņas māsas Daniella un Sonora un čellists Viktors spēlē Milvoku jauniešu simfoniskā orķestrī (*Milwaukee Youth Symphony Orchestra*). Viktors 2012. gada vasarā piedalīsies orķestra koncertos Vīnē un Prāģā. Klausītājiem ļoti patika skaistie priekšnesumi, un visi seko līdzī jauno

mūziķu panākumiem.

Pēc priekšnesumiem apsveica pensionārus, kuŗiem decembrī ir dzimšanas atceres diena un pasniedza puķes. Ir tradīcija, ka pensionāri, kuŗiem dzimšanas diena ir saieta mēnesī, sagādā saldo ēdienu. Tāpēc pēc pusdienām, ko gatavojuŗas A. Blija vadītās saimnieces A. Burģele, D. Erkmane, S. Hunta, R. Mudlafa un L. Strikovska, vienmēr ir

dalībnieki kopā apmeklē teāŗa izrādes, piedalās izbraukumos un cits citu atbalsta. Grupas nodarbībās var piedalīties katrs, kas vien vēlas, un šo iespēju izmanto arī tie, kuŗu „otra puse”, piemēram, nav ieinteresēta iet uz teāŗi. Decembrī grupa devās izbraukumā, apskatīt Ziemsvētkos izgreznoto Čikāgu un iepirkties. Nākamais izbraukums būs martā, un vairāk par

Milvoku pensonāru biedrības saietā decembrī mūzicēja Brusubārŗu ģimene, no kreisās: Arianna, Ernests II, Daniella, Sonora, Indra un Viktors Brusubārŗi

bagātīgs kūku galds vai pat klinģeŗi, ja kādai no slavenajām cepējām, piemēram, Ciekurŗa kundzei, ir jubileja.

Brigita Apalŗa (*Apalsch*) nodibināja un vada Milvoku pensonāru biedrības grupu ar nosaukumu „Ne vairs viena”, kuŗas

to var uzziņāt, zvanot B. Apalŗai, tālr.: 262- 642-4305. Nākamais pensonāru saiets **notiks 2. februāŗi plkst. 11.00** Milvoku latvieŗu baznīcā. Ikviens sirsnīģi aicināts piedalīties.

M. S.

mās grupas *Jumprava* dalībnieku blakus projekts. Laika gaitā *Otra puse* pārgrupējās, pārtrauca darbību un izģlīda, bet atkal atjaunoģās.

Programmas otrajā daļā grupa spēlēja dažādu komponistu, tostarp Raimonda Paula, Zģmara Liepiņa, un filadelfieŗa/jūrmalnieka Gata Gauģinieka dziesmas, bet publika no klausītāģiem pārvērtās par dejotāģiem.

Mūzicanti aicināja, un deģu iesāka pirmais drosmģģais pāŗis, kam drģz vien pievienojās citi dejotāģi, kamēr latvieŗu vislabākajā stilā uz deģas grīdas saradās gluģzi raibs, pilnģģi atraisģtu cilģveku jucekģis, pāŗos un nepāŗos un ieskaitot mazus bērņus. *Otra puse* nobeidza savu snieģumu ar gada laikam piemēģoto oriģģnāģdziesmu „Jēģus zvaģģzne”. Saviesģģā dzģve turpināģās ar

Biedrības piedāvātāģam vakariņām un sarunām pie leģes. Īpaŗš paldies ne tikai grupai *Otra puse*, bet arī čakģģjiem darbinieģiem Jolantai Mockus, Ritai Vilģģģai, Aina Berģģei, un Raimondam Ramanim par mielasģtu, skaistģ zāģi, un jauģu, ļoti izdeģvuŗos izģklaidģ visām paaudģēm!

Sandra Milevska

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Jaungada runu vērtējums

Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu fakultātes profesora politologa Juŗa Rozenvalda ieskatā Valsts prezidenta Andŗa Bērziņa un Ministru prezidenta Valŗa Dombrovskā Jaungada runas bijušas vairāk konstatējoŗas un brīdinoŗas un tajās būtu bijusi nepiecieŗama lielāka "optimisma nots", kā arī lielāka pievērŗšanās sabiedrības saliedēŗšanās jautājumiem.

Politologs no Valsts prezidenta sagaida dziļāku ieskatu jautājumā par gaidāmo tautas nobalsoŗanu - krievu valoda - otra valsts valoda. No vienas puses, ir loģiski uzsvērt, ka latvieŗu valoda būs vienīgā valsts valoda, taču, no otras puses, tā ir "lauŗšanās atvērtās durvis". Starp abām galējām pozīcijām - latvieŗu valodu kā vienīgo un krievu valodu kā otru valsts valodu - pašlaik pleŗas pietiekami liels sarunu lauks, uz ko prezidentis varēja atsaukties. Pēc Rozenvalda domām, ņajā sarunu laukā būtu iespējams runāt par mazākumtautību valodas statusu ar atseviŗķiem nosacījumiem atseviŗķās vietās. Dombrovskim bija jāpatur prātā, ka viņŗ uzrunā ne tikai attīstītās Rīgas iedzīvotājus, bet arī Latvijas novadus ar to problēmām.

Bērziņa un Dombrovskā runas bija ļoti būtiski atšķirīgas no 2005. gada Jaungada uzrunas, kad toreizējais Ministru prezidents Aigars Kalvītis runāja par gaidāmajiem "treknajiem gadiem". ņoreiz vēstījumi bija ļoti piesardzīgi un drīzāk brīdinoŗi. Tie mēģināja sagatavot iespējamām problēmām - tā ir visnotaļ saprotama pieeja, un neskaidrība nāk nevis no Latvijas, bet gan,

piemēram, no Eiropas. Ja "Eiropa saaukstēŗies, Latvija sāks ņķaudīt", uzsvēŗ politologs.

Notikumi, kas bija Latvijai nozīmīgi 2011. gadā

* 1. martā Latvijā sākās **tautas skaitīŗšana**, beidzās 31. maijā. Tā ir pirmā Latvijas tautas skaitīŗšana kopŗ iestāŗšanās Eiropas Savienībā un pirmā, kurā anketas bija pieejamas tīmeklī. Galarezultātus Centrālā statistikas pārvalde sola paziņot ņogad. Zināms, ka tikuŗi saskaitīti vairāk nekā divi miljoni iedzīvotāju.

* 29. maijā Valsts prezidents Valdis Zatlers teica savu leģendāro runu un nolāsija **Rikojumu Nr. 2**, ar kurŗ tika atlaista 10. Saeima. Savā runā Zatlers nosauca trīs oligarchus, kas sagandējuŗi dzīvi mums visiem Latvijā, - Aivars Lembergs, Andris ņķēle un Ainārs ņlesers. Zatlers paziņoja, ka viņŗ - Latvijas Valsts prezidents - nodod tautai varu lemt par savu turpmāko likteni.

* 2. jūnijā notika **Valsts prezidenta vēlēŗanas**. Tajās piedalīŗās divi kandidāti - Valsts prezidents Valdis Zatlers un **Saskaņas centra** un **Zaļo** un Zemnieku savienības lobētais Saeimas deputāts Andris Bērziņŗ. Ar 53 balsīm par, 44 balsīm - pret otrā balsioŗanas kārtā Saeima nolēma, ka Latvijas Valsts prezidents nākamos četrus gadus būs kādreizējais baņķieris **Andris Bērziņŗ**. Par prezidentu Bērziņŗ ievēlēts 66 gadu vecumā, līdz ar to viņŗ ir vecākais Latvijas vadītājs.

* 23. jūlijā tautas nobalsoŗanā par **10. Saeimas atlaiŗanu** piedalīŗās 689 823 pavalstnieki, no kurŗiem 94% nolēma Saeimu sūtīt mājās, izsakot tai neuzticību. Vē-

lēŗāju aktivitāte tika novērtēta kā patieŗšam augsta, jo bija atvaļinājumu laiks, tomēr referendumā piedalīŗās teju 45% vēlēŗāju. Tika pasludināts, ka ārkārtas Saeimas vēlēŗanas būs 17. septembrī.

* 17. septembrī notika **11. Saeimas ārkārtas vēlēŗanas**. Vēlēŗanās formālu uzvaru svinēja **Saskaņas centrs**, tomēr pēc mēnesi ilguŗām diskusijām partija kārtējo reizi nevarēja demonstrēt spēju uzņemties atbildību darbam valdībā. SC jaunajā Saeimā ieguva 31 deputāta krēŗlu, Zatlera Reformu partija - 22 mandātus, **Vienotība** - 20, **Visu Latvijai/TB/LNNK**, - 14, **Zaļo** un Zemnieku savienība - 13 vietas Saeimā. Opozīcijā palika SC un ZS.

* Sākuŗies valodu nemieri. Parakstu vāķšana gan par mācībām tikai latvieŗu valodā, gan par krievu valodu kā otru valsts valodu Latvijā radīŗa pamatīgu starpnacionālo spriedzi. Parakstu vāķšanā Satversmes grozījumu ierosināŗšanai par otras **valsts valodas statusa pieŗķirŗanu krievu valodai** piedalīŗuŗies vairāk nekā 183 tūkstoŗi cilvēki. Partijai SC tas rada neveiklu situāciju - kā par ņo likumprojektu balsot Saeimā, nepārkāpīot deputāta zvēŗestu - turēt godā latviskās vērtības. Lai Satversmes grozījumi stātos spēkā, referendumā par tiem ir jānobalso vismaz 771 350 pavalstniekiem. Referendums izmaksāŗ 1,7 miljonus latu.

* 17. novembrī Saeima vienbalsīgi nobalsoja par Korupcijas novēŗšanas un apkāŗoŗanas biroja (KNAB) Valsts amatpersonu darbības kontroles nodaļas vadītāja vietnieka **Jaroslava Streļķenoka** iecelŗanu KNAB priekŗnieka amatā. Kopumā uz ņo vakanci tika saņēmti 13 pretendentu pieteikumi. Iepriekŗējo KNAB vadītāju Normundu Vilnīti valdība atbrīvoja no amata 16. jūnijā. Valdība secināja, ka Vilnītim darbā bijuŗi smagi un sistēmātiski pārkāpumi.

* 1. decembrī ņlesera Reformu partijas (**LPP/LC**) vadītājs Ainārs ņlesers paziņoja par atkāpŗanos no partijas vadītāja amata. Partijas kongresā vairākums sanākuŗo nolēma partiju likvidēt. ņlesera partijai soda nauda par 2006. gada priekŗvēlēŗanu kampaņā pārtērētajiem līdzekļiem ir pusmiljons latu. 16. decembrī tiesa pasludināja likvidējamās **Tautas partijas** maksātnespēju. Paŗlaik nav zināms, kā tiesas lēmums ietekmēŗ valsts izredzes piedzīt no partijas miljonu latu par pārkāpumiem 2006. gada priekŗvēlēŗanu kampaņā. TP ilggadējais vadītājs Andris ņķēle tagad pievērŗiŗoties piena biznesam.

* Pērn piedzīvojām **banku krīzi**. Kad novembrā beigās krachu cieta **Latvijas Krāŗbanka**, kurā tieŗi vai pastarpināti iesaistīŗuŗies simtiem tūkstoŗu Latvijas iedzīvotāju, daŗas nedēļas vēlāk sākās juceklis ap **Swedbank**. Tūkstoŗiem cilvēku no bankomatiem steidza izņēmt naudu. Finanču un Kapitāla tirgus komisijas vadītāja Irēna Krūmane paziņoja par atkāpŗanos no amata. **Latvijas Krāŗbankas kracha** pētiŗšanai Saeimas opozīcija izveidoja parlamentāro izmeklēŗanas komisiju.

* Ziemsvētkos beidzās visas bu-

dŗeta konsolidācijas, un **starptautiskie aizdevēji** turpmāk mums vairs nediktēŗ savus noteikumus. No vienas puses, tas ir labi, ka par mums vairs nekarāŗies aizdevēju Damokla zobens. No otras puses, mums vēl gadu gadiem vajadzēŗ ņēmt aizņēmumus, lai varētu atdot starptautisko aizdevēju dotācijas.

* Latvijā 15. septembrī, 27. septembrī, 4. oktobrī, 16. oktobrī un 18. novembrī **pasaulē nāca trīniŗi**. Trīniŗi pērn piedzīvuŗi arī kādā latvieŗu ģimenē Irījā - meitenēm doti puķu vārdi Līlija, Jasmīna un Dēzija.

* Stradiņa Kliniskā universitātes slimnīcā izdarīta **aknu transplantācija** parādīŗja, ka mūsu valstī ir medicīnas personāls, kas vēlas uzņemties grūtus projektus, attīstīt jaunas programmas un pārbaudīt savas spējas. Mediķi pierādīŗuŗi, ka mūsu medicīna spēj strādāt pasaules līmenī.

* 2011. gads iesākās traģiski - Jēkabpīli tika asiņaini **aplaupīta spēļu zāle**, noŗaujot policistu. Izrādīŗās, ka starp laupītājiem ir tiesībsargājoŗo iestāŗu darbinieki. 18. februārī ne tikai Latviju, bet visu pasauli pārŗalca traģēdīŗja Rīgas kinoteātrī **Citadele**. Pēc filmas „Melnā gulbja” kinoseansa beigām jurists Nikolajs Zikovs pusaudzēŗ meitas acu priekŗšā noŗava viņas tēvu, bankas **Citadele** augsta līmeņa darbinieku, četru bērnu tēvu Aigaru Egli, kurŗ viņam bija aizrādīŗjis par pārāk skaļu popkorna grauŗanu.

* 15. oktobra pēcpusdienā pie Turaidas **avarēŗa privāta pasaŗieru lidmaŗina**, bojā gāŗa lidmaŗina sadēŗa, pirms notikuma vietā paspēja ierasties glābēji. 16. oktobra naktī Mālpils novada Upmalās daudzdzīvokļu mājā nogranda **gāzes izraisīts sprādziens**, daļēji sagruva trīsstāvu ēka. Nelaimes gadījumā gāŗa bojā seŗi cilvēki - trīs sievietes un divi vīrieŗi, vēl viena cietusi pēc divām nedēļām slimnīcā mirusi.

* 23. oktobrī **Ādaŗu militārajā poligonā** notika mācības, pēc kurŗu beigām nogranda sprādziens. Ievainojumus guva deviņi zemesargi. Viens no ievainotājiem vēlāk nomira.

2012. gadā svarīgākais notikums - tautas nobalsoŗana

Saeimas priekŗsēde un **Vienotības** lidere Solvita Āboltiņa par nozīmīgāko 2012. gada notikumu sagaida tautas nobalsoŗanu (referendumu) par Satversmes grozījumiem, kurŗi rosina ieviest krievu valodu par otru valsts valodu.

“Es piedalīŗos gaidāmajā referendumā par Satversmes grozījumiem un balsoŗu pret otru valsts valodu Latvijā. Lai arī gaidāmais referendums neapdraud latvieŗu valodas kā vienīgās valsts valodas statusu Latvijā, tomēr ņi tautas nobalsoŗana ir sabiedrības iespēja nepāŗprotami apliecināt uzticību savas valsts identitātei. Un esmu droŗa, ka balsojumā pret otru valsts valodu piedalīŗies ne tikai latvieŗi, bet arī daudzi mazākumtautību cilvēki, kas jūtas piederīgi Latvijai, pāŗzina latvieŗu valodu un vienlaikus saglabāŗ savu mazākumtautības identitāti,” aģentūrai LETA puda Āboltiņa.

Saeimas priekŗsēde aicina ik-

vienu Latvijas pavalstnieku nepalik malā un referendumā apliecināt savu piederību Latvijas valstij, kurā latvieŗu valoda - valsts valoda ir viens no četriem mūsu valsts pamatprincipiem, tikpat svarīgs kā tas, ka Latvija ir neatkarīga un demokrātiska valsts, tās teritorija ir nedalāma un vara pieder tautai. “ņie pamatprincipi ir neapstrīdami, un valodas jautājumā kompromisi nav iespējamī,” uzsvēŗa politiķe.

Izraudzīts

Eiropas cilvēks Latvijā

Balsojumu par Eiropas cilvēku Latvijā 14. gadu pēc kārtas organizēja Eiropas kustība Latvijā. Tas norisināŗ ar Eiropas Komisijas pārstāvības Latvijā atbalstu.

Par Eiropas cilvēku Latvijā 2011. gadā kļuvis Romas Katoļu baznīcas Rīgas archibīskaps **Zbigneŗvs Stankevičŗ**. Par viņu atbalstītāji saka: “ņis cilvēks ir patieŗs, runā patiesi un dara patiesi. Viņŗ ir gudrs un ar labu sirdi, prot uzrunāt daždaŗādus laikabiedrus.” Desmit visvairāk atbalstītajos pretendentes uz Eiropas cilvēka titulu Latvijā bija arī režisors Jānis Cimmermanis, “Zemnieku saeimas” valdes locekle Maira Dzelzkalēŗja, Latvijas pārstāvības Eiropas Savienībā vadītāja, vēstniece Ilze Juhanzone, diriģents Andris Nelsons, mūzīķis Lauris Reinīks, mūzīķis Jānis ņipkēvičŗs, Eiropas Komisijas pārstāvības Latvijā vadītāja Inna ņteinbuka, diriģents Ints Teterovskis un Eiropas Parlamenta deputāte Inese Vaidere (**Vienotība**, Eiropas Tautas partijas grupa).

Iepriekŗējos gados godināti Eiropas gada cilvēki no daŗdaŗādām jomām - politikas, mūzīķas, žurnālistikas un citām. 2010. gadā aptaujā uzvarēja Matēmatikas un informātikas institūta Mākslīgā intelekta laboratorijas pētnieks Ilmārs Poikāns, plaŗāk pazīstams kā Neo, - cilvēks, kurŗ publicēŗo daŗz līdz tam tik brīvi nepieejamos daudzus valsts iestāŗu izmaksāto algu sarakstus.

Tautas nobalsoŗana - 18. februārī

Centrālās vēlēŗšanu komisijas (CVK) sēdē 3. janvārī lēma par datumu, kurā paredzēts izsludināt tautas nobalsoŗanu par likumprojekta “Grozījumi Latvijas Republikas Satversmē” saistībā ar krievu valodas statusa maiņu pieņēŗšanu. Lai tautas nobalsoŗanu varētu nodroŗināt arī ārvalstīs, CVK priekŗsēdis Arnis Cimdarŗs rosīŗāja par tautas nobalsoŗanas dienu noteikt vēlāko iespējamā datumu - 18. februārī. Tā arī tika nolemts.

FKTK priekŗsēŗa amata kandidāts

Finanču ministrs Andris Vilks (**Vienotība**) un Latvijas Bankas vadītājs Ilmārs Rīmŗēvičŗs parakstīŗuŗi iesniegumu par **Kristapa Zakuŗa** virzīŗanu Finanču un kapitāla tirgus komisijas (FKTK) vadītāja amatam. Iesniegums reģistrēts Saeimā. Vilks iepriekŗ norādīŗjis, ka Zakulim ir jauns skatījums uz sektora turpmāko pāŗraudzību. Zakulis pieredzī ieguvis valsts droŗības iestādēŗ, kā arī darbā bankās un citās jomās, kur vadijŗis droŗības struktūras.

Ziņas sakopojis **P. Karlsons**

LETA
nacionālā ziņu aģentūra

Sāc rītu ar Preses apskatu!

- ◀ Latvijas preses publikāciju anotācijas
- ◀ jaunākās valūtas un laika ziņas
- ◀ nozīmīgākie dienas notikumi
- ◀ ņodienas jubilāri

Apskatu Jums izdevīgā veidā - internetā vai e-pastā piegādāŗim katru darba dienu līdz plkst. 9:00

Vairāk par pakalpojumu vari uzzināt: www.leta.lv
LETA, tālr.: +371 67222509, e-pasts: marketing@leta.lv

LAIKU UN VIETU MIJĀS

Nīst trimdiniekus, nicina latviešus

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

Laika un Brīvās Latvijas lasītājiem, šķiet, pat glaimojoši liksies prātojumi, ar kuriem nācis klajā Rīgā mītošais vēstures zinātnu kandidāts Viktors Guščins - "Baltijas vēsturisko un sociālpolitisko pētījumu centra" direktors.

Emigrācijas loma Latvijas neatkarības tapšanā - šāds virsraksts dots Guščina apcerējumam, kas publicēts Maskavas lielkrievu šovinistu portālā *Nacionālņije Interesi*, ko grezno Romanovu dinastijas, PSRS un mūsdienu Krievijas karogi.

Guščins, protams, piekrit Putina konstatējumam, ka PSRS sairums ir 20. gadsimta lielākā ģeopolitiskā katastrofa. Un "Baltijas republikas PSRS sairuma vēsturē neapšaubāmi spēlēja galveno

lomu", spriež Guščins, piemētot, ka cita starpā te izpaudusies pēc 1945. gada Rietumos apmetušās Baltijas emigrācijas ietekme.

Atšķirībā no Krievijas Latvijā praktiski nebija nekādas disidentu kustības, apgalvo Guščins. Toties viņaprāt 80. gadu beigās un 90. gadu sākumā kustību par neatkarību noteicoši ietekmējusi radikāli noskaņotā latviešu emigrācija Rietumos. Tās politisko uzskatu pamatos bijusi "nepieciešamība atdalīties no PSRS", atjaunot Kārļa Ulmaņa etnokratiskā režīma ideoloģiju un praksi, kā arī attaisnot savu darbību Latvijas hitleriskās okupācijas gados.

Atmodas laikā un pēc 1991. gada Latvijā uz pastāvīgu dzīvi atgriezās pāri par 30 tūkstošus latviešu no dažādām pasaules valstīm, raksta Guščins. Vērtējot latviešu *trimdas* (dots latviskais

vārds - F.G.) ieguldījumu Latvijas etnokratiskā režīma radīšanā pēc 1991. gada, Guščins uzsver, ka izšķirīga bijusi trimdinieku ideoloģiskā ārtava. Latviešu emigrācija taču "nekad nav atzinusi Padomju Latviju, tā slavēja Kārļa Ulmaņa režīmu un 1940. gada notikumus (!) uztvēra kā neatkarīgās Latvijas valsts okupāciju".

Seko visai dīvains Guščina atradums: Rietumu latvieši "pārveda uz Latviju vēlmi atbēgties par tām grūtībām, kas viņiem bija jāpārcieš emigrācijas gados". "Viņi visi," Guščins turpina, "bēga kopā ar savām ģimenēm, ar bērniem, kuņģus viņi audzināja antisovjetisma un rusofobijas garā."

Rīgā mīt vēl viens, teiksim, mācīts vīrs - vēsturnieks un novadpētnieks Vlads Bogovs, kas, tāpat kā Guščins, šausa Latvijā

valdošo "etnokratisko režīmu", kuŗa pilnvarnieki, kas nodarbojas ar integrāciju, lūkojot uzspiest krievvalodīgajiem "latviskās vērtības".

Avīzē Čas Bogovs raksta, ka "latviešu kultūras vērtības", uz kuŗām atsauca integrācijas programmas sastādītāji, īstenībā ir šādas: latviešu valoda, "naids pret krieviem, pret Krieviju, bezierunu zemošanās Rietumu priekšā, pašai izdzīvīga ticība 1940. gada okupācijai".

Vlads Bogovs savu krieviskumu pretstata latvietībai, dižodamies, ka krievu tautas "rakstiskā vēsture" ilgst jau 1000 gadus, sākot ar Kirillu un Metodiju. Un krievu filozofija! Dostojevskā radītais "Raskoļņikova tēls ar Ničas starpniecību vēlāk ietekmēja visu XX gadsimta ģeopolitiku". Uz šāda fona, turpina Bogovs, "latviešu filozofijas kā sav-

dabīgas parādības vispār nav".

Dainas Bogovs, protams, ignorē. Viņš norāda, ka latviešu nacionālo epu - *Lāčplēsi* sacerējis Andrejs Pumpurs 1888. gadā, "bet Eiropā pirmais eps parādījās jau XI gadsimtā, un to sauca *Beowulf*. Krievu *biļinas* parādījās XIV gadsimta beigās un XV gadsimta sākumā."

Bogovs nicīgi atgādina, ka laicīgā literatūra latviešiem radusies samērā vēlu - XIX gadsimta otrā pusē, "kamēr citās kultūrās jau attīstījās daudzi literāri virzieni (klasicisms, romantisms, naturālisms, reālisms)".

Viss pārējais - tādā pašā garā. Ar ko "vēsturnieka un novadpētnieka" Bogova prātojumi atšķiras, teiksim, no "vācu tautas pārākuma" doktrīnas, ko sludināja nacisma ideologs Alfreds Rozenbergs?

Franks Gordons

Krievu jautājumi pie mums un citur

Jaunā gada pirmajos trīs mēnešos gaidāmi divi notikumi, kas abi saistāmi ar Krieviju un krievu tautu. Februārī, kā zināms, Latvijā būs tautas nobalsošana par to, vai krievu valodai piešķirt otras valsts valodas statusu. Visticamāk, kvorumu šis referendums nesavāks un tāpēc rezultātam automatiski būs maza nozīme, taču, ja latvieši sēdēs mājās un neies balsot pret, var gadīties, ka kopumā atbalstu krievu valodai paūz pietiekami liels vēlētajū procenti, lai Krievija un tās piektā kolonna Latvijā varētu visai pasaulei acīs bāzt apgalvojumu, ka tiek diskriminētas ievērojamas sabiedrības daļas intereses. No vairākiem latviešiem esmu dzirdējis, ka viņi balsos par krievu valodu - ne jau tāpēc, ka gribētu valstī oficiālu divvalodību, bet tāpēc, ka viņiem ir *piegriezies* viss, kas notiek Latvijas politikā.

Šis nu reiz nebūs gadījums, kad lēmumu pieņemt uz protesta pamata. Pietiek jau ar to, ka krievu valodas statusa atbalstītāji Rīgas pilsētas galvas Nila Ušakova personā apgalvo, ka runa ir nevis par valodu pašu, bet par „krievu tautas pašcieņu”. Kā cilvēks ar pašcieņu var 20 gadus nodzīvot valstī un neiemācīties nevienu vārdu šīs valsts valodā, to man ir grūti saprast. Manas mammas brālēns izsūtījuma laikā Sibīrijā apprecējās ar vietējo meiteni un atveda viņu uz Latviju. Radniece ļoti labi prot latviešu valodu - viņai tas bijis pašsaprotami, ka Latvijā, pat tad, ja tā toreiz bija Padomju Latvija, vietēja valoda ir jāiemācās. Taču vēl pagājušajā nedēļā es satiku 20 gadus vecu krievu jaunieci, kuŗam ar latviešu valodu ir, tā teikt, ar Dievu uz des-

mitdaļām. Gribu cerēt, ka radniece nav absolūtā mazākumā...

Savukārt 4. martā Krievijā būs Valsts prezidenta vēlēšanas. Vislabākās izredzes tajās ir cilvēkam, ko kādreizējais Krievijas prezidents Boriss Jeļcins izvilka no piedurknes, - astoņus gadus viņš ieņēma prezidenta krēslu, pēc tam atbilstīgi Krievijas konstitūcijai uz trešo termiņu pretendēt nedrīkstēja, aizrotēja uz premjēra ministra krēslu, bet nu ir paziņojis, ka 4. martā viņa uzvārds būs vēlēšanu listē. Protams, runa ir par Vladimīru Putinu jeb Krievijas caru Vladimīru piekto (kādreiz es viņu sauca par caru Vladimīru pirmo, bet kāds vēsturnieks man aizrādīja, ka cariskajā Krievijā bijuši tikai četri cari Vladimīri).

Nav īpašu šaubu, ka Putinam izdosies atgriezties Kremli. Valsts elektroniskie plašsaziņas līdzekļi ir absolūti zem Kremļa papēža. Tā, piemēram, par plašajiem protestiem, kas sekoja nesen notikušajām Krievijas domes vēlēšanām, centrālā televīzija neziņoja gandrīz neko, tikai garāmējot pieminēja, ka kaut kādi cilvēki kaut kāda iemesla pēc sapulcējušies ielās. Ļoti daudziem krievu tautības cilvēkiem, it īpaši plašās valsts perifēriālajos rajonos, centrālā televīzija ir gandrīz vienīgais informācijas avots, un neko citu šie ļautiņi bieži vien nezina un, iespējams, arī negrib zināt.

Protams, Krievijai nav gājis secen process, kas saistāms ar mūsdienu tehnoloģijām. Tāpat kā Tuvajos Austrumos pagājušajā gadā, arī Krievijā protestu organizēšanā būtiski bija mobilie telefoni, *Twitter* programma u.tml. Taču tās nav ierīces, kas guvušas plašu izmantojumu ārpus Krievijas lielākajām pilsētām, un arī tad tas ir tikai nosacīts elements plašākā Krievijas dzīvē.

Šo un to gaidāmo vēlēšanu sakarā varam gaidīt pavisam droši. Plaša propaganda televīzijā būs tikai viens no Putina „kampanjas” elementiem. Nav šaubu, ka būs kandidāti, kuŗiem vispār tiks liegts procesā piedalīties. Automatiski vietu sarakstos var iegūt cilvēki, kuŗus izvirza Krievijas parlamentā pārstāvētās partijas. Tā, piemēram, Putinu izvirzījusi viņa vadītā partija *Vienotā Krievija (VK)*, no Komunistu partijas nāks mūžīgais kandidāts Genādijs Zjuganovs, no Liberālo demokrātu partijas (ārprātīgi aplams nosaukums) - Krievijas politikas kļūst Vladimiris Žirinovskis. Citiem Krievijā jāsavāc divi miljoni (!) atbalsta parakstu, un tas nu gan retam būs pa spēkam. Nesen par savu kandidāturu paziņoja viens no tiem Krievijas miljardieriem, kuŗi vēl nav paguvuši sanaidoties ar Kremli un tāpēc joprojām ir uz brīvām kājām. Michailis Prochorovs ir pietiekami turīgs, lai varētu nogādāt daudzus cilvēkus, kas vāks parakstus, bet par visiem iespējamajiem kandidātiem to nūdien nevar teikt.

Varam arī būt pavisam pārliecināti, ka vēlēšanu dienā Krievijā notiks masveida krāpšanās. Mīnētajās parlamenta vēlēšanās kādam bija izdevies nofilmēt un timeklī izvietot biļetenu kasti, kas bija pilna jau pirms iecirkņa atvēršanas. Kremliņ paklausīgajās „republikās” Čečenijā un Dienvidosetijā vēlēšanās „piedalījās” vai 100 procenti iespējamo balsotāju, gluži kā Padomju Savienībā. Ne visur kādam būs iespējams kaut ko nofilmēt, pie katra iecirkņa plašajā Krievzemē monitorus nenoliks, un, ja arī kādam izdosies kaut ko iemūžināt, neko citu kā nicinājumu no Maskavas puses tāds nesagaidīs. Plašie protesti pret krāpšanos parlamenta vēlēšanās neesot nekas nozīmīgs, teicis

Putins, to visu ir saorganizējuši ienaidnieki ārvalstīs u.tml. Domu, ka nebūšanas bijušas tik plašas, lai vēlēšanu rezultātus vajadzētu atcelt, Putins noraidīja bez pārdomām. Tīģeri strīpas nemēdz mainīt. Vienīgais patlaban paliek jautājums - vai viņam izdosies pārvarēt 50 procentu barjēru, lai nebūtu vēlēšanu otras kārtas?

Te nu savukārt rodas arī Latvijai būtisks jautājums. Kas notiks, ja otrs kandidāts būs, teiksim, tas pats Zjuganovs? Vai mēs vēlētos, lai kaimiņvalstī pie teikšanas ir cilvēks, kuŗš joprojām ir pārliecināts, ka PSRS ir bijis pats labākais, kas Krievijā jēlkad noticis? Vai Žirinovskis? Tas, kuŗš kādreiz ierosināja uz Baltijas robežām novietot kodolatkritumus un tad ar lieliem vēdekļiem radiāciju pūst Latvijas virzienā? Arī pašreizējais Krievijas prezidents Dmitrijs Medvedevs nekāds tiesiskuma, godīguma un atklātības etalons nav un nevar būt.

Ja Putins atkal kļūs par Krievijas prezidentu, varam sagaidīt, ka retorika par Latviju un to, kā tā „apspiež” nabaga „krievvalodīgos”, pieaugs. Protams, caram Vladimīram ir svarīga arī Rietumu svētība, tomēr reiz viņš mūsu valstij Abrenes vietā piesolīja „beigta ēzeļa ausis” un par kaujiniekiem Čečenijā sacīja, ka Krievija viņus nometīs „tualetē” (Putins gan lietoja rupjākus vārdus).

Taču ārpus retorikas diez vai varam gaidīt kaut ko īpaši bargu. NATO valstij tomēr Krievija uzbrukt neuzdrošinātos nekad. Varam padomāt par Latvijas un Krievijas vēsturnieku komisiju, kas darbu sāka ar lielu pompu, bet neko īpašu vēl nav paveikusi, lielākoties tāpēc, ka Latviju interesējošie arhīvi Krievijā joprojām ir aiz septiņiem zieģeļiem. Iespējams, pret Latvijas partikas precēm atkal tiks vērsti „higiēnas” noteikumi, kā tas reiz bija ar

Gruzijas vīnu un, jā, arī ar mūsu pašu šprotēm, taču tirdzniecība ir divpusējs ceļš, uzņēmējdarbībā (vismaz tajās biznesa daļās, kas nav Kremļa kabatā) nekāda attiecību politizēšana nav un nebūs vēlama. Starp citu, Krievijai tagad ir atvērts ceļš uz Pasaules tirdzniecības organizāciju, arī šajā jomā būs stingri jo stingri noteikumi par tirdzniecības barjērām un visu pārējo. Krievija tomēr Latvijai ir otrs lielākais ārējās tirdzniecības partneris, un tas pats par sevi nav nekas slikts.

Visvairāk zēl ir pašas Krievijas tautas. Nekad vēsturē tai nav bijis lemts dzīvot patiesi demokrātiskā valstī. Pāris mēnešu nosacītas demokrātijas pirms tam, kad pie teikšanas nāca boļševiki, pāris gadu nosacītas un ļoti chaotiskas demokrātijas pēc PSRS sabrukšanas, kad Kremli saimniekoja Jeļcins. Iespējams, krievi patiesībā nekādu demokrātiju arī nevēlas, pēdējo gadu laikā pasaulē daudz runāts par to, ka amerikāņu tipa demokrātiju nemaz nevar tā vienkārši pārceļt uz citu valsti. Taču skumji tas ir, jo, pareizi vadīta, Krievija varētu būt pasākaini bagāta valsts un, patiesi draudzējoties ar kaimiņvalstīm (un ne tikai), tai nebūtu vajadzīgs nepārtraukti meklēt „ienaidniekus”, nebūtu vajadzīgs okupēt kaimiņvalsts teritoriju, tai nebūtu jānāidojas ar Baltijas valstīm, tā varētu būt milēta valsts. Kas to dos! Ja Putins martā atkal kļūs par prezidentu, tad uzlabojumi nebūs gaidāmi vismaz nākamo sešu vai divpadsmit gadu laikā (viņa premjēšanas laikā parlaments laboja konstitūciju, lai prezidenta amata termiņu noteiktu sešu, nevis vairs četru gadu garumā). Nākotnē, protams, ielūkoties nevaram, bet viegli nebūs ne krievu tautai, ne tās kaimiņiem, tas nu diemžēl ir skaidrs.

Kārlis Streips

Novērst ievainojamību

Gada pirmā intervija ir ar ekonomikas ministru **Danielu Pavļutu**. Lai gan ar ekonomiku saistīto jautājumu loks ir ļoti plašs, saruna šoreiz ir par diviem projektiem enerģētikā, kuŗi izraisījuši diskusijas ne tikai Latvijas sabiedrībā, bet arī Baltijas valstīs. Kā zināms, saprātīga un droša enerģētikas politika ir viens no neatkarīgas un stabilas valsts priekšnosacījumiem, un gan Latvijai, gan Baltijas valstīm kopumā enerģētisko resursu piegādes avotu dažādošana ir būtisks jautājums.

Kāda ir situācija jautājumā par sašķidrinātās gāzes termināli – vai Baltijas valstis jau ir vienojušās, ka tas tiks būvēts?

Atbildi sāksu ar to, kāpēc šo termināli vispār mums vajag. Situāciju, kuŗā Latvija simtprocentīgi ir atkarīga no Krievijas piegādātās gāzes, labākajā gadījumā var nosaukt par pilnīgu atkarību un absolūtu ievainojamību. Savulaik Hārvarda universitātes profesors Džozefs Najs (*Joseph S. Nye*) savās grāmatās rakstīja par diviem atkarības līmeņiem – jutīgumu (*sensitivity*) un ievainojamību (*vulnerability*). Par jutīgumu var runāt tad, ja tas tiek izmantots starpvalstu attiecībās par sliktu vienai no valstīm, bet „cietējai” valstij ir iespējams ātri atrast situācijas risinājumu. Diemžēl tas nav mūsu gadījums – ja Latvijai aizgriez gāzes krānu, tad radīsies nopietnas problēmas, kaut gan, protams, ar laiku risinājumu varēs atrast. Te gan jāsaprot, ka arī Krievijai vajag Eiropas patērētājus, tai ir jānopelna, jo kā citādi viņi uzturēs sociālo mieru savā valstī? Tādā nozīmē Krievija ir atkarīga no sava naftas un gāzes eksporta. Tāpēc pašreizējā situācija jāvērtē racionāli: Krievijai vajag naudu, un Eiropas patērētājiem vajag gāzi. Bet, protams, mēs esam ievainojami, un pilnīgā atkarība no viena piegādātāja ir nepieņemama, jo īpaši, ja ievērojam mūsu pieredzi ar Krieviju un tās politiskās ambīcijas pasaulē. Tāpēc mūsu mērķis ir pārskatāmā laika periodā atkarību no Krievijas gāzes importa samazināt uz pusi. Ja raugāties uz Baltiju kopumā, tad tā ir izolēta enerģētikas sala, un tā Eiropas Savienība to arī sauc: *Baltic energy island*.

Kāpēc, meklējot alternatīvus dabas gāzes piegādes avotus, Baltijas valstis izvēlējās sašķidrinātās gāzes termināļa būvi?

Lai mēs varētu samazināt atkarību, mums vajag alternatīvus piegādes maršrutus, un tie tikai divi varianti – pa sauszemi vai pa jūru. Pa sauszemi tas iespējams, ja uzbūvējam alternatīvus gāzes cauruļvadus uz Lietuvu un no Lietuvas uz Poliju. Teorētiski varētu būvēt cauruļvadu no Igaunijas uz Somiju, bet jāatceras, ka Somija arī ir atkarīga no Krievijas gāzes piegādes. Turklāt jautājumā par cauruļvadiem tālāk par plānošanas stadiju nekas līdz šim nav noticis. Tātad būs vajadzīgs ļoti ilgs laiks, kamēr tie reāli varētu sākt darboties. Baltijas valstu un Eiropas Savienības kopīgā apņemšanās ir, ka „enerģētiskās salas” situācija ir jāizbeidz līdz 2015. gadam, bet gāzes cauruļvadus tik īsā laikā posmā neuzbūvēsim. Tāpēc jautājums par sa-

D. Pavluts: *”Mūsu preces daudzos tirgos ir konkurēt spējīgas, mēs varam piedāvāt kvalitāti. Mūsu minuss ir pazīstamības trūkums Rietumu tirgos un resursu trūkums, lai investētu marketingā.”*

šķidrināto gāzi ir īpaši svarīgs, jo to var atvest pa jūru un piegādāt to var no ASV, Katāras, Malaizijas – no kurienes vien gribat. Sašķidrinātās gāzes industrija ir ļoti strauji attīstījusies un kļuvusi par normu starptautiskajā gāzes tirgū. Svarīgi ir, ka tas mums nodrošina piegāžu avotu dažādību un iespēju izmantot pasaules tirgus cenas svārstības sev par labu. Gribu uzsvērt, ka sašķidrinātās gāzes terminālis ir nepieciešams visai Baltijai, jo situācija ar „enerģētiskās salas” ir raksturīga visām trīs Baltijas valstīm. Otrs, kas jāatceras, ir: enerģētiskā neatkarība ir ļoti būtiska, bet ne par jebkuŗu cenu. Risinot enerģētiskās neatkarības problēmas, ir jāatbild uz jautājumu, uz kuŗu man bieži nākas atbildēt, – cik ir saprātīgi maksāt par šo enerģētisko neatkarību? Mēs taču zinām, kāda ir sabiedrības reakcija, kad tiek paziņots par tarifu kāpumu, un tā ir pilnīgi saprotama un pamatota, jo enerģijas cenai ir jābūt saprotamai un pieejamai. Tāpēc mums ļoti rūpīgi jāraugās uz izmaksām, lai tās alternatīvajai dabas gāzes piegādei būtu saprātīgas.

Eiropa ir apliecinājusi, ka reģionāls terminālis varētu saņemt līdzfinansējumu no ES fondiem. Tātad reģionālais sašķidrinātās gāzes terminālis mums ir izdevīgs, un otrs: katrai Baltijas valstij celt savu termināli būtu visneizdevīgākais variants.

Ja principā ir panākta vienošanās par to, ka Baltijā jābūvē reģionālais sašķidrinātās gāzes

terminālis, kāpēc vēl nav lēmuma par to, kuŗā no trijām valstīm tas tiks būvēts?

Par to, kuŗā no trīs valstīm terminālis tiks būvēts, līdz šim panākt vienošanos nav bijis iespējams. Kā jau sacījis Ministru prezidents, kaimiņi atsakās redzēt tās priekšrocības, kuŗas mūsu prāt ir acīm redzamas un kuŗu dēļ termināli vajadzētu būvēt Latvijā. Tas ir liela mēroga projekts, enerģētika katrai valstij ir stratēģiska nozare, un šobrīd ir tā, kā ir. Pēdējā pusgada laikā Latvija ir ķīvējusies ar kaimiņiem un mēģinājusi tos pierunāt tomēr spert soli uz priekšu, lai nekavējoties sāktu projektu attīstīt. Termināls, kuŗā ir jāpanāk „enerģētiskās salas” situācijas izbeigšana, nepielūdzami tuvojas. Mums ir alternatīva, ja nebūs iespējams panākt vienošanos par to, kur terminālis būvējams. Eiropas Savienība veiks neatkarīgu pētījumu par to, kādas vietas Baltijā termināļa būvei ir pieejamas, kuŗas ir labākās un ekonomiski izdevīgākās. Pētījuma veikšanai tiks slēgti kontrakti ar speciālistiem, pētījumu neveiks ierēdņi. Pēc šī pētījuma Eiropas Komisija sniegs rekomendāciju Baltijas valstīm, kuŗā valstī būtu ekonomiski visizdevīgāk veikt sašķidrinātās gāzes termināļa būvi. Pētījumu plānots paveikt deviņos mēnešos, un rudenī rekomendācijām jau vajadzētu būt. Tas, ko daru pašlaik, – cenšos vienoties ar kaimiņvalstu kolēģiem, ka ievērosim rekomendācijas un pēc to saņemšanas nesāksim politiskas

debates, kuŗas svarīgi nav argumenti, bet ir svarīgi panākt vienošanos kādam par labu. Skaidrs, ka terminālis būs vienā valstī, bet divām būs jāsamierinās ar kaut ko citu. Vēsturiski vairākums lielo reģionālo enerģētikas projektu dažādu iemeslu pēc tomēr notiek kaimiņvalstīs. Milzīgais Visaginas atomelektrostacijas projekts tiks īstenots Lietuvā, bet Igaunijai ir savas attīstības perspektīvas, viņiem jau ir elektrotīklu starpsavienojums ar Somiju, un tāpēc viņu situācija ir labāka. Latvija līdz šim visu ir darījusi pati – pati cēlusi savas gāzes stacijas, pati rūpējusies, lai enerģijas deficīts mums nebūtu tik liels kā kaimiņiem, un esam tikuši galā. Vārdi sakot, situācija ir mazliet nelīdzsvarota, ja piesaucam taisnīgumu, kas tādās starpvalstu sarunās gan nav īpaši ietekmīgs arguments.

Cik tālu esam tikuši ar Visaginas AES projektu? Vai Polija piedalīsies?

Par Poliju man grūti ko teikt, jo ziņas no turienes nāk dažādas. Par Baltiju runājot, ir tā, ka Latvija ar Lietuvu un Igauniju jau sen ir vienojusies, ka Visaginas AES projektā visas trīs valstis sadarbojas, jo Baltijai ir liels elektroenerģijas deficīts. Protams, vislielākais kopš Ignalinas AES slēgšanas tas ir Lietuvai. Loģiski, ka Visagina tiks būvēta netālu no Ignalinas. Šobrīd būtiski ir uzsvērt, ka partneri projekta īstenošanā ir nevis valdības, bet trīs valstu nacionālās energokompanijas. No Latvijas puses tādas tas ir *Latvenergo*, kas ir pilnvarots piedalīties plānošanā, financējumā, projekta daļu iegādē un tā tālāk. Situācija ir tāda, ka pagājušajā vasarā lietuvieši piesaistīja starptautisko investoru un projekta īstenošanu Japānas kompanijas *Hitachi* un ASV firmas *General Electric* kopuzņēmumu *Hitachi GE Nuclear Energy*. Tas ir pieredzējis, gudrs, starptautisks spēlētājs, un viss ir labi gājis uz priekšu. Šobrīd visas trīs Baltijas valstu energokompanijas strādā, lai pieņemtu galīgo lēmumu un uzsāktu projekta īstenošanu. Pirms sāks projekta īstenošanu – tā tad pirms durs lāpstu zemē un sāks tērēt naudu, – ir jāsaprot un jāvienojas, cik tas maksās un cik katrai pusei projektā būs daļa, bet to savukārt lielā mērā nosaka pušu vienošanās par to, cik maksās saražotā enerģija un cik daudz tās katrai valstij vajag. No tā būs atkarīga arī vienošanās, kā šo projektu īsteno, un pašlaik notiek ļoti rūpīgs darbs, lai to saprastu un vienotos.

Daudzi bažījās par to, cik droša būs Visaginas AES, jo kodolreaktora tipa izvēle lielā mērā noteiks arī to, kura kompanija uzvarēs konkursā un cels atomelektrostaciju. Savulaik Bulgārijā, Belenas AES, konkursa nosacījumi bija tādi, ka neizbēgami uzvarēja Krievijas konsorcijs, un kodoldegvielu reaktoram, protams, arī piegādās Krievija. Rezultātā Bulgārijas jau tā dramatiskā atkarība no Krievijas kā energoresursu piegādātāja tikai pieauga. Bet Somijā, Olkiluoto 3 AES būvniecībā, atklājās pārkāpumi celtniecībā, un toreizējais Eiropas Komisijas enerģētikas komisārs Andris Piebalgs

bija spiests ierasties būvlaukumā, lai pārtrauktu protesta akcijas. Jautājums ir: cik droši varam būt, ka kaut kas līdzīgs ne-notiks Visaginā?

Bažas ir, un tās, protams, sakņojas vēsturiskā pieredzē, un pret bažām vienmēr jāizturas nopietni, tām nedrīkst atnest ar roku. Domāju, ka mēs Latvijā esam redzējuši pietiekami daudz piemēru, kā, problēmas nerisinot, tās samilst un beidzas ar lielu sabiedrības neuzticēšanos visām valsts institūcijām, tāpēc par minētiem jautājumiem jārunā.

Vai Ekonomikas ministrijai ir plāns, kā tikt galā ar tuvojošos recesiju? Iekšzemes kopprodukta pieaugums un ekonomikas attīstība Latvijā notiek lēni – vai otrs krīzes vilnis to neapstādīs pavisam?

Latvija pagaidām turas ļoti braši. Citviet Eiropā un arī mūsu kaimiņvalstīs ekonomiskās attīstības palēninājums bija jūtams jau pēdējos pāris ceturkšņos, bet mums vēl ir labs ekonomiskos rādītāju pieaugums. Plāns, kā neapstāties, pilnīgi noteikti ir, tāpēc regulāri publiski uzskaitu visu to, kas nepieciešamas ekonomiskās politikas reformēšanā. Ir ilgtermiņā darāmais, bet, ja runājam par to, kas darāms uzlīt, tad ļoti būtiski ir turpināt uzņēmējdarbības kvalitātes uzlabošanu, jāvienkāršo un jāsamazina dažādas administratīvas procedūras – jāpalīdz mūsu uzņēmējiem ātrāk un lētāk darboties. Mūsu uzņēmēji to spēj. Mēs arī plānojam sekmēt ārējo ekonomisko interešu pārstāvēniecību, ciešāk sadarbojoties ar Ārlietu ministriju, Latvijas Investīciju un attīstības aģentūru, lai strādātu vienotāk šo interešu pārstāvēniecībā. Citiem vārdiem sakot, arī turpmāk jāatvieglo dzīve saviem uzņēmējiem un jānodrošina viņiem atbalsts, kas saņemti ir pieejams caur fondu projektiem – nodrošinot viņiem valsts atbalstu tajos. Ievērojot situāciju iekšējā tirgū, patiesībā mēs varam cerēt uz izaugsmi daļēji tikai uz citu rēķina – ja mums veiksies labāk nekā citiem. Ja runājam par ilgtermiņa jautājumiem, tad noteikti ir jāsamazina darbaspēka nodokļi, lai veicinātu konkurētspēju un mazinātu ēnu ekonomiku. Rūpīgi jāstrādā, veidojot industriālo politiku, lai attīstītu ražošanu. Tas ir vesels pasākumu komplekss, kas saistīts gan ar investīciju piesaisti, gan ar industriālo teritoriju radīšanu pašvaldībās, gan ar citiem jautājumiem. Mūsu preces daudzos tirgos ir konkurēt spējīgas, mēs varam piedāvāt kvalitāti. Mūsu minuss ir pazīstamības trūkums Rietumu tirgos un resursu trūkums, lai investētu marketingā. Mēs gan esam attapīgi, spējam pielāgoties situācijas maiņām, esam diezgan strādīgi. Domāju, ka strādāt daudz vairāk, nekā mēs to jau darām, nemaz vairs nav iespējams, tāpēc jāsamazina strādāt produktīvāk. Jāmācās, kā saražot vairāk preču, pakalpojumu un labklājības, strādājot tikpat daudz kā pašlaik. Mēs tiksim cauri arī šai recesijai – paskatieties Latvijas vēsturē. Mēs esam tikuši cauri ne tikai tam vien un pastāvam!

Ar Danielu Pavļutu sarunājis Sallija Benfelde

Nepareizās cūkas nokaušana

Juris Zīverts, *Kā mēs pārdzīvojām „visinteresantāko” laikmetu vēsturē.*

Otrais pasaules karš un manas paaudzes likteņgaitas, apgāds Vesta LK, 2011. g., 496 lpp.

Kaut gan Otrais pasaules karš beidzās jau pirms 66 gadiem, neviena cita kataklizma, katastrofa vai notikumu virkne mūsdienu latvieti nav tik spēcīgi ietekmējusi kā tieši tas. Mūsu pašu vai mūsu vecāku un vecvecāku pieredze un likteņi tieši šī kara laikā noteikuši, kur mēs tagad ikviens dzīvojam, kādās valodās runājam, kādu tautību cilvēki un kādu pasaules uzskatu paudēji ietvērami mūsu draugu lokā un kādi ieskaitāmi nedraugos. Mūsdienu Latvijas iedzīvotāju etniskais sastāvs ir sevišķi spilgtas Otrā pasaules kara iznākuma sekas.

1920. gadā dzimušais Juris Zīverts jaunībā bija žurnālists **Brīvajā Zemē** un **Tēvijā**, bet vēlāk ASV un Kanadā līdz pensionēšanās laikam 81 gadā vecumā strādājis par būvzinieceri. Savas grāmatas par Otrā pasaules kara pirmās nodaļas virsrakstā viņš sev jautā: „Vai var vēl ko jaunu pateikt?” - un tūdaļ atbild: „No teikti var. Jo nav divu vienādu stāstu, viedokļu un vienādu emociju piedzīvojumu. Mēs šo karu un laikmetu pēc tam esam redzējuši, piedzīvojuši un pārdzīvojuši katrs pēc savas izjūtas un no sava redzes viedokļa.”

Spilgtākās vietas grāmatā ir tās, kur autors atklāj savu paša piedzīvoto. Viņš neraugās uz pagātnes notikumiem ar zinīgu pēckatu, bet iejūtas situācijās, kur personāžs patiesi nezināja, kā viss risināsies tālāk. Lūk, aina **Brīvās Zemes** redakcijā 1940. gada 17. jūnija priekšpusdienā, kad padomju tanki jau bija šķērsojuši Latvijas robežu:

Apjukums un nervozitāte atspoguļojās mūsu sarunās. Ko šodien rakstīsīm? Kā aprakstīsīm Sarkanarmijas iebrukumu Latvijā,

Rīgā un provinces pilsētās? Ko provinces līdzstrādnieki ziņos mums? Atbildi šiem jautājumiem nevarējām atrast. „Neuztrauksimies, turpināsim darbu kā vienmēr līdz šim un darīsim to pēc labākās sirdsapziņas,” bija redaktoru ieteikums.

Notēlojot lielu notikumu ietekmi uz mazā cilvēka domām, jūtām un tālākajām gaitām, Zīverts, kā jau žurnālists, spēj būt pat meistarīgs. Gribēdams aplūkot iespējami plaši ne vien pašu karu, bet arī tā priekšvēsturi no 20. gs. 30. gadiem un tās sekas vismaz līdz 60. gadiem, autors neierobežojas tikai ar paša pieredzi, bet izmanto arī draugu, kolēģu un dzīvesbiedres piedzīvoto. Tā, piemēram, nodaļā par otro padomju okupācijas periodu („Latvija atkal sirpja un āmura varā”) viņš izmantojis sava kādreizējā **Brīvās Zemes** kolēģa Jāņa Gulbja liecības, jo pats pēc kara bijis gūstā Putlosā un Cēdelgēnā, tad bēgļu nometnēs un beigās izceļojis uz Kanadu. Bēgļu likteņi tālākas izceļošanas zemē – konkrēti ASV – savukārt skatīti Zīverta dzīvesbiedres Spodras acīm.

Šī citu personu stāstītā vai rakstītā izmantošana rezultējas tādējādi, ka viela zināmā mērā „pārsedzas” un trūkst chronoloģiskas secības. Taču ieguvums no šādas pieejas ir tāds, ka panākta lielāka objektivitāte: kur katrs lietu vērotājs sedziņu velk uz savu pusi, tur patiesība, iespējams, būs pa vidu. Paša Zīverta skats uz Latviešu leģionu, piemēram, ir stipri negatīvs: „Leģions tautā bija ļoti nepopulārs, un lielākā daļa jauniešu meģināja no iesaukšanas izvairīties.” (51. lpp.) Bet Zīverts ļauj Valteram Vanagam pa-

teikt: „Ar visu kritiku un negatīvismu, ko esmu dzirdējis un lasījis par leģionu, es joprojām uzskatu, ka mēs esam cīnījušies par taisnu lietu. Tamdēļ attiecībā pret mūsu tautu un Dievu mūsu dvēseles ir tīras.” (308.) Nacistu okupācijas laiks notēlots ļoti negatīvi, bet uz jautājumu, kas tad īsti bija ļaunāks – nacionālsociālisms vai komūnisms, pilnīgi nepārprotamu atbildi Zīverts nedod. Viņš gan citē vārdus, ko Aukstā kara sākumā saistībā ar Hitleru teicis Vinstons Čerčils: „Mēs esam nokāvuši nepareizo cūku.” Žēl, ka nav minēts citāta avots un nav iespējams pārbaudīt citāta kontekstu. Ja nu Vinstons Čerčils pasaulē gana slavens, kāpēc viņa vārdi netika allaž no jauna atgādāti trimdas pretkomūnisma darbības gadu desmitos?

Grāmatu silti ieteicams izlasīt Latvijas vēstures skolotājiem, jo tajā gana daudz „lielo viru” izraisītu notikumu ietekmes uz „mazo cilvēku”. Ar Hitleru un Staļinu skolēniem varētu būt grūtāk identificēties un viņu nedarbu jēgu īsti izprast, bet, kā uz viņu pastrādāto domās un darbos reaģēja katrs Jānis un Anna, skolēniem šķitīs interesanti izjust. Sirmā autors pratis vēsturi pietuvināt ikdienas cilvēkam.

Kā jau ikvienā tik biežā un pamatīgā grāmatā, atradīsim pa vainai. Dažbrīd patiesībai nodara pāri autora aša, lakoniskā izteiksmē. Sākot ar 1940. gada rudenī, viņš saka, komūnisti „iznīcināja reliģiju” (157.). Precizāk būtu teikt, ka viņi sāka apspiest ticības dzīves publiskās izpausmes. 457. lappusē nepareizi teikts, ka tikai pēc tam, kad jau bija „uzliesmojis Aukstais karš”, ASV

Kongress 1952. gadā neatzinis Latvijas iekļaušanu Padomju Savienībā. Turpretim pareizi rakstīts 486. lappusē, ka ASV **nekad** (izcēlums mans – E.S.) nav atzinusi Latvijas okupāciju un ka 1953. gadā (kuŗš gadskaitlis tad īstais?) Kongress tikai **apstiprināja** (izcēlums mans – E.S.), ka Padomju Savienība nelikumīgi un vardarbīgi okupējusi un anektējusi Baltijas valstis.

Jau vairākkārt esmu norādījis uz kļūdām mūsdienu latviešu grāmatās atrodamos citātos svešvalodās, sevišķi jau vācu valodā. No vienas puses, šādas norādes varētu likt apgādiem un to korrektoriem saaušties un laboties, taču, no otras puses, avizlasītājus tās varētu sākt garlaikot. Apšolu, ka šī būs pēdējā reize, kad izsakos par drukas kļūdām svešvalodās. Zināms jau, ka mūsdienu Latvijā **chaoss** pārtapis par **haosu** un **cholera** par **holeru**, bet vai ieviests arī kāds elektronisks robots, kā uzdevums ir **ikvienu ch** pārtaisīt par **h**? Tā gandrīz gribas secināt, ieraugot 245. lappusē jautājumu: „vai viņš prot arī rakstīt?” vāciski iespīestu kā **kann er auh shreiben?** (pareizi būtu – **kann er auch schreiben** – red.). Vācietim, tādu rakstību ie-

raugot, būtu labs pamats lādēties par *ferfluchte Ausländer* (329.).

Ikvienam lasītājam būs savi spožākie epizodi, kas grāmatā viņu visistāk uzrunās. Man spilgtums un jaunums bija Arāja komandas vīru bramanīgā ienākšana Nacionālajā operā – toreiz sauktā par Rīgas operu – un neomulības izraisīšana publikā, tad atkal publikas atslābums, kad „varoņi” operu atstājuši un sākusies operetes izrāde. Patraka ir Sandras Zīvertes pirmā darba diena ASV Misisipi pavalsts kokvilnas plantācijā, kam visapkārt čūsku midzeņi.

Pārdomas izraisa autora sava veida kopsavilkums par to, kas tad īsti uzvarējis un kas zaudējis Otrā pasaules karā (487. – 488.). Dsažs lasītājs piekritīs, cits vēlēties uzlikt pa citādam akcentam. Interesants ir kāda autora senidienu klasesbiedra ierosinājums 30. jūniju Latvijā izsludināt par atceres dienu, jo 1941. gada 30. jūnijs bijis vienīgā diena Latvijas vēstures gandrīz 55 gadus ilgā laika posmā, kad Rīga bijusi patiesi brīva: vieni okupanti – krievi jau paguvuši aizvākties, bet nākamo okupantu – vāciešu armija vēl nav paspējusi ierasties.

Eduards Silkalns

Grāmatu var iegādāties Latvijas grāmatu tirdzniecības vietās un Okupācijas muzeja grāmatu galdā.

Grāmatas cena ar piesūtišanu ASV dzīvojošiem – \$25.–, Kanadā – US\$30.– (Amerikas dolāros). Čeks vai naudas pārvedums nosūtāms **George Zīverts**, 2801 Algonquin Rd, Apt.314, Rolling Meadows, IL 60008, USA; kopā ar atsevišķā zīmē uzrakstītu pasūtītāja vārdu, uzvārdu, adresi, telefona nr. un/vai E-pasta adresi. Grāmatu piegādās ar *Priority Mail*.

Piemineklis māmuļai, krietniem cilvēkiem un Latvijai

Anda Līce

*Pateikt un
pateikties*

Apgādā „Likteņstāsti” klajā nākusi dzejnieces un publicistes **Andas Līces** jaunākā grāmata **“Pateikt un pateikties”**, kuŗas vēstījuma galveno asi veido viņas sarunas ar māmuļu, kas nu jau vairākus gadus aizsaulē, vēstules māmuļai, ko Andas mamma lasa, droši vien uz mākoņmalīņas sēdēdama, Andas atmiņu stāsti no agras bērnības, no izsū-

tījuma laika Sibīrijā, uz kurienu viņu kopā ar mammu un vecvecākiem „aizvīzināja” 1949. gada 25. martā. Grāmatas spēcīgo vēstījumu akcentē vāka fotouzņēmums – senajā fotogrāfijā redzama A. Līces māmuļa – skaistā Marta Dreimane jaunībā, studiju gados Lauksaimniecības akadēmijā, kur viņa ieguva agronomes profesiju. Tō uzlūkojot, pārņem miers, mūžsenu vērtību un nesagraujamas pasaules lietu kārtības apjauta. Tajā ir atgādinājums par garīgi stiprām latviešu sievietēm, kāda bija Andas māmuļa.

Par to un daudz ko citu A. Līce mīlestībā un cieņā pateicas māmuļai, arī saviem vecvecākiem un daudziem krietnajiem, labajiem cilvēkiem Sibīrijā un Latvijā. Cieņa, mīlestība un godbijība pret represēto cilvēku sāpēm, ciešanām izsūtījumā un ieslodzījumā A. Līce vadījusi, arī kopš pašiem pirmsākumiem veicot Okupācijas muzejā literārās konsultantes pienākumus, rakstot presē, sastādot krājumus, arī “Via dolorosa”, kuŗos sakopoti traģiski likteņstāsti no padomju režīma upuŗu dzīves. Mūzejā

strādājot, Anda uzklusija un pierakstīja neskaitāmas represēto un viņu tuvinieku liecības, daudzas no tām ievietotas krājumos “Via olorosa”.

Pēc pirmo krājumu “Via dolorosa” klajā nākšanas trimdas tautiešu organizācijas un ev. lut. draudzes A. Līce ielūdza pie sevis ar priekšlasījumiem. Viņa izceļojās pa visu plašo pasauli – Anglijas, ASV, Kanadas, Vācijas, Zviedrijas, Austrālijas tautieši vēlējās uz zināt ne vien par viņas dzejas grāmatām un krājumiem, bet arī par Latvijas dzīves problēmām. Andas Līces vārdam uzticas.

Ir tādi cilvēki, kas visu mūžu, cits veiksmīgi, cits nožēlojami, sev “meistarō” popularitāti. Taču ir arī retie, kuŗiem tas vispār nav jādara, pie kuŗiem sabiedrības atzinība atnāk dabiski līdz ar viņu labajiem darbiem. Tā tas noticis arī ar Andu. Viņa ir arī to pirmo literātu vidū, kam tiek augstais Latvijas valsts apbalvojums – Triju Zvaigzņu ordenis. Rakstnieks Zigmunds Skujiņš paūz pārliecību, ka, notikumiem aizvīroties pagātnē, to patiesais, nesaudzīgais atspulgs A. Līces darbos

“nezaudē vērtību, bet ar literāro kvalitāti saista uzmanību kā liecinājumi nākamām paaudzēm” (priekšvārds A. Līces krājumam “Mūžīgie lidumnieki”). Arī jaunākajā krājumā ir daudz šādu atgādinājumu nākamām paaudzēm. Turklāt grāmata A. Līces garīgajā sejā liek skaidrāk nekā jebkad ieraudzīt būtiskus vaibstus – viņas neatkarīgais gars neaplipa un nepiesūcās ar visu to oficiālo dražu, kas padomju režīmā bija radīta jaunu cilvēku rafinētai klonēšanai. No tā viņu glāba iedzimtais humors, tuvi draugi spalvas brālības vidū, taču Anda pati arī šajā sakarā piemin māmuļu un vecvecākus.

Andas mīlo cilvēku nomods par viņas garu, arī draudzība ar padomju režīma uzmanītiem rakstniekiem un dzejniekiem – Uldi Bērziņu, Māru Zālīti, Jāni Rokpelnī, Viktoru Avotiņu, Leldi Stumbri, Ojāru Vācieti un daudziem citiem “nepareizajiem” – palīdz viņai ieraudzīt daudzas lietas un parādības to patiesā gaismā. Arī pirmajiem brīvības vējiem pāršalcot Latvijā, A. Līce ir to dažu vidū, kas sāk runāt ar rakstīt par trimdas tautiešu neatveramo nozīmi Latvijas neatkarības atgūšanā. Arī grāmatā “Pateikt un pateikties” lasāms: “To, ka trimda izglāba tik dau-

dzus un saglabāja, tādējādi tuvinot Atmodu, var uzskatīt par lielu mūsu nācijas veiksmi.” Gan iepriekšējās, gan arī jaunākajā grāmatā atklājas vēl kāda Andas raksturīpašība – viņai sveši ir pūļa instinkti, tā uzspīestās rīcības un domāšanas klišejas. Arī Latvijas neatkarību atgūstot, Anda neapzīlbt kopējā ļaužu masas euforijā, viņa ātri prot atšķirt pelavas no graudiem. Par atbirām viņa aizvien rakstījusi skarbus un nesaudzīgus vārdus, jo tāda ir viņas daba – Anda neprot luncināties. Lieki piebilst, ka tā viņa ieguvusi arī ienaidniekus un nelabvēļus.

A. Līces dzejā un publicistikā atklājas vēl kāda svarīga viņas daiļrades īpašība – padomju realitāte, arī skarbā bērnības pieredze Sibīrijā viņas neatkarīgo garu nevis iedragājusi, bet gan norūdījusi un padarījusi jūtīgu pret jebkādiem viltojumiem. Arī ilggadējā darbošanās Okupācijas muzejā ir asinājusi Andas uztveri, un to bieži apliecina viņas asais publicistes vārds.

Kā visas dzīves jēgas galvenais kredo lasāmi A. Līces vārdi: “Esmu pateicīga Dievam, ka atgriezoz Latvijā. Ka Atmoda iekrita manas dzīves laikā un ka savas barikādes neesmu nojaukusi.”

Irēna Lagzdiņa

Ziemsvētku brīnums

Pagāja Ziemsvētku gaidīšanas vakars, pienāca pirmā Ziemsvētku diena, un -notika brīnums! No rīta mākoņi bija izklīduši tālienē, un aiz kaimiņu mājas jumta rotājās saulīte. Laikam taču arī bija sabēdājusies par Sala onkuļa nedarbiem – lietu un vējiem un gribēja kaut drusku iepriecināt Ziemsvētku saimi. Necik augstu debes jomā saulīte uzrāpījās neizdevās, tāpat vien gar pamali tā uz priekšu virzījās un tomēr – mazliet mūs sasildīja. Ziemsvētkos taču vajadzīgs kāds silts stariņš. Un tad sākas tāds kā sacensību skrējieni: laikam arī Sala onkulis bija sabijies no saules labestības un uzvaras gājiena un drusku savā bardzībā piekāpies: nākamās dienas rītā radio ziņoja, ka temperatūra Latvijā, sākot ar Mērsragu, sasniegusi rekordaugstu līmeni – +9,9°C! Tik silta diena Latvijā vēl nebija piedzīvota! Nu redziet – arī dabā notiek cikstešanās – gluži kā Latvijas politikā, taču dabā uzvar labais!

Ziemsvētki esot piedošanas un izlidzināšanas laiks – tā dzirdēju kādu sakām radio raidījumā. Savādi – man nav kam piedot, jo ap mani bijuši tikai labi cilvēki, un paldies viņiem par to. Drīzāk šādā brīdī uzmanības centrā būtu tas, kas aizgājuši, atstājot mūsu pasauli nabagāku. Un vai visiem esmu pateicis paldies par draudzību un sirds siltumu? Centos vēl to paspēt, bet vai visus mani vārdi sasniedza? Aizgāja brīnišķā aktrise, patiesi sirsniņģais cilvēks Hilda Prince, kam liktenis bija uzlicis nest smagu zaudējumu nastu, mūžībā aizsaucot vīru un meitu. Taču viņa nezaudēja garīgo gaišumu, viņa smaidīja. Tur – debesu tālēs – viņa noteikti ir tikusies ar inteligento, smalkjūtīgo Gulbišu Jāni, kas arī brauca uz Rīgu, sekoja līdz šejienes teātra dzīvei, līdz pienāca brīdis, kad bija jāpārceļas uz vecu ļaužu mītni, taču, pēc viņa vēstulēm spriežot, Gulbišu Jānis nekad nebija vecs.

Debesu tālēs aizgājusi Amerikas

Latviešu teātra Bostonas ansambļa aktrise Mirdza Melkerte, viņa skatuves gaitas sāka Rīgā vēl vācu laikā – toreizējā Tautas teātrī, pēc tam darbojusies Eslingenā un Bostonā, nospēlējot daudzas lomas, kuŗas man diemžēl nav bijis lemts redzēt. Pirms daudziem gadiem Austrālijā iepazinās ar vienu no Austrālijas Latviešu teātra aktieriem Dzintaru Veidi – izskatīgu slaida auguma vīrieti ar skanīgu balsi, viņš uz skatuves tēloja spēcīgus stipra rakstura cilvēkus, bija Raiņa Uldis, Blaumaņa Edgars, Gulbišu Jāņa Jānis Reiters, bet aizvadītajā gadā viņa balss apklusā uz visiem laikiem. Tā viņi aiziet, cits pēc cita, un skatītāju iemīļoto trimdas aktieru dārzs kļūst klajāks. Ziemsvētku eglītes svēcītēm mirdzot, gribas vēlreiz teikt paldies par viņu skatuvei atdotajiem gadiem, par latviskuma un latviešu teātra mākslas kopšanu. Es pieminēju tikai dažus, bet aizgājuši droši vien ir vairāk.

Tad iedomājos pats sevi: "Gadi skrien kā stirnas..." Vairāk es lasītajiem esmu apnicis? Vai viņiem ir interese lasīt par teātru gaitām Latvijā? Vairāk laiks pielikt punktu? Dzīvē sastopamies ar plāpīgiem cilvēkiem un dažkārt nevar vien sagaidīt – kad viņi reiz beigs! Manu domāšanu mazliet citā virzienā pāvērsa vēstule, ko saņēmu pēc savas dzimšanas dienas, vēstules autors ir kādreizējais Osvalda Uršteina studijas audzēklis Viesturs Kundziņš, par kuŗu skatuves gaitām reiz rakstīju avīzē. Prieku viņa vēstulē sagādāja rindas: „Garu pacēla, un ar ilgošanos gaidu Jūsu rakstus ne tikai par teātri vien, bet arī par skaistās Latvijas dabu.” Ja nu tas ir tā, ja nu vismaz kādam ar saviem rakstiem varu sagādāt gandarījumu, varbūt tomēr rakstīkli no rokām neizlaist? Jā, es esmu viens no pirmcilvēkiem, kas raksta pats ar savu roku.

Atbildi meklējo

Piezvanīja Laimonis Siliņš no Sanfrancisko (precīzāk – no *Los Altos Hills*). Pricējās, ka viņa veselība uzlabojusies, jo pirms kāda brī-

ža izjuka Laimoņa un Brigitas brauciens uz Rīgu. Šajā reizē Laimonis man uzdeva divus jautājumus, uz kuŗiem tā īsti atbildi nevarēju rast. Viens no tiem: vai es nevaru ieteikt kādu jaunu latviešu oriģināllugu, ko būtu vērts kopējā grupā izlasīt. Laimonis ar saviem draugiem un domubiedriem katru gadu rīko jaunāko lugu lasījumu un pārrunas par tām. Es drusku tā kā sastomījos: ko ieteikt? Teātru literāro daļu vadītāju portfeļus nepārzinu, bet patlaban ievēribas cienīgus darbus nosaukt nevaru. Nacionālajā teātrī jau otro sezonu skatītāju interese saista Danskovītes luga „Latgola”, taču galvenais ir dzīvelīgā, vitāli iestudētā izrāde, savukārt Aivas Birbeles luga „Kapusvētku PR” lasīt nav vērts, tā ir pārāk nemākulīgi uzrakstīta. Palīku Laimonim atbildi parādā. Gan jau teātru portfeļos lugas vēl ir, taču, pirms tās nav parādījušās uz skatuves, spriest grūti.

Tādu jaunu cerību stariņu pazibsnīja Evita Sniedze ar savām lugām „Līdz pavasarim” un „Mākoņains, iespējams, skaidrosies”, ko Valmieras Drāmas teātrī iestudēja Oļģerts Kroders. Gaidījam, ar ko talantīgā un arī darbīgā Evita mūs iepriecinās šajā sezonā, bet pagaidām aina ir neskaidra. Dailis teātris Mazajā zālē rāda viņas lugu „Pasaka par vērdiņu – 2012”, kas veidota pēc Kārļa Skalbes populārās pasakas motīviem. Latvijas Televīzija 3. janvārī sāka rādīt jaunu seriālu „Enģeļu māja”, kuŗa autore ir Evita Sniedze. Cerēsim, ka seriāls godam nostāsies līdzās skatītāju iemīļotajam „Ugunsgrēkam”, ko Rīgā skatās daudzās mājās. Aktieŗi tajā darbojas labi, – vairāki no tiem mani pazīnas, režisores darbs arī labs, bet scēnarijs gan – bezjēdzīgs, bieži vien uzdzen dusmas. Bet cilvēki skatās! Protams, ir jau grūti tādu gaŗa seriāla pavedienu savērt, bet jēgu tajā meklēt gan ir lieki. Tad nu gaidīsim jaunu seriālu, kuŗa autore ir Evita Sniedze.

Tad Laimonis uzdeva otru jautājumu: kas Rīgas teātros noteikti būtu jāskatās? Un atkal es samulsu.

Jaunu izrāžu daudz, bet uz ko noteikti vajadzētu aiziet? Pareizo atbildi atrast grūti. Katrā ziņā Dailis teātra Mazajā zālē ieteiktu noskaidrot Raimonda Staprāna lugu „Gūsteknis pilī”. Kādu laiku luga gulējusi atvilktnē, nu tai pievērsies Kārlis Auškāps. Gan luga, gan izrāde pelna cieņu, kaut arī kāda no jaunajām kritiķēm to neganti nokritizējusi.

Liepājas teātrī Raiņa lugu „Pūt, vējiņi!” kā mūziklu ar Kārļa Lāča mūziku iestudējis Dž. Džilindžers. Izrādi neesmu redzējis, nevaru spriest, bet zinātāji stāsta, ka Raiņa luga pārveidota, taču tieši kropļota netiekot un Raiņa pamatdoma neesot izsvītota. Un vēl kāda pēdējo sezonu īpatnība: līdzās lielajiem, profesionālajiem teātriem izrādes sniedz daudzi mazie, tā sauktie nomales teātriši. Tā ir katrāi teātra pilsētai raksturīga parādība. Kādreiz pie mums tā nebija, un pirms daudziem gadiem es Stokholmā biju gluži samulsis, jo izrāde notika vecā noliktavas telpā.

Mazajos teātrišos darbojas jauni, spējīgi režisori, taču visas nomalu teātru izrādes noskatīties nav iznācis – ne laika, ne iespēju. Kādreizējā Maskavas forstatē Rīgā darbojas teātris ar nosaukumu *Dirty deal teatro*, tā mājvieta ir kādā no bijušām noliktavām jeb spīķeriem starp Maskavas ielu un Daugavu. Spīķeŗi nav tālu no manas darbavietas – Zinātņu akadēmijas, un kādu dienu gāju šo teātri meklēt. Jāteic – nesekmīgi! Spīķeŗi stāv – vienā atvērts veikals, citā ir kāda noliktava, bet tādu teātri atrast nevarēju, līdz jautāju veikala pārdevējam. Viņš norādīja uz pēdējo ēku, kas atstāja pavisam drūmu iespaidu: nekāda uzraksta, lielās durvis aizvērtas ciet, kur pīrkēt biļetes – nekādas zīmes! Vārdu sakot – skaidrības nekādas! Un tā es paliku bez *Dirty deal teatro*. Kad dienas kļuŗ gaiŗakas, meklēŗu vēlreiz.

Dodos uz Daili, kur Mazajā zālē rāda jau pieminēto Evitas Sniedzes lugu „Pasaka par vērdiņu – 2012”. Tās pamatā ir Kārļa Skalbes populārā, bieži cilātā pasaka, taču vai nu Evita pati, vai pēc režisora Paula Timrota ierosinājuma Skalbes pasakas norisei liek risināties

mūsdienu vidē, un šoreiz tas īpaši netraucē, jo lugā runāts par mūsdenām vērtībām – par mantu, vērdiņa varu, kas savā ziņā noteic līdzīgā pīrtnieka Anŗa dzīves princips: Anŗis it kā nejausi kabatā atrod lieku vērdiņu: kā lieku roku kabatā – tā atkal vērdiņš: vēl un vēl... Anŗis kļūŗ bagāts, viņš lolo roŗzainu sapni – uzcelt jaunu, skaistu pilsētu, taču apkārtējie cilvēki, pat paŗa māte, viņam vairs neeksistē, viņa rīcību noteic tikai nauda. Uz Skalbes pasaku balstītā luga atgādina senseno patiesību par ņķietām un mūŗīgām vērtībām.

Uz ņo izrādi Dailis teātrī bija saņācis ļoti daudz mazo skatītāju: varbūt viņi gaidīja jauŗāku izrādi, bet Evita Sniedze programiņā norādījusi, ka izrāde domāta skolas vecuma bērniem. Mazās meitenes un zēni itin ieinteresēti sekoja izrādei, un, kad tā bija beigusies un priekŗskars aizvēŗies, mazs puīķelis atkal un atkal gribēja paskatīties, kas tur, aiz aizvēŗtā priekŗskara, notiek, vai pīrtnieka Anŗa dzīve vēl turpinās. Zēnam gribējas ielūkoties citā pasaulē, ko uzbūŗis teātris. Un vēl mani iepriecināja mūsu mazās meitenītes – ļoti jauķi, eleganti ģēŗbuŗas, gandrīz katrai jauna, skaista kleitiņa! Patieŗām prieks: latvieŗu skatītājiem teātra apmeklējums nav ikdienas, teātris ir svētki! Un uz svētkiem nevar iet novalkātos brunŗos vai saburzītā svārciņā. Teātris rada svētku izjūtu.

Vēl tikai varu piebilst, ka pīrtnieka Anŗa lomā ieraudzīju Intaru Reŗetinu un viņam noticeju. Četras vai piecas lomiņas tēloja Harijs Spanovskis un Valdis Liepiņŗ. Zālē ieejot, notika vēl kāds brīnums: laipna teātra darbiniece katram skatītājam uzdāvināja vienu vērdiņu. Nu īsts vērdiņŗ – apaļŗ un skanīgs. To varēja paņemt par piemiņu no izrādes, kā to darīju arī es, taču par to varēja arī ko nopīrk – kūķu, lūpu balzamu vai nozīmīti. Draugi un radī vērdiņus varēja apvienot un tādējadi iegādāties ko vērtīgāku. Vārdu sakot – gluŗi kā dzīvē! Tikai ikdienā bieži vien negribam ar otru dalīties. Izrāde atgādināja, ka iet, ja tik ļoti aizraujas ar vērdiņiem un mantu.

Jaunais gads iesācies!

Viktors Hausmanis

IN MEMORIAM

Ausma Derkēvica

1929. gada 21. jūlijs– 2011. gada 26. decembris

Kā balta dūja – liega un maiga, ar mūzikas spāŗniem lidojoŗa – viņa glāŗtīja mūzikas skaņas. Kā stalta un stingra karaliene viņa vadīja tūkstoŗu balsis – gan savos lolotajos koŗos, gan uz Dziesmu svētku Virsdiriģentu komandtiliņa. Trausla un vienlaikus – stipra. Mūzikas Maestrise **Ausma Derkēvica**. *Latvijas Lielās mūzikas balvas laureāte, Triju Zvaigŗņu ordeņa kavaliere, Mūzikas akadēmijas Goda profesore.*

Mūziķe Ar Lielo Burtu.

Nu ar skumjām jāteic – viņa bija. Jāapjauŗ doma, ka noslēdzies mūŗŗ, kas ievīlcis vienu no spilgtākajiem dzīpariem Latvijas koŗu mākslā. Jāapjauŗ atziņa, ka Emīļa Melngaiļa *Lokatiesī meŗu galī*, 2008.gada Dziesmu svētkos viņas roku un smaida vadīta, izskanējusi pēdējoreiz.

Ausmu Derkēvīcu mīlēja, cie-

nīja, respektēja. Rēķinājās ar viņas talantu, erudīciju, apbrīnojamo intuīciju un mūzikālo gaumi. Viņas darbiem un domām bija svars.

Viņa bija pirmā sievietē – latvieŗu Vīspārējo Dziesmu svētku virsdiriģente. Kopŗ 1973.gadā. ņo godu viņa, pirmkārt, izpelnījās darbā ar spoŗo sievieŗu kori *Dzintars*, ko vadīja vairāk nekā četrdesmit gadu, līdz gadu tūkstoŗu mījai. Kopā ar *dzintara* meitenēm viņa pierādīja, ka sievieŗu koris var pīlntiesīgi stāvēt līdzās vīru un jauktajiem koŗiem. *Dzintara* skanējuma kvalitāte bija nepārspējams etalons kā sievieŗu koŗiem paŗu mājās, tā daudziem koŗiem augsta prestiŗa starptautiskos konkursos, no kuŗiem tika pāŗvestas daudzas zelta medaļas un *Grand Prix*. Turklāt pati Maestrise tajos ne reizi vien tika atzīta par labāko

diriģenti un vēlāk vairākkārt ievēlēta par konkursu Goda patronesi. Un ne velti – viņai piemīta precīzs, smalks ņests, apbrīnojama satura un formas izpratne; viņas interpretācijas bija dziļi mūzikālas un emocionāli piesātinātas. Tas briedināja lieliskus augļus: Ausmai Derkēvīcai un *Dzintaram* tika vēltīti desmitiem latvieŗu autoru darbu, tika ieskaņoti vairāķi albumi, tapa desmitiem koncertprogrammu, koncerteļķi veda uz Eiropu, Ameriku, Japānu.

Otra viņas lielā mīlestība bija Valsts Akadēmiskais koris *Latvija* – no 1969. gada vairāk nekā divdesmit sezonu talantīgā partnerībā ar Imantu Cepīti, viņu kopīgajā *nopelniem bagātajā laikmetā*. Tajā ierakstīti gan Maestris *meistarstīķis* – paŗa treŗās Atmosdā sākumā līdzās Valsts Akadēmiskā koŗa nosaukumam izcīnītais godpīlnais, valsti pāŗstāvoŗais *Latvijas* vārds, gan iestudēto mesu, orātoriju un rekviēmu simti, ar kuŗiem apceļotas kā bijuŗas

padomijas mētroŗes, tā zemes aiz „dzelzs priekŗskara”. Krustu ņķērsu koncertceļos atzinības aurā koris dziedājis desmitiem koncertu mēnesī, bet Ausmas Derkēvīcas padomīem interpretācijā uzticējusies ne tikai mūsu profesionāļi, bet arī tādi mūzikas grandī kā Dmitrijs Kitajenko, Vladimīrs Fedosejevs un Mariss Jansons.

Arī tad, kad cienījamā Maestrise jau bija atvaļinājusies no aktīvās mūzicēŗanas, viņa rūpīgi un ieinteresēti sekoja līdzī mūzikas dzīves norisēm un savu pēcteču darbiem – pīrcējās par panāķumiem, pārdzīvoja neveiksmes, neliedza padomu. Mūzika ar Latvijas Radio *Klasika* starpniecību bija viņai līdzās līdz pat pēdējam elpas vilcienam – veldzējoŗa, stiprinoŗa, mierinoŗa. Tāpat kā visi mīļie ģimenē. Nu sācies viņas ceļŗ uz aizsaules kori. Tur, kur *Mūŗam nebeidzama gaŗsmas strauŗme līst*.

Rūta Paula

Spēkā stājas „Nulles deklarācija”

Kas mūsu laikraksta lasītājiem jāzina par 1. decembrī pieņemto Fizisko personu mantiskā stāvokļa un nedeklarēto ienākumu deklarēšanas likumu jeb „nulles deklarāciju”?

LR Saeimas 1. decembrī pieņemtais likums liek deklarēt mantisko stāvokli visām fiziskām personām, kuŗu ietaupījumi pārsniedz 10 tūkstošus latu. Saskaņā ar jauno likumu mantiskā stāvokļa deklarācija 2012. gadā būs jāiesniedz Latvijas pavalstniekiem, nepavalstniekiem, kā arī personām, kuŗām izsniegta pastāvīgās uzturēšanās atļauja. Mantiskais stāvoklis būs jādeklarē par īpašumiem, kas ir personas rīcībā 2011. gada 31. decembrī pulksten 24.00.

Kam jāiesniedz deklarācija?

Likums pirmkārt attiecas uz Latvijas Republikas pavalstniekiem un citu valstu pavalstniekiem, kuŗi ir rezidenti (patstāvīgi iedzīvotāji) 2011. gada 31. decembrī. Deklarāciju paredzēts iesniegt arī tām personām, kas kļūst par Latvijas rezidentiem, resp., pārvāksies uz pastāvīgu dzīvi Latvijā pēc 2011. gada 31. decembra.

Deklarācija jāiesniedz personām, kuŗām ir vismaz 10 000 latu vērti nekustamie īpašumi Latvijā, kuŗu īpašumtiesības līdz šim nav nostiprinātas Zemesgrāmatā, kā arī īpašumi ārzemēs. Tāpat jādeklarē transportlīdzekļi ārvalstīs, kuŗa iegādes vērtība pārsniedz 10 000 latu. Jādeklarē naudas uzkrājumi, iegādātās kapitāla daļas, parāda vērtspapīri, aizdevumi, parādsaistības un citi īpašumi, kuŗu katra kopējā vērtība pārsniedz 10 000 latu, vienalga vai tie ir Latvijā vai ārzemēs. Jādeklarē privātajos pensiju fondos veiktās iemaksas vai veiktie dzīvības apdrošināšanas (ar uzkrāšanu) prēmiju maksājumi, ja to

kopējā summa pārsniedz 10 000 latu. Jādeklarē arī mākslas priekšmeti, vērtīgas rotaslietas un citas preces, kuŗu kopējā vērtība, pēc personas ieskatiem, pārsniedz 10 000 latu. Jādeklarē līgumi ar vērtību virs 10 000 latiem, jo saskaņā ar tiem deklarācijas iesniedzējs ir patiesā labuma guvējs. Deklarācija jāiesniedz, ja personai Latvijā vai ārvalstīs ir neatmaksāti aizņēmumi (kredit) vai citas parādsaistības, kuŗu kopējā summa pārsniedz 10 000 latu, kā arī tad, ja persona Latvijā vai ārvalstīs izsniegusi aizdevumus, kas ir lielāki par 10 000 latiem vai to ekvivalentu ārvalstu valūtā.

Vai deklarācijas jāiesniedz visiem?

Nē. Nav jādeklarē īpašumi, kas reģistrēti Zemesgrāmatā, CSDD Transportlīdzekļu reģistrā, traktortehnikas reģistrā, Civilās aviācijas reģistrā un Latvijas kuŗu datu bazē. Ja personai ir tikai šādi īpašumi, deklarācija nav jāiesniedz. Ja jūsu uzkrājumi ir mazāki par 10 000 latiem un ja jums nav skaidras naudas uzkrājumi, kas lielāki par 10 000 latiem, kā arī citas iepriekš uzskaitītās naudas un materiālās vērtības, deklarācija nav jāiesniedz.

Mūsu laikraksts saņēmis no Valsts ieņēmumu dienesta (VID) atbildes uz konkrētiem jautājumiem, kas varētu skart ārzemju latviešus.

Pirmais gadījums:

Persona ir ASV un LR pavalstnieks (deklarēta arī dzīvesvieta Latvijā), tai pieder vairāki nekustamie īpašumi. Latvijā uzturas vairākas reizes gadā. Noguldījumi Latvijā bankās. Vai likums attiecas uz personu, kas deklarējusi savu dzīves vietu, taču pastāvīgi nedzīvo Latvijā?

Valsts ieņēmumu dienesta atbilde:

Pienākums iesniegt mantiskā stāvokļa deklarāciju ir tikai tām fiziskajām personām, kuŗas ir

Latvijas rezidenti. Ja fiziskā persona ir Amerikas Savienoto Valstu residents un to apliecina *Department of the Treasury - Internal Revenue Service* izsniegtā *Form 6166*, tad tai mantiskā stāvokļa deklarācija nav jāiesniedz.

Ja fiziskā persona būs mainījusi rezidences statusu un kļuvusi par Latvijas rezidentu, iesniedzot mantiskā stāvokļa deklarāciju, šai personai naudas līdzekļu un citas mantas izcelsme nebūs jāpierāda.

Ja fiziskajai personai pastāvīgā dzīvesvieta ir gan Latvijā, gan ASV, tad, nosakot tās rezidences statusu, ir jāņem vērā Latvijas Republikas un Amerikas Savienoto Valstu konvencijā par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu attiecībā uz ienākuma nodokļiem ietvertie nosacījumi. Tos ievērojot:

- Fiziskā persona tiks uzskatīta par tās valsts rezidentu, ar kuŗu tai ir ciešākas personiskās un ekonomiskās attiecības (vitālo interešu centrs);

- Ja nav iespējams noteikt valsti, kuŗa fiziskajai personai ir vitālo interešu centrs, vai arī ja tai nav pastāvīgas dzīvesvietas nevienā no abām valstīm, tad fiziskā persona tiks uzskatīta par tās valsts rezidentu, kuŗa tai ir ierastā mītnes zeme, vai arī abu valstu kompetentās iestādes izšķir šo jautājumu, savstarpēji vienojoties.

Otrs gadījums:

Persona pārcēlusies no Rietumvalsts mītnes zemes uz Latviju. Pārvesti noguldījumi (ietaupījumi) uz Latvijas bankām.

Valsts ieņēmumu dienesta atbilde:

Šajā gadījumā fiziskajai personai, iesniedzot mantiskā stāvokļa deklarāciju, naudas līdzekļu izcelsme nebūs jāpierāda, kā arī nodoklis nebūs jāmaksā.

Kāds ir ieguvums no jaunā likuma?

Likums ļauj legalizēt ienāku-

mus, kuŗi gūti laikā no 1991. gada 1. janvāra līdz 2007. gada 31. decembrim un par kuŗiem nav samaksāts iedzīvotāju ienākuma nodoklis. Ja cilvēkam ir bijis ienākums, kas gūts, piemēram, no neregistrētas saimnieciskās darbības, viņam tiek dota iespēja attiecībā uz iepriekš nedeklarēto ienākumu samaksāt 15% nodokli un tādējādi nokārtot saistības pret valsti (lai atbrīvotos no atbildības par izvairīšanos no nodokļu nomaksas un iegūtu iespēju šos līdzekļus brīvi un bez bažām tērēt). Ienākumus, kas gūti noziedzīgā ceļā, deklarēt, izmantojot „nulles deklarāciju”, nevarēs.

Vislielākās neskaidrības par skaidras naudas uzkrājumiem

Likums paredz, ka iedzīvotājiem, ja viņu skaidrās naudas uzkrājumi pārsniedz 10 000 latu, tie būs jāiemaksā kādā no Latvijas kredītiestādēm resp. bankā. Ministru kabinetam uzdots līdz 1. februārim sagatavot attiecīgu noteikumu projektu. Kritiķu ieskatā valdība tādā veidā

atbalsta banku lobiju. Banka, pat glabājot naudu vienu dienu, var nopelnīt, savukārt, kad klients izņems naudu no konta, viņam atkal būs jāmaksā. Jaunā likuma kritiķu ieskatā prasība obligāti iemaksāt deklarēto skaidro naudu bankā ir antikonstitucionāla, jo cilvēkam ir tiesības glabāt savus aktīvus tā, kā viņš to uzskata par vajadzīgu. Arī **Valsts prezidents Andris Bērziņš** norādījis, ka pieņemtajā likumā nav iekļauti visi svarīgākie priekšnoteikumi skaidras naudas uzkrājumu deklarēšanai un iemaksāšanai kontā kredītiestādē.

Kad un kā iesniegt deklarāciju?

Tiem, kas ir Latvijas rezidenti 2011. gada 31. decembrī, deklarācija Valsts ieņēmumu dienestā jāiesniedz no 2012. gada 1. marta līdz 1. jūnijam. To varēs izdarīt, vērsoties Valsts ieņēmumu dienestā personiski, elektroniski, izmantojot VID deklarēšanas sistēmu vai sūtot pa pastu.

Dainis Mjartāns

Visas Latvijā iznākušās grāmatas varat iegādāties pie lielākā grāmatu tirgotāja

„LATVIJAS GRĀMATA”

Rakstiet, zvaniet, un grāmatas Jums piesūtīs pa pastu. SIA „L. Grāmata”

Rīga, Elijas iela 17, LV-1050
Tālr. +371 67223294
Tālrunis +371 67227248
E-pasts: lgramata@lgramata.lv

Kārļa Džilļejas atcerei, jauniešu godināšanai

Vispusīgo kultūras darbinieku Kārli Džilļeju, viņa simtdivdesmitgadi sagaidot, vispirms godinājam Rīgas Latviešu biedrības Literatūras komisijas sanāksmē 1. oktobrī – ar manu priekšlasījumu.

Žūrijas sēdē 26. novembrī Rakstniecības un mūzikas mūzejā izvērtēja konkursam iesūtītos Latvijas augstskolu studentu darbus un Kārļa Džilļejas fonda balvas piešķir:

sēmeštra darbu grupā – **Madarai Berganei-Bergei** (Apģērba semantika brāļu Kaudziņu romānā „Mērnieku laiki”; Latvijas Kultūras akadēmija, darba vadītājs Raimonds Briedis);

bakalauru grupā – **Unai Alksnei** (Aistētisms Fricā Bārdas lirikā; Latvijas Universitāte, vad. Viesturs Vecgrāvis) un **Linai Garančai** (Narratīvs Gundegas Repšes prozā; Rēzeknes augstskola; vad. Ilga Šuplinska);

magistrantu grupā – **Jūlijai Dibovskai** (Andreja Upiša darbu ekrānizācijas: galvenie interpretācijas aspekti; LU, vad. V. Vecgrāvis) un **Elinai Kokarevičai** (Laiktelpa Juŗa Kronberga

dzejā; LU, vad. V. Vecgrāvis).

Kopumā bija iesniegti trīspadsmit darbi, arī nenosauktajos ir savi vērtību graudi – interese par jaunāko literatūras teoriju (arī Džilļeja bija teorētiķis), tieksme aktualizēt klasiku darbus un jauno ražu skatīt eiropiskā kopsakarā.

Balvas pasniedzām 10. decembrī Jāņa Akuratera mūzejā, kur izteicās gan laureāti, gan mācībspēki, gan citi. Saņēmām izziņu no Zviedrijas, no Kārļa Džilļejas meitas Ilzes Zivertes, mūsu fonda materiālās atbalstītājas:

Sirsniņi sveicinu visus sanāksmes dalībniekus. Jaunajiem, topošajiem zinātniekiem novēlu palikt uzticīgiem Latvijai, sargāt un kopt latviešu valodu. Pateicos visiem Kārļa Džilļejas fonda darbiniekiem par ziedoto darbu un laiku. Paldies visiem!

Žūrijā strādāja Astrida Cīrule, Māra Grudule, Maija Kalniņa, Maira Valtere, Livija Volkova un Ilgonis Bērsons.

J. Akuratera mūzejā 13. decembrī notika atceres sarīkojums. Stāstījām par Džilļejas dar-

bu nozīmi, runāja arī daži apbalvotie, Ģirts Jakovļevs lasīja dzeju no grāmatas „Vijole naktī”, vārdus apvija mūzikas skaņas. Ilzes kundze Maijai Kalniņai raksta: „13. decembris Zviedrijā ir Lūcijas diena, kad svin Lūciju kā gaismas nesēju visās skolās, baznīcās, iestādēs un citur. Tēvs ļoti priecājās, ka šie gaismas svētki bija tieši viņa dzimšanas dienā.”

Atceres laikā beidzu sastādīt un sarakstīt grāmatu „Kārlis Džilļeja. Es atskatos – uz Talsu novadu”, kuŗa ir atmiņas, raksti, dzejoļi, stāsti, ar novadu saistītas biografiskas ziņas. Izlasi izdod Talsos, biedrība „Aleksandra Peleča lasitava”, kuŗas priekšsēdis Zigurds Kalmanis pēc mana lūguma fonda vārdā 13. decembrī Lībagu pagasta Jauviņu kapsētā uz Marijas, Kārļa un Jāņa Džilļejas kapa nolika piemiņas vainadziņu un aizdedzināja svečītes.

Mēs, dziļlejieši, sūtām sirsnīgu Jaungada sveicienus Ilzei Zivertei!

Ilgonis Bērsons,
Kārļa Džilļejas fonda priekšsēdis

SEB

SEB bankas standartkurss 7. JANVĀRIS

Valūta	Banka pērk	Banka pārdod	LB kurss
AUD (Australijas dolārs)	0.5043	0.5243	0.518
BGN (Bulgārijas leva)	0.3501	0.3701	0.359
BYR (Baltkrievijas rublis)	0.00004	0.00007	0.000059
CAD (Kanādas dolārs)	0.4927	0.5127	0.505
CHF (Sveices franks)	0.5621	0.5773	0.567
CZK (Čehijas krona)	0.0269	0.0281	0.0276
DKK (Dānijas krona)	0.09323	0.09603	0.0944
EUR (Eiŗo)	0.6983	0.7103	0.702804
GBP (Lielbritānijas sterliņu mārciņa)	0.8063	0.8271	0.819
HKD (Honkongas dolāri)	0.06543	0.06863	0.0668
HRK (Horvātijas kuna)	0.091	0.097	0.0938
HUF (Ungārijas forints)	0.002215	0.002395	0.00231
ISK (Islandes krona)	0.003314	0.004514	0.00441
JPY (Japānas jēna)	0.006626	0.006926	0.00677
LTL (Lietuvas lits)	0.2014	0.2066	0.204
LVL (Latvijas lats)	1	1	1
NOK (Norvēģijas krona)	0.08823	0.09163	0.0898
NZD (Jaunzēlandes dolārs)	0.3807	0.4007	0.393
PLN (Polijas zlots)	0.1527	0.1627	0.159
RON (Rumānijas leja)	0.1545	0.1685	0.161
RUB (Krievijas rublis)	0.01653	0.01707	0.0168
SEK (Zviedrijas krona)	0.07551	0.07755	0.0768
SGD (Singapūras dolārs)	0.3899	0.4119	0.4
TRY (Turcijas lira)	0.2714	0.2914	0.285
UAH (Ukrainas grivna)	0.0483	0.0723	0.0649
USD (ASV dolārs)	0.5162	0.5282	0.52
ZAR (Dienvidāfrikas rends)	0.0608	0.0648	0.0633

Maestro Edgars Račevskis svin jubileju

Aizgājušais – 2011. gads bijis pārbagāts ar daudziem dažādiem interesantiem notikumiem Rīgas un visas Latvijas mūzikas dzīvē, bijušas arī nozīmīgas jubilejas daudziem latviešu mūzikas darbiniekiem. Īpaši daudz jubilāru šoreiz ir starp tā sauktajām „žurkas” (1936.) gadā dzimušajiem. Varam jau pasmaidīt, bet „žurkas” gados gadsimtu gaitā dzimuši daudzi no visspilgtākajiem mūziķu talantiem cilvēces vēsturē vispār – pietiktu minēt kaut vai tikai Volfgangu Amadeju Mocartu (1756), bet pieminēsim vēl, piemēram, arī Džoakīno Rosīni (1792) un Pēteri Čaikovski (1840). Taču arī latviešu mūzikā tieši starp 1936. gadā dzimušajiem ir vesela plejāda spilgtu komponistu, kuru mūziku iemīlojuši un sajūsmnāti klausījušies gan pašu mājās, gan plašajā pasaulē.

Nesen savu nozīmīgo 75 gadu jubileju svinēja latviešu komponisti Pauls Dambis, Romualds Kalsons un Raimonds Pauls. Ne mazāk spilgtu personību šis gads devis arī mūsu atskaņotājmākslā. Šeit kā spoža zvaigzne minams mūsu izcilais diriģents, daudzu košu dibinātājs un ilggadējs vadītājs, Dziesmu svētku virsdiriģents gadu desmitu garumā – maestro **Edgars Račevskis**. Nostrādājis ar Latvijas radio kori un vīru kori „Gaudeamus” vairākus gadu desmitus, tad atdevis

šos korus jaunākiem kollegām vai saviem studentiem, maestro tomēr drīz vien ķeries pie jaunu „savu” košu dibināšanas, – tā tapuši jauktie koši „Sonore” un „Dziesmu vara”, Rīgas Latviešu biedrības vīru koris, sieviešu kamerkoris „Unigunde”. Paralleli iemīļotajam darbam ar košiem Edgars Račevskis pievērsies arī jaunas mūzikas radīšanai, īpaši sev tik tuvajā koša mūzikas sfērā, arī lielākas formas sacerējumiem – vokāli instrumentāliem darbiem ar košu un solistu piedalīšanos, kā arī skaņdarbiem jaunajiem dziedātājiem – bērnu un jauniešu košiem un ansambļiem. Parādījušies arī vairāki garīgās mūzikas sacerējumi – profesora Edgara Račevska darbu klāstā ir jau divas Mesas, skaņdarbi ērģelēm, „Ave Maria” vīru korim un ērģelēm. Maestro aktīvi rosījis gan diriģenta darbā, gan mūzikas dzīves organizēšanā, gan arī jaunrades jomā.

Notikumiem bagāts ir bijis šis jubilejas laiks. Ieskandinot to, pirmie koncerti notika mākslinieka dzimtajā Kurzemes pusē. Nedēļu pēc dzimšanas dienas (11. jūlijs) skanēja koncerts Kuldīgā, kur Annas baznīcā Edgara Račevska Mesu Nr. 2 ar Kuldīgas Kultūras centra kamerkori „Rāte” un solistiem atskaņoja Mārtiņš Ozoliņš; šajā koncertā tika arī pirmatskaņots koša dziesmu cikls „Ventas lāses” ar

Edgars Račevskis

Artūra Heniņa vārdiem. Tad – 25. jūlijā – koncerti četrās Talsu novada baznīcās festivāla „Gara mūzika” ietvaros. Šajā dienā pirmoreiz tika dziedāta Edgara Račevska dziesma lūgšana ar Ludmilas Ikeres vārdiem „Latvijai būt”. 29. un 30. jūlijā diriģents bija Gaujienā, kur notika viņa paša izlolojās Jāzepa Vītola ikgadējās Mūzikas dienas, kurās piedalījās arī bērnu radošās nometnes „Vitolēni” dalībnieki, kas nedēļas laikā pieredzējušu pedagogu vadībā bija sagatavojuši patstāvīgu koncerta programmu Mūzikas dienu sarīkojumiem.

Bet galvenais koncerts „Anniņu” estrādē bija kā mazi dziesmu svētki – no visas Latvijas šurp bija sabraukuši daudzi koši, kas svētku nobeiguma koncertā dziedāja gan izcilākās latviešu klasiskās koša mūzikas pērles, gan arī mūsdienā latviešu komponistu dziesmas. Edgara Račevska dziesmas dziedāja Rīgas vīru koši. Nākamais pieturas punkts jubilejas gada skrējienā maestro bija augustā Rīgā, Mežaparka Lielajā estrādē, – šeit Rīgas pilsētas Dziesmu svētkos „Rīgai 810” lielais kopkoris meistara vadībā dziedāja Jāzepa Vītola dziesmu

„Upe un cilvēka dzīve”. Šovasar pagāja jau vairāk nekā 40 gadi, kopš Edgars Račevskis pirmoreiz vadījis lielo dziesmu svētku kopkori.

Jubilejas sezonas turpinājumā vēl bija dalība Skrundas Kultūras nama 50 gadu darbības svētkos ar veltījuma dziesmu „Manai Skrundai”. Par izcilu mūziķu notikumu jāpiemin arī Lāčplēša dienā – 11. novembrī – Rīgas Latviešu biedrības zālē rīkotais Latvijas vīru košu dižkoncerts – veltījums neatkarības cīņai un valstiskuma gadadienas atcerei. Svētku pārdomu laikā ļoti iekļāvās arī abi garīgās mūzikas koncerti novembrī Rīgas baznīcās – 19. novembrī Jaunajā Sv. Ģertrūdes baznīcā un 25. novembrī Domā. Izskanējusi ērģelmūzika un abas mesas spilgti apliecināja, ka Edgara Račevska pievērsšanās garīgajai mūzikai nav tikai nodeva laikam, jo tā tagad ir pieņemta, bet bija jūtams, ka šī mūzika ir iekšēji dziļi izsāpēta un sniedz klausītājiem garīgās attīrīšanās izjūtu.

Neapšaubāmi interesants bija maestro autorkoncerts „Edgars Račevskis un draugi mūzikā” Rīgas Latviešu biedrības namā 26. novembrī, kurā piedalījās ļoti kupls dalībnieku skaits – ap 450 dziedātāju, 7 solisti, 15 diriģenti un 40 mūziķu orķestris, tātad vairāk nekā 500 dalībnieku, kuri spēja aizraut un noturēt publikas interesi vairākas stundas. Šajā koncertā dzirdējām latviešu tautasdziesmu apdares dažādu košu atskaņojumā, asprātīgas dziesmas bērniem un jauniešiem, arī oriģināldziesmas dažādiem košu sastāviem. Koncerta otrā daļā skanēja romantiski pacilātā kantāte ar Andreja Eglīša vārdiem „Ir viena brīnumdziesma”, dzirkstošais latviešu tautasdziesmu apdares cikls „Precību dziesmas”, kā arī divas daļas no otrās mesas.

Bet jubilejas sezonas izskaņā decembrī maestro Edgars Račevskis ar Rīgas Latviešu biedrības mūzikas kopām piedalījās Ziemsvētku koncertos – 18. decembrī Lipaiņu baznīcā Kurzemē un 21. decembrī Rīgā, Jāņa Akuratera mūzejā, iepriecinot klausītājus gan ar populārāku, gan mazāk pazīstamu Ziemsvētku mūziku.

Tādējādi maestro Edgars Račevskis savā jubilejas gadā pierādījis, ka „par spīti grūtiem laikiem” (vārdi no viņam veltītas dziesmas), vienmēr var atrast iespēju darīt labu un ar sirds degsmi darboties sev tik iemīļotajā – vispār mūzikas un īpaši košu mūzicēšanas jomā. Lai veiksmē viņu pavada arī turpmāk!

Asna Andžāne,
komponiste un
mūzikas skolotāja

Edgara Račevska 75 gadu jubilejas autorkoncerts RLB Lielajā zālē 2011. gada 26. novembrī

Ārpus Latvijas skolu skolotāju kursi Rāmavas muižā 2012. gada jūlijā

Pasaules brīvo latviešu apvienība (PBLA) sadarbībā ar latviešu valodas aģentūru (LVA) no 2012. gada 11. līdz 13. jūlijam rīkos skolotāju kursus Rāmavas muižā. Kursi domāti visiem skolotājiem, kas māca lat-

viešu valodu un kultūru ārpus Latvijas. Skolotājiem iecerēts saņākt kopā trīs dienu garumā – iepazīties, klausīties lekcijas, piedalīties diskusijās un darba grupās, cerams, arī sadraudzēties un savstarpēji dalīties pieredzē.

Rāmavas muiža atrodas tikai 15 minūšu automašīnas braucie-

na attālumā no Vecrīgas, turp viegli aizkļūt arī ar sabiedrisko transportu.

Kursi būs bez maksas, tomēr ceļa izdevumi braucienam uz Latviju kursu dalībniekiem jāsedz pašiem.

Kursu programma vēl tikai top. Precīzāka informācija tiks pazi-

nota 2012. gada sākumā. Ja kādam ir ierosinājumi programmas veidošanai vai interese lasīt lekciju vai vadīt darba grupu, lūdzu, sazinieties ar Dainu Grosu: daina@gross.id.au

Gaidām skolotājus no visas pasaules kuplā skaitā! Mūsu kopējā darbā ir spēks, kas palīdzēs lat-

viešu valodu uzturēt dzīvu ārpus Latvijas. Mūsu tauta nevar izdzīvot bez savas valodas, tāpēc kopsim latviešu valodu un mācīsim to saviem bērniem, lai kuņģa pasaules malā mēs atrastos!

Daina Grosa,
PBLA izglītības
padomes priekšsēde

NOVADU ZIŅAS

Viesnīca „Radi un draugi” atbalsta Malnavas pagastu

Šogad aprit tieši 10 gadi, kopš Anglijas Daugavas Vanagu fonda piederīgā četrzvaigžņu viesnīca Rīgā „Radi un draugi” ir aizsākusi labdarības Ziemsvētku akciju, palīdzot Malnavas pagasta iedzīvotājiem! Šie bija 10. Ziemsvētki, kad viesnīcas „Radi un draugi” un Anglijas Daugavas Vanagu fonda pārstāvji devās uz Malnavas pagasta

socialās aprūpes centru „Mūsmājas” un Kārsavas mākslas un mūzikas skolu, lai iepriecinātu tās iemītniekus Ziemas saulgrīžos.

Labdarības projekts aizsākās 2001.gada Ziemsvētkos, kad viesnīcas „Radi un draugi” pārstāvji pirmo reizi devās uz Malnavu, lai Vītoli pamatskolas skolēniem pasniegtu Ziemsvē-

ku dāvanas. Ar Daugavas Vanagu fonda materiālu atbalstu, 2009. gadā Malnavā tika atklāts sociālās aprūpes centrs „Mūsmājas”, kam viesnīca vairāku gadu garumā ziedoja mēbeles un citas sadzīvei nepieciešamas lietas. Akcijai turpinoties 10 gadu garumā, atbalsts tika sniegts ne tikai Ziemsvētkos, bet nepārtraukti, gan dāvinot mēbeles un grāmatas, gan ziedojot skolas remontam un labiekārtošanai.

Viesnīca „Radi un draugi”, kam Latvijas Viesnīcu un restorānu asociācija šogad piešķir četras zvaigznes, pieder Anglijas Daugavas Vanagu fondam. Fonds ir 1947. gadā Anglijā dibināta patriotiska organizācija, kas pašreizējā laikā darbojas Latvijas tautas un tautiešu labā. Labdarības kustības ierosinātājs ir fonda loceklis Ādolfs Šilis. Anglijas Daugavas Vanagu piešķirtie ziedojumi palīdzējuši pilnvērtīgāk dzīvot ne tikai Malnavas pagasta ļaudīm, bet arī daudziem bērniem no maznodrošinātām ģimenēm, bērniem ar īpašām vajadzībām un vecajiem ļaudīm visā Latvijā. Par šiem īpašajiem nopelniem Ādolfs Šilis kļuvis par Triju Zvaigžņu ordeņa kavalieri un 2008.gadā saņēmis „Latvijas lepnuma” godpilno balvu.

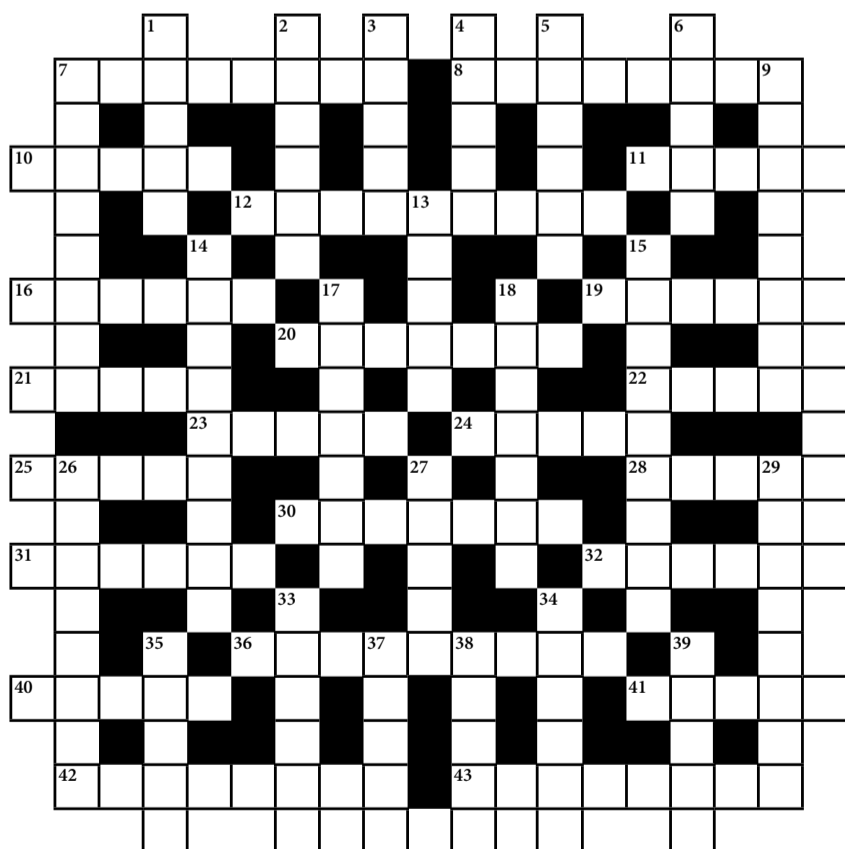
Inga Domka,
mārketinga un pārdošanas vadītāja

Pēteris Pētersons (pa kreisi) un Māris Slokenbergs ar jauno mūziķi

Krustvārdu mīkla

Sastādījis Kārlis Pētersons

Līmeniski. 7. Valsts Ziemeļafrikā. 8. Zvirbuļveidīgo kārtas putns. 10. Periodisko izdevumu kopums. 11. Straujas. 12. Medicīnas speciālists. 16. Nevajadzīgas. 19. Liellaivas. 20. Turks (*no-vec.*). 21. Cīnīties. 22. Amerikāņu gleznotājs (1825-1894). 23. Brāzmaini vēji. 24. Viegls, smalkgraudains audums. 25. Seno

ķeltu dziesminieks. 28. Latviešu dzejniece (1919-1994). 30. Godbijība, bijība. 31. Sporta ieroči. 32. Pasauls daļa. 36. Personu grupas ar īpašām pilnvarām. 40. Vēlreiz. 41. Vēsturiski izveidojušās lielas cilvēku grupas. 42. Suņu šķirne. 43. Dārgakmens.

Stateniski. 1. Ābolu šķirne. 2. Uz kokiem parazitējošas sēnes.

3. Karnevāla tērps. 4. Iztāde. 5. Vingrošanas ierīce. 6. Izmeklēta sabiedrība. 7. Nežēlīga, despotiska valdīšana. 9. A. Upiša traģēdija. 13. Tukšumi starp vielu daļiņām. 14. Nesteidzīgi gājieni. 15. Dziļūdēns pašgājēja kamera okeanogrāfiskiem pētījumiem. 17. A. Dimā romāns. 18. Baleta (operas) satura izklāsts. 26. Atjautīgs cilvēks. 27. Aukstais ierocis. 29. Angļu fiziķis (1931-1879). 33. Konditorejas izstrādājumi. 34. Iestādes, kur veic kreditoperācijas. 35. Akūta infekcijas slimība. 37. Sievietes vārds (maijā). 38. Stārķveidīgo kārtas tropu putns. 39. Dobradžu dzimtas stepju dzīvnieks.

Krustvārdu mīklas (BL Nr. 1) atrisinājums

Līmeniski. 5. Gaiziņkalns. 6. Aurora. 7. Poruks. 10. Tvert. 11. Satīt. 13. Azimuts. 16. Piesta. 17. Skaust. 18. Kontrolēt. 19. Emalja. 21. Asakas. 25. Parādes. 26. Steķi. 28. Skats. 29. Salāti. 30. Melase. 31. Telefonists.

Stateniski. 1. Vairots. 2. Ezerroze. 3. Vagonete. 4. Enkurs. 6. Apekss. 8. Sutana. 9. Apmierināts. 10. Talismans. 12. Tālskatis. 14. Takas. 15. Ostas. 20. Lāzers. 22. Apdare. 23. Kavēties. 24. Melderis. 27. Ieliet. 28. Skausts.

RADI UN DRAUGI

VIESNĪCA • HOTEL

★★★★

“RADI UN DRAUGI” – JŪSU VIESNĪCA PAŠĀ VECRĪGAS SIRDĪ

4 ZVAIGŽŅU VIESNĪCA PIEDĀVĀ 72 LABIEKĀRTOTAS VIESU ISTABAS PAR NEMAINĪGI DRAUDZĪGĀM CENĀM (SĀKOT NO 53 EUR AR BROKASTĪM, WIFI, KONDICIONIERI, MINIBĀRU), MODERNI APRIKOTAS SVINĪBU UN KONFERENČU ZĀLES, RESTORĀNU, BĀRU, ATPŪTAS TĒLPU UN AUTOSTĀVVIETU, KĀ ARĪ TRANSFERA PAKALPOJUMUS TIEŠI JŪSU ĒRTĪBĀM.

Mārstaļu iela 1, Rīga, LV-1050, LATVIJA | +371 27820200 | radi.reservations@draugi.lv
www.draugi.lv

ZIŅAS ĪSUMĀ

Austrālijā, Sidnejā, 33. Austrālijas latviešu Jauniešu dienās līdz janvāra vidum viesojas latgāliešu rokgrupa „Dabasu Durovys” un latgāliešu kultūras popularizētājs, Saeimas deputāts Juris Viļums (Zatlera Reformu partija), lai aizrautu Austrālijā dzīvojošos latviešus ar jaunu, daudzveidīgu, īpašu koncertprogrammu.

Austrālijas Daugavas Vanagu Kanberas nodaļa gadu mijā iepriecināja DVL Jēkabpils nodaļas leģionārus ar naudas pabalstu. Daļa leģionāru to saņēma klātienē nodaļas rīkotajā Ziemsvētku vakarā, bet sasirgušajiem pabalsts tiks nogādāts mājās. Leģionāri izsaka sirsniņu pateicību Kanberas nodaļai.

Cēsu laikraksta Druva lasītāju aptaujā visvairāk balsu un nomināciju „Gada cilvēks 2011” ieguva Līgatnes dabas taku dzīvnieku kopēja Velga Vītola, ko iedzīvotāji mīli dēvē par Lāču mammu. Gada nogalē viņai svinīgos apstākļos tika pasniegts „Latvijas lepnums 2011” nominācijā „Labā sirds”, kas piešķirta par ilggadēju darbu dzīvnieku, īpaši lāču kopšanā un mazo lācēnu izaudzināšanā. Šovasar viņai izdevās no voljera izbēgušo lācēni Madi atvest atpakaļ mītnē.

Gulbenes novada dome pārskatījusi šā gada budžeta ietaupījumus un nolēmusi finansiāli atbalstīt 295 politiski represētās personas, piešķirot 20 latus katram. Dome šim mērķim atvēlējusi 5900 latus.

Gulbenes novada dome no Pašvaldību savienības un Latvenego saņēmusi dāvinājumu - 400 elektrības norēķinu kartes kopsummā par Ls 21 480 (katru Ls 53,70 vērtībā), lai atbalstītu trūcīgās un citas mazaizsargātās ģimenes ar bērniem.

Latvijas Sarkanā Krusta Daugavpils komitejas izsludinātā akcijā vākt ziedojumus bērniem bāreņiem saziēdoti 1 398 lati, sarūpētas 96 dāvanas, ko pasniedza 30. decembrī pilsētas domē notikušajā nobeiguma sarīkojumā. Bāreņi no labdarīgu saņēma ilgi kārotās dāvanas - mobilu telefonu, siltus zābakus, fotoaparātu, enciklopēdiju, velosipēdu, naudu mācībām. Dāvanas nogādātas arī bērnumamos „Priedīte” un „Kalkūni”.

Baltijas Starptautiskās akadēmijas Rēzeknes filiāle līdz 6. janvārim rīko labdarības akciju „Dāvāsim bērniem prieku!” - tiek vākti ziedojumi Rēzeknes bērnu patversmei. Aicina ziedot apģērbu, apavus, rotaļlietas, grāmatas, saldumus un naudu.

Valsts meža dienestā ar 1. janvāri ir veiktas strukturālās pārmaiņas - izveidotas 10 virsmežniecības, kuŗu pakļautībā ir 29 biroji, kas aptver visus Latvijas reģionus. Tagad ikvienā VMD birojā ar iesniegumu varēs vērsties jebkuŗa juridiska vai fiziska persona - meža īpašnieks neatkarīgi no savas juridiskās adreses vai meža īpašuma atrašanās vietas.

Latvijas koka, guļbūvju māju ražotāji ir nolēmuši apvienoties Latvijas Koka būvniecības asociācijā, lai pretendētu uz Eiropas Savienības finansējumu un kopīgiem spēkiem iekārtotu eksporta tirgus. Vēlmi darboties asociācijā izteikuši arī durvju, logu un citu koka būvniecības materiālu ražotāji.

Īsziņas sagatavojusi **Valija Berkina**

ZIEMSVĒTKI NOVADOS

Kaut arī decembris ir vistumšākais mēnesis, Ziemsvētki ir paši gaišākie svētki gadā. Pilsētas un ciemi mirgo gaismā, ko izstaro tūkstošiem elektrisko spuldziņu rotājumu vītnes, ar kuŗām apvītas māju fasādes un koki. Istabā smaržo eglīte, zem kuŗas saliktas skaisti iesaiņotas dāvanu kārbas.

Kādā Ziemsvētku dziesmā ir vārdi: „Ko dosim mēs, bērni, ko dāvāsim tev? Ak, saņem mūs pašus par dāvanu sev!” Nūdžersijas latviešu biedrības namā pussimts Nūdžersijas latviešu skolas audzēkņu bija pati labākā dāvana Priedaines viesiem 2011. gada 17. decembrī.

Jūs, bērniņi, nāciet ar priecīgu prāt'!

Nūdžersijas latviešu skolas sarīkojums Priedainē

Deklamējot Viļa Plūdoņa dzejoli „Pirmais sniegs, pirmais sniegs...”, bērni cēla sniegavīru. Skatītājus savilņoja mazuļu spēle un patiešais prieks.

Bērni, kuŗi bija ievērojami prāvāki nekā „olektgaŗie vīriņi”, pastāstīja pasaku par gaŗo pupu. Maikls Bairons (*Byron*), kam bija uzticēta galvenā loma, skaidrā un skaļā balsī runājot, visus pārliecināja, ka pupa tiešām sniegusies līdz pašām debesīm.

mazliet apjuka, bet atjautīgākie tēlotāji kļūmi novērsa, un viss beidzās labi. Īpašu atzinību izpelnījās vislielākie, varbūt daži pat desmit olekšu gaŗie, pēdējās klases audzēkņi, kuŗi iejutās pasakas „Vecītis – abru taisītājs” tēlos. Vecītis (Kristaps Kancāns) noguris un izsalcis bija palīdis zem abras nosnausties. Saradās zvēri un priecājās: „Kāds jauks galdiņš, bet nekā nav virsū!” Lācis atstiepa medus podu, lapsa

„ho-ho” mazuļus sabiedēja. Viņš tad atvainojās: „Man tā patīk smieties, ka nevaru savaldīties!”

Nūdžersijas latviešu skolu allaŗ ar dāsniem ziedojumiem atbalsta Visvaldis Dzenis. Šoreiz (varbūt mazliet priekšlaikus) viņš paziņoja, ka pavasarī labākais skolas beidzējs saņems balvu – 1000 dolaru. Pēc šī paziņojuma atskanēja Visvaldim Dzenim vēltīti aplausi.

Skatītāju balvu, šoreiz gan tikai skaļākus aplausus, saņēma ezis –

du nav viegli iemācīties, it īpaši, ja nodarbības notiek tikai reizi nedēļā. Elizabete stāstīja, ka runāt un rakstīt viņai vieglāk esot latviski, bet lasīt – angļiski. Vairāki bērni uz jautājumu, vai viņi sevi apzinās vairāk par latviešiem vai amerikāņiem, atbildēja: „Latviešu skolā mēs esam latvieši, bet amerikāņu skolā – amerikāņi.”

Abu taisītājs varēja mieloties ar meŗa zvēru sanestajiem labumiem, bet bērnu vecāki bija sagādājuši gardas pusdienas, arī dažādas dzeltenmaizītes, cepumus un kūkas. Pietika visiem un palika pat pāri.

Izlozē varēja laimēt dažādas man-

Foto: Laima Dzene

Nūdžersijas latviešu skolas audzēkņi dzied Priedainē

Svētbrīdī mācītājs Juris Saivars atgādināja, ka atrast katram piemērotu dāvanu nav nemaz tik viegli un nevajadzētu pārāk lielu uzmanību pievērst iesaiņojumam. Ziemsvētkos galvenais nav dāvanas, bet gan Kristus bērna dzimšana.

Klavieŗpavadījumu draudzes dziesmām spēlēja Edgars Zālīte.

Skolas audzēkņi bija sagatavojuši priekšnesumus. Skolas pārzine Linda Zālīte deklamēja dzejoli par „olektgaŗiem vīriņiem ar sprīdi gaŗiem uzačiem” un paskaidroja, ka olekts ir attālums no ikšķa gala līdz elkoniem. Uz skatuves uzspurdza paši mazākie olektgaŗie (daŗi arī gaŗāki) bērniņi skolotājas Lailas Liepiņas Southardas (*Southard*) vadībā.

Skolēni uz skatuves iznāca pa vecumgrupām un rādīja, ko skolā iemācījušies. Katras klases audzēkņi bija drāmatizējuši kādu latviešu tautas pasaku, kuŗā galvenās personas ir dažādi dzīvnieki: zaķis, lapsa, vilks, gailis un citi. Bērni iejutās lomās un palīdzēja vecākiem un vecvecākiem atsvaidzināt atmiņā pasaku par Krikumu, zaķi un Tuntuli, par veciŗa cimdiņu, kā vēzis apmānīja lapsu, skrienot ap ezeru, kā lapsa patrieca zaķīti no tāŗu būdiņas, bet gailis savukārt nobiedēja lapsu.

Ne viss gāja tik gludi, kā iecerēts. Ķibeŗe gadījās ar lielo kartona cimdu, kas neparko negribēja turēties stāvus, lai paslēptu iekŗā tupētājus. Cimdiņa iemītnieki

– vistu padusē, zaķis – kāpostgalviņas, ezis – ābolu. Visi sāka mieloties, bet vecītis zem abras pāris reizes sakņosījās un galdu sakustināja. Zvēriņi iemuka meŗā. Abru taisītājs, ieraugot atnestos labumus, iesaucās: „Tāds brīnums var notikt tikai Ziemsvētkos!”

Beigās visi skolas audzēkņi iznāca uz skatuves un tika sumināti ar aplausiem.

Zālē ar skaļiem „ho-ho” saucieniem un rīku pavadībā ieradās Ziemsvētku vecītis (Jānis Kancāns). Ievērojot latviešu tautas tradīciju, bērni pirms apdāvināšanas deklamēja dzejoliŗus vai dziedāja. Dāvanas saņēma gan bērni, gan skolotājas. Daŗbrīd vecītis ar saviem skaļajiem smieklīem

Sofija Gallo par eŗa kaŗociņu. Tas bija tik precīzs adatu valkātāja veidols un arī tik kōmisks, ka, ezītim ik reizi parādoties uz skatuves, zāŗi pārŗalca smieklī. Ļoti veiksmīgs bija arī vēŗa (Māŗara Gulbe) tērps un arī tēŗojums. Izcīŗi skaista bija muŗa – ķēniņiene (Denīze Nikolasa) koŗŗarkanā kleitā un lielām saules acenēm. Patiess bija muŗas apjukums, kad veciŗa cimdiņš nelaiķā apgāŗās: „Ko nu!?” Droŗsirdīgākā „olektgaŗā vīriņa” balva noteikti pienāktos Aleksim Nikolasam, kam ir tikai trīsarpuŗu gadiņu.

Uzslavu par skaidru un skanīgu latvieŗu valodu pelnījuŗi Elizabete Grigalīnoviŗa, Maikls Bairons un Kristaps Kancāns. Latvieŗu valo-

tas, par kuŗām saņēmeŗi ļoti priecāŗās.

Paldies bērniem par pasakām un svētku noskaņu adventa ceturŗās nedēŗas nogalē. Vissīrsnīgākais paldies skolotāŗam par paŗaizliedzīgo darbu, viņas visas būtu pelnījuŗas Triju Zvaŗgŗu ordenī, Atzīnības krustu vai vismaz ceļojumu uz Latviju. Paldies bērnu vecākiem, vecvecākiem, Ņuŗorkas latvieŗu luterāņu draudzei un visiem, kuŗi sekmē latvieŗu skolas darbu tāŗu no Latvijas. Latvieŗu skolās Amerikā bērni iemācās, ko valsts skolās nemāca, un tā ir viņu baŗātība. Kas zina, varbūt nākamais Latvijas prezidents izaugŗ tieŗi Nūdžersijas novada latvieŗu skoliņā.

Laima Dzene

Ziemsvētku tirdziņš Salas novadā

Salas novada draudzes locekļi jau novembrī sāka gatavoties gadskārtējam Ziemsvētku tirdziņam. Šoreiz darbu nekavēja parastās agrās sniega vēŗas. Pīparkūkas atkal tika ceptas Rutas Lediņas plaŗajā virtuvē. Draudzes skolas vecuma meitenes kopā ar daŗiem vecākās paaudzes meistariem izcepa un sagatavoja daudzus sainīŗus ar ŗiem gardumiem. Māmiņa Zaīga Kandela ieradās kopā ar savu meitīņu Julīanu, kam ir tikai seŗi mēneŗi.

Piektdienas rītā, 2011. gada 2. decembrī, Salas baznīcas virtuvē miesnieku brigāde pilnā sastāvā piedalījās desu talkā. Desas izdevās labāk nekā jebkad, jo Lediņa ģimene iegādājusies jaunu gaŗas malamo maŗīnu. Ieņemot pierastās vietās, talcīnieki veikli sagatavoja gaŗŗīgos putraindesu līkumus. Pēc padarītā darba talcīnieki pulcēŗās pie pusdienas

galda un mielojās ar dāmu komitejas priekŗnieces Ilzes Beiniķes vāŗīto gardo viru.

Nākamās dienas rītā, 3. decembrī, Ķaklais Valters Goldsmīts rīkoja tradicionālo lapu grābŗanas talku, lai pirms tirdziņa plaŗā Salas terriŗorijā būtu tīra un sakopta. Vasarā lielie ozoli Salas baznīcas parkam sagādā patīkamu ēnu, bet rudenī lapas bieŗā kartā kļāŗ zāŗienu, un tās ir jānovāc. Uz talku ieradās novada Ķaklākie vīri un ātri paveica lielo darbu, ietaupot draudzei lielu naudas summu, kas būtu jāmaksā profesionāŗiem dāŗznīekiem.

Novada Ziemsvētku tirdziņŗ vienmēr tiek rīkots decemŗa pirmajā svētdienā. Dāmu komitejas locekles visu nedēŗu mājās cepa pīrādziņus, maīzi, gatavoja galertu. Tirdziņā pārdeva arī pīparkūkas un putraindesas. Dāmu komitejas grāmatu galdā varēja

iegādāties latviskas dāvanas. Īpaŗi izdevīgi bija iegādāties latviskas zelta rotas lietas par veco cenu.

Tagad ŗo rotu cena ir dubultojusies. Tirdziņā ieradās negaidīti daudz apmeklētāju. Pusdienās

Foto: Ēriks Niedŗītis

Putraindesu cepŗanas talkas dalībnieki, no kreisāŗ: Herberts Lediņŗ, Oļģerts Mastiņŗ, Jānis Reikmanis, Inga Lediņa, Ēriks Niedŗītis, Aija Blūmfelde, Ilze Beiniķe

visi galdi bija aizņemti. Dāmu komitejas priekŗniece Ilze Beiniķe ŗogad izsūtīja īpaŗus ielūgumus angļu valodā, un atsaucība bija liela. Izlozi, kuŗā varēja daudz ko vēŗtīgu laimēt, vadīja Ķirts Kundziņŗ.

Diemŗēŗ Salas novadā nebija Longailendas skolas Ziemsvētku eglītes sarīkojuma, jo skolēnu trūkuma dēŗ skola darbību beidza. Ļoti žēŗ, ka nebija iespēŗas noskatīties bērnu sagatavotos priekŗnesumus un priecāties par tiem. Nebija arī Ziemsvētku koncerta ar simtām sveŗŗu gaismiņām paŗā baznīcā.

Ļoti ceram, ka nākamos Ziemsvētkos Salas baznīcā atkal būs mazi bērni. Latvieŗu Ziemsvētku gardumi noteikti būs. Receptes tiek nodotas jaunieŗiem, tā turpinot skaistu svētku tradīciju.

Ēriks Niedŗītis

ZIEMSVĒTKI NOVADOS

Ziemsvētku laiks Grandrapidos

Ziemsvētku sarīkojumus Grandrapidos ievadīja latviešu ev. lut. draudze savas baznīcas telpās 2011. gada 4. decembrī. Dievkalpojumu bērniem skaisti izrotātajā baznīcā vadīja mācītāja Ilze Larsena. Bērni sēdēja priekšā ap mācītāju un klausījās viņiem veltīto sprediķi. Mācītāja jautāja bērniem, kā mēs tīrītu un uzposu savu māju, gaidot ciemos kādu ļoti svarīgu personu. Arī gaidot Jēzu jātiru ne tikai sava māja, bet arī dzīve un sirsnības. Adventa dziesmām pavadījumu ar klavierēm spēlēja Vija Bovles.

Pēc dievkalpojuma lejas zālē draudzes dāmas bija sagatavojušas cienastu. Zāle bija dekorēta atbilstoši Ziemsvētkiem. Priekštelpā – Betlēmes skats ar silē gulošu Jēzus bērniņu. Vineta Hosforda ar meitām bērniem vadīja dažādas nodarbības. Baiba Lejiņa fotografijās rādīja draudzes aktivitātes.

Dāmu pulciņa priekšniece Dr. Līga Gonzalesa un Ilze Runka apsvēica sarīkojuma dalībniekus un pasniedza puķes bijušam draudzes priekšniekam Dr. Arnoldam Rupertam, pašreizējai draudzes priekšniecei Dzintrai Kornetai, mācītājai Ilzei Larsenai un dāmu pulciņa priekšniecei Dr. Līgai Gonzalesai.

Jaunā draudzes priekšniece Dzintra Korneta pateicās visiem palīgiem un padomdevējiem.

Marija Larsena iepriecināja, no-

dziedot paškomponētu dziesmiņu par Jēzus dzimšanu. Ziemsvētku vecītis (Dr. Rejs Gonzales) atnesa lielu dāvanu maisu bērniem.

Svētku maltīti gatavoja draudzes dāmas – Ausma Dāve, Līga Gonzalesa, Māra Knuble, Baiba Lejiņa un Ilze Runka. Olga Jansone sagādāja saldo ēdienu un maltītes laikā nolasīja pamācošu Ziemsvētku stāstu.

Daugavas Vanagu Ziemsvētku tirdziņš

Tirdziņu 11. decembrī Grandrapidu latviešu biedrības telpās rīkoja Olga Jansone. Azaidu gatavoja vanadzies. Tirdziņā varēja iegādāties dažādus Ziemsvētku rotājumus, rotaslietas piedāvāja Pamela Rumberga un Lilīta Spura, grāmatas un saldumus Anita Ruperte, stikla vitražas un medu Inta Šrādere, gleznas un keramiku Pauline Zadvinska. Apmeklētājus visvairāk pievilka maizes, cepumu un īpaši piparkūku galds. Šķiet, ka šoreiz tirdziņā rosiņa bija mazāka nekā iepriekšējos gados.

Grandrapidu latviešu biedrības un pensionāru Ziemsvētku sarīkojums

Grandrapidu latviešu biedrības

priekšniece Dr. Līga Gonzalesa sarīkojumā 17. decembrī apsveica visus, kuri bija sapulcējušies latviešu biedrības telpās, un aicināja nodziedāt „Jūs, bērniņi, nāciet”. Viņa teica arī lūgšanu, jo sliktu laikapstākļu dēļ mācītāja nevarēja ierasties. Pēc svētbriža apmeklētāji dziedāja „Klusa nakts, svēta nakts”, klavierpavadījumu spēlēja Vija Bovles.

Programmu bija sagatavojuši biedrības sarīkojumu vadītāja Ruta Puriņa. Sandra Stūre ar flautu atskaņoja Ziemsvētku melodijas. Lidija Tarbunas deklamēja Irēnes Alunānes dzejoli „Ziemsvētki”, Ruta Puriņa – Daces Micānes Zālītes dzejoli „Ziemas mirklis”. Vietējais dziedātāju ansamblis – Kornēlija Barkāne, Vija Bovles, Vija Dāvidsone, Līga Gonzalesa, Rejs Gonzales, Anna Kalēja, Uldis Kalējs un Ivars Petrovskis dziedāja četras Ziemsvētku dziesmas: „Katrū gad’ no jauna”, „Es skaistu rozīt zinu”, „Prieks pasaulei” un „Mežus pārklāj sniegs”, klavierpavadījumu spēlēja Vija Bovles. Visus pārsteidza Ziemsvētku vecītis (Rejs Gonzales) ar dāvanu maisu. Sarīkojuma beigās apmeklētāji mielojās ar groziņos sanesto un piedalījās izlozē, kurā varēja lai-

mēt vērtīgas balvas.

Grandrapidu latviešu katoļu draudzes Ziemsvētku sarīkojums

Draudzes dāmu komitejas locekles – Pauline Zadvinska ar palīdzību Česu Cibulsku, Lidiju Tarbunas, Terēzi Vāveri, Mariju Visockis un Elitu Vudu aicināja uz sarīkojumu 25. decembra vakarā latviešu biedrības telpās. Parasti šis sarīkojums notiek pēdējā decembra sestdienā, bet šogad pēdējā sestdienā ir tieši vecgada vakars. Sarīkojumu ievadīja draudzes priekšnieks Dr. Zigfrīds Zadvinskis, no Lūkas evaņģēlija nolasot vēsti par Jēzus bērniņa nākšanu pasaulē Betlēmē. Īsā uzrunā viņš pieminēja, ka Ziemsvētki ir miera, tuvākā mīlestības un prieka vēsts mūsu dvēseļu pestīšanai. Visi kopā nodziedāja „Jūs, ticīgie, nāciet un gaviļējiet priekā...”. Dāvidam Zadvinskim spēlējot klavieres. Lidija Tarbunas deklamēja Valdas Moras dzejoli „Ši svētā nakts” un atkal skanēja kopdziesma – „Dzīlā pusnakts tumsā...”.

No Latvijas bija ieradusies Arnis, Zintis, Vidvuds Kākulis un Vanda Daukste-Kākule. Zintis ar klavierēm atskaņoja trīs Ziem-

svētku melodijas. Pēc tam visa ģimene nodziedāja trīs dziesmas – „Sidrabiņa lietiņš lija”, „Laid iekšā, saimniece, man kājiņas nosalušas” un *Let it snow*.

Tad ieradās Ziemsvētku vecītis (Djuens Gerrits). Bērni sastājās vecīša priekšā saņemt dāvanas un nofotografēties. Mantu izlozē piedalījās Lidija Tarbunas, Marija Felkere, Lūcija Gerrita, Suzana Visocka, laimīgās lozes izsauca Dāvids Zadvinskis.

Kopējam mielastam bija sanesti groziņi. Deju mūziku atskaņoja Dāvids Zadvinskis, tā vienmēr bijusi šī sarīkojuma „nagla”. Dancoja gan lieli, gan mazi.

Šis bija Grandrapidu latviešu pēdējais 2011. gada sarīkojums. Agrāk vispopulārākais latviešu biedrības sarīkojums, kurā ieradās visvairāk apmeklētāju, bija Jaungada sagaidīšana. Tagad to vairs nerīko, biedrības zāle vecgada vakarā izīrēta cittautiešiem. Gadiem ritot, dalībnieku skaits Jaungada sagaidīšanas ballē ar katru samazinājās, un biedrībai vairs neatmaksājās to rīkot. Liela daļa no agrākajiem Jaungada sagaidītājiem vairs nav mūsu vidū, daļa vairs naktīs ar auto nevar braukt. Jaunākai paaudzei ir savi draugi un savas intereses, un tajā latviešu biedrība ne vienmēr iekļauta.

Zigfrīds Zadvinskis

Eglītes māsiņas priecīgo pulciņā

Sietlas latviešu pensionāru eglītes sarīkojums bija īpaši jautrs. Tūlīt pēc dievkalpojuma 2011. gada 4. decembrī pensionāri pulcējās latviešu nama zālē. Skaisto, lielo egli, kas sniedzās gandrīz līdz 16 pēdu augstajiem griestiem, bija sagādājis Paulis Kalniņš un izpušķojuši latviešu skolas bērnu vecāki. Pensionāru kopas ilggadējais priekšsēdis Edvīns Cīrcenis apsvēica pensionārus un viņu viesus, novēlējams visiem sirsnībā un draudzībā pavadīt jauku pēcpusēnu. Edvīns apsveica mācītāju Dairu Cilni, kam šai dienā bija 11 gadu ordinācijas jubileja, un lūdza Dairu ievadīt sarīkojumu ar lūgšanu. Edvīns, kā parasti, apsveica arī

mēneša jubilarus, un visi kopā nodziedāja „Daudz baltu dieniņu”. Pēc tam Edvīns izdalīja svētku dāvanas pensionāru kopas „finanču ministriem” Džemam Apsītim un Voicecham Upeniekam, kuri katru mēnesi iekasē naudu pusdienām, skaņu un video meistaram Harijam Šamīlam, kā arī nama saimniecei Selgai Pētersonei, kas pensionāriem vienmēr gatavo siltas, garšīgas pusdienas un interesanti, ar lielu izdomu dekorē galdus, piemēroti katram gadījumam. Inta Viste (*Wiest*) pasniedza Edvīnam pudeli vīna un pateicās viņam par vadību un programmām pensionāru saietiem.

Atbraucis tālo ceļu no Kitsepas

(*Kitsap*) pussalas, Ilmārs Lūsis ievadīja programmu ar pazīstāmām, iemīļotām Ziemsvētku tautsdziesmām un pāris dzejoļiem. Tad sekoja zibensātrumā sagatavots pārsteigums: teātra izrāde (patiesībā maza skice) par Ziemsvētku laiku mežā, ar trīs eglēm un Lausku, ko ievadīja Maija Atvara, nolasot Aspazijas dzejoli par Lausku. Ludziņu iestudēja jauns ansamblis, tā sauktie Ziemeļgala amatieši – PIVI (izrādes dalībnieku inciāli). Aktieši ludziņu iestudēja, cik nu labi vien spēja, tomēr laika trūkuma dēļ tekstu no galvas neiemācījās, bet lasīja, protams, ar lielu izteiksmi un arī ar pāris kļūdām. Taču tas tikai izraisīja

jautrību. Lausku tēloja Paulis Kalniņš, tērpies aitādas kamzoli, lielu aitādas cepuri galvā, ar cirvīti zem jostas un ledus lāstekām pie deguna. Egles, trīs māsas, bija Ilma Apsīte, Vaira Kristofera (*Christopher*) un Inta Viste. Zaļos apmetņos, egļu zaru cepurēs viņas izskatījās, kā tikko no meža iznākušas. Aiz skatuves priekškara dziedāja Maija un Jānis Atvari, Džems Apsītis un Maija Ikstruma. Spriežot pēc smiekliem un aplausiem, skatītājiem izrāde patika. Jācer, ka šī nebūs vienīgā reize, kad Ziemeļgala amatieši kāpj uz skatuves.

Pēc izrādes pensionāri dziedāja Ziemsvētku dziesmas Maijas Riekstiņas klavierpavadījumā,

Daira Cilne nolasīja jauku dzejoli par piparkūkām, Ilmārs Lūsis pāris skaistus svētku dzejoļus, un Edvīnam Cīrcenim par godu Inta Viste skandēja F. Bārdas „Cīrceniša naktsdziesmiņu”. Edvīns katram programmas dalībniekam pasniedza dāvaniņu, ko likt zeķē pie kamīna.

Selgas Pētersones gatavotās Ziemsvētku pusdienas bija īpaši gardas. Uz kafijas galda – liela izvēle kūku, toršu un cepumu. Mielodamies, tērzēdami un baudīdami pa glāzei vīna (kā jau mediķi iesaka), pensionāri savos zelta gados jautri ievadīja atkal vienu zeltītu adventa laiku.

I.M.

Programmas dalībnieki, no kreisās: Edvīns Cīrcenis, Daira Cilne, Jānis Atvars, Maija Riekstiņa, Ilmārs Lūsis, Maija Atvara, Pauls Kalniņš, Vaira Kristofere, Džems Apsītis, Maija Ikstruma, Inta Viste, Ilma Apsīte

ZIEMSVĒTKI NOVADOS

Svētku smarža Klīvlādes Ziemsvētku tirdziņā

Ziemsvētku tirdziņš Klīvlādes Apvienotās draudzes zālē notika 2011. gada 4. decembrī, adventa otrā svētdienā. Jau pirms dievkalpojuma agri no rīta tika kārtotas tirdzniecības vietas, lai pirmie apmeklētāji varētu nopirkt iecertās dāvanas. Tomēr īstais tirgus sākās pēc dievkalpojuma, un zāle bija ļažu pārpilna.

Vairāki klīvlādieši man stāstīja, ka senākos laikos tirdziņš esot bijis kupli apmeklēts un daudzām ģimenēm tā bijusi ilgi gaidīta satikšanās iespēja. Arī šogad, manuprāt, bija daudz cilvēku. Un visi runāja par gaidāmajiem Ziemsvētkiem, dāvanām saviem mīļajiem, piparkūku cepšanu un to mīklas noslēpumiem, par mazbērnu un bērnu gaidīšanu ciemos uz svētkiem. Es apstāigāju katru galdiņu, lai pirmo reizi tuvāk apskatītu latviešu mākslinieku darinājumus un Klīvlādes saimnieču gardumus.

Liels pārsteigums bija par tik daudzām latviešu rotaslietām! Pārslā Kriķe, juveliere no Viskonsinas pavalsts, bija atsūtījusi pašas darinātus sudraba piekariņus, auskarus, dzintara izstrādājumus un skaistas Ziemsvētku kartītes, lai Klīvlādes Apvienotās draudzes dāmu komiteja varētu tās piedāvāt tirdziņā. Turpat blakus Zīgurdus un Vīta Reinekū uz diviem gariem galdiem bija izlikušī ļoti skaistas no Latvijas atvestas rotaslietas, galdautus, grāmatzīmes, prievītes, jaukus vēstuļu bļocīņus un dāvanu zīmītes. Keramikas svečturi un vāzes darinātas tepat, Klīvlādē. Keramikas eglīte ātri

vien tika nopirkta kādas latviešu ģimenes jaunākajai atvasei. Īpaša viešņa bija latviešu māksliniece Līga Daiga no Toledo. Viņas darinātās stiklu pērliņu rokassprādzes un krelles apbūra katru dāmu. „Tas ir mans vaļasprieks,” stāstīja Daiga un rādīja kādu no smalkām pērliņiem darinātu rokassprādzi ar latviešu ornamentiem. Līdzās Silvija Resne mazā eglītē bija iekārusi pašas apgleznotas stikla bumbas, bet visu pārējo galdu klāja apsveikumu kartītes. Tās ir tik īpašas, ka reti kāds spēja tām paiet garām – datorā no prievītēm un jostām ieskenēti raksti, un no tiem izdrukātas mazas eglītes. Tās skaisti sarindojot uz iepriekš sagatavotām kartītēm, vēl tikai atliek pielīmēt mēnesi naksnīgajās debesīs. To Silvija izveidojusi no īsta dzintara!

Ragaiņu ģimene, kas pirmo gadu piedalījās tirdziņā, piedāvāja īpaši mākslinieciski darinātas latviskas dāvanas – no pašaisita papīra izgrieztas mazas, mazītiņas kartītes, kas zelta diegā sasietas ar zīd papīru. No vilnas dzijas tamborētas sniegpārslas, kuņas var iekārt logā, kā arī tamborētas bērnu ziemas cepures ar garām ausīm un pušķainiem bumbulītiem. Apbrīnojami, cik daudz un tiešām skaistu lietu prot pagatavot Ragaiņu ģimenes saimniece Ieva! Pirms tirdziņa viņa mudināja Klīvlādes Apvienotās draudzes latviešu skolas bērnus uz zīmēt Ziemsvētku kartītes. Un to bija ļoti daudz! Krāsainas, sudrabainas, melnbaltas un zelta! Ar bērnu Jēzu siltē, ar eglītēm,

zvaigznēm un sniegavīriem. Tirdziņa apmeklētājiem bija ko mīlot acis, pircējiem – gandarījums, ka var atbalstīt bērnu iniciatīvu, bet bērniem – prieks par nopelnīto naudiņu svētku priekšvakarā.

Vanadzies un draudzes dāmas bija sarūpējušas daudz gardumu latviešu Ziemsvētku galdam – mazsālītus gurķiņus, skābētus kāpostus, marinētus ķirbjus, pašceptu rupjmaizi, medu, dzeltenmaizi, pīrādziņus, saldās maizītes, biezenmaizītes, kanēļmaizītes un pat ievārijumu. Varbūt kas palika nenosaukts? Jā, latvieši ir vareni ēdāji! Bet viņi prot ne tikai garšīgi gatavot, bet arī skaisti pasniegt! Piemēram, Gvido Kubuliņš pats savām rokām bija pagatavojis piparkūku formiņu – auseklīti un piedāvāja tirdziņā dāvanu saiņšos latviskās piparkūkas. Kā gan lai par to nepriecājas?!

Liels pārsteigums visiem bija ieraudzīt latviešu tirdziņā ASV Kongresa deputātu Denisu Kuciniču.

Tirdziņā varēja pamīloties ar siltām pusdienām – sautētiem kāpostiem un desiņām. Draudzes dāmas rīkoja arī izlozi. Iegūtie līdzekļi – ap 400 dolaru tiks izmantoti pēc vajadzības labdarības mērķiem.

Tāpat kā latviešu tautas pasākās šī raksta beigās vēl atliek tikai piebilst: „Es arī tur biju! Medu ēdu, pienu dzēru!” Ikvienam iesaku nekad nelaist garām iespēju palutināt sevi Ziemsvētkos ar latviskām dāvanām un gardumiem!

Anita Zvirgzde

Silvija Resne (otrā no labās) piedāvāja pašdarinātas Ziemsvētku kartītes un eglīšu rotājumus

Māksliniece Līga Daiga (no labās) ar māsu Maiju Strautu-Maklūru (McClure) tirdziņā piedāvāja stikla pērliņu rotaslietas

Ziemsvētki Indianapolē

Indianapolē latviešu skolas saime un Indianapolē latviešu organizācijas kopā svinēja Ziemsvētkus 2011. gada 17. decembrī Indianapolē latviešu sabiedriskajā (ILSC) centrā. Ar egļu zariem un svecēm telpas krāšņi bija dekorējusi korporācijas Imeria locekles.

Indianapolē dāmu rokdarbnieču pulciņš Marijas Sveteckas vadībā jau vairākus mēnešus bija cītīgi strādājis, lai gatavotu skaistus adījumus, izšuvumus un daudz ko citu gaidāmajam sarīkojumam. Rīta pusē pirms sarīkojuma ILSC dāmu komiteja Rīgas zālē rīkoja Ziemsvētku tirdziņu, kurā apmeklētāji varēja iegādāties dāmu cepures, rupjmaizi, piparkūkas, ābolmaizītes

un sieru. Rokdarbnieču pulciņš un arī atsevišķi pārdevēji – Ēriks Feldmanis, Aida Ceriņa, Ina Lāce, Lidija Rideoute un Valentīna Morrisona, Agnese un Elīna Kauliņas – tirdziņā piedāvāja savus izstrādājumus: adījumus, izšuvumus, Ērika Vītolīņa – rotaslietas. Centra bāra telpā bija iekārtota „Cafe Rīga”, kur varēja atpūsties, izdzert kasi kafijas, nogaršot tortes un citus gardumus. Gadu gaitā tirdziņš kļuvis populārs arī amerikāņu sabiedrībā. Tūlīt pēc tirdziņa atklāšanas pie galdiem drūzmējās pircēji. Arī bāra telpa bija apmeklētāju pilna.

Sarīkojumu atklājot, jauku svētku sajūtu sagādāja virkne senās Ziemsvētku melodijas, ko ar etniskiem instrumentiem, koklēm

un dūdām, atskaņoja Indianapolē baltiešu tautas mūzikas ansamblis „Eziši” (vadītājs Ains Hāss, Iveta Asona, Ieva Džonsone un Jānis Kauliņš, nebija Terēzes Inveisas).

Pēc prāv. Gunāra Lazdiņa isā svētbriža Ziemsvētku sarīkojuma apmeklētājus iepriecināja Indianapolē latviešu skolas audzēkņi ar Tamāras Arājas dramatisēto uzvedumu „Meža svētki.” Uzveduma režiju vadīja Andra Geca (Goetz), dejas un dziesmas bija mācījušas Iveta Asona un Dzintra Tutle, skaņu meistars – Dainis Ozers. Bērni savas lomiņas, dziesmas un dejas bija ļoti iemācījušies. Apmeklētāji jaunos aktierus godināja, sirsnīgi aplaudējot.

Beigās ieradās Ziemsvētku vecītis un pasniedza dāvanas. Pirms dāvanas saņemšanas viņš lika gan skolotājiem, gan bērniem nodeklamēt kādu dzejolīti. Vecītim bija līdzīgi bija varena rikste, bet viņš atzina, ka visi uzvedušies ļoti labi, un riksti lietot nevajadzēja. Uz pāris skolotājam gan Ziemsvētku vecītis noskatījās ar tādu kā „kaulainu aci”... Dāmas bija pagatavojušas gardas vakariņas, tradicionālajā mantu izložē varēja laimēt daudz vērtīgu mantu.

Sarīkojums, ko vadīja Jānis Kauliņš, ievadīja Ziemsvētkus un Jaungada sagaidīšanu.

Indianapolē latviešu skolas audzēkņu priekšnesumi pie eglītes

Ziemsvētku vecītis un Bridžita Tutle (Bridget Tuttle)

Mums svētkos patīk!

EVK

XIII LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKI ASV

BIĻEŠU PASŪTINĀJUMS

VĀRDS, UZVĀRDS _____

TELEFONS _____

ADRESE _____

PROVINCE/ŠTATS _____

PILSĒTA _____

VALSTS _____

PASTA KODS _____

E-PASTS _____

LAIKS SARĪKOJUMS

PIEAUGUŠIE

JAUNIEŠI
LĪDZ
18 GADIEMKOPĀ
(\$)

CIK

CIK

TREŠDIEN, 4. JŪLIJS

17:00 ATKLĀŠANA & VĪRU KORA KONCERTS

* \$35 \$25 \$

21:00 ČIKAGAS PIECĪŠI

** \$35 \$25 \$

21:00 KUĢIŠU BRAUCIENS

\$45 \$45 \$

CETURTDIEN, 5. JŪLIJS

10:30 LUGA "HOTEL PARADISO"

* \$35 \$25 \$

13:00 GARĪGAIS KONCERTS

\$35 \$25 \$

17:00 JAUNDEJU SKATE

* \$30 \$20 \$

20:00 IEPAZĪŠANĀS BALLE

\$35 \$25 \$

20:30 LUGA "HOTEL PARADISO"

* \$35 \$25 \$

PIEKTDIEN, 6. JŪLIJS

10:00 RAKSTNIEKU RĪTS

\$20 \$20 \$

14:00 LATVIJAS KOĶA "OGRE" KONCERTS

* \$35 \$25 \$

18:00 TAUTAS DEJU LIELUZVEDUMS

* \$35 \$25 \$

21:00 DEJU BALLE

\$25 \$20 \$

SESTDIEN, 7. JŪLIJS

11:00 TAUTAS TĒRPU SKATE

\$20 \$15 \$

13:30 LATVIJAS DEJU KOPAS "MĀRUPIEŠI" IZRĀDE

* \$35 \$25 \$

16:30 KOPKOĶA KONCERTS

* \$40 \$30 \$

21:00 SVĒTKU BALLE

\$35 \$25 \$

KOPSUMMA (USD)

\$

PIEZĪMES:

15% ATLAIDE INDIVIDUĀLO BIĻEŠU PASŪTĪJUMAM \$250+ LĪDZ 1. JANVĀRIM

10% ATLAIDE INDIVIDUĀLO BIĻEŠU PASŪTĪJUMAM \$250+ LĪDZ 1. APRĪLIM

* Rezervētas sēdvietas

** Rezervētas vietas (10 pie galda)

15%, 10% VAI 0% ATLAIDES

\$

ZIEDOJUMS

\$

Maksājot ar kredītkarti lūdz uzdodiet sekojošo informāciju:

Please circle:

CREDIT CARD NUMBER : _____

EXP. DATE _____ CVV: _____

NAME ON CARD _____

PARAKSTS _____

Sūtiet biļešu pasūtījumu un čeku rakstāms: XIII Latvian Song & Dance Festival vārdā

P.O. Box 511249

Milwaukee, WI 53203-0211

USA

Tel: +1-414-502-8572

Pārdotās biļetes nemainīs un neņems atpakaļ.

Biļetes, pasūtīnātas pēc 1. jūnija, netiks izsūtītas. Tās būs saņemamas Hyatt viesnīcā.

PAKALPOJUMA

\$5

MAKSA

GALĪGĀ KOPSUMMA (USD)

\$

DV SLUDINĀJUMS

LŪDZAM IKVIENU PIEVIENOTIES
DAUGAVAS VANAGU APVIENĪBU
ZIEMSVĒTKU ZIEDOJUMU VĀKŠANAS AKCIJAI,

lai atbalstītu slimos un nespēcīgos bijušos leģionārus, invalidus un trūcīgos atbalstam ziedojumi atskaitāmi no valsts nodokļiem un lūgti sūtīt līdz 2012. gada 14. janvārim vietējai DV apv. vai DV kasieriem:

Margers Caune, 6919 Winona Dr, Indianapolis, In. 46236

DV ASV VALDE

NAUDAS PĀRSŪTĪJUMI UZ LATVIJU

Likmes: līdz \$100 - \$20
no \$101 līdz \$500 - \$25
virs \$500 - \$25 plus 3% no summas virs \$500. Summas nododam ASV dolāros. Piegāde Rīgā \$11, ārpus Rīgas \$0.40/km, min. \$19. Piegādājam summas līdz \$1000.

Kārtojām nodokļu un citus maksājumus Latvijā!

Lūdzu nosūtiet vēstuli ar sūtītāja un saņēmēja vārdu, adresi, telefona numuru un norādījumu par summu kopā ar čeku rakstītu uz:

Baltic Financial Services
19 N. Mountain Ave.,
Montclair, NJ 07042-1810

Lūdzu zvanīt Kristīne
(973) 746-3075

Īpašnieks pārdod lielisku zemes gabalu ar priežu mežu (30 km no Rīgas) privātmājas būvēšanai Jūrmalā, Valteros (Valteru prospektā 33) – 3727 m². Ir asfaltēti piebraucamie ceļi, pieejamas visas komunikācijas – elektrība, gāze, ūdens. Netālu Lielupe un jūra. Tuvu dzelzceļa stacija, brauciens ar vilcienu līdz galvaspilsētai 45 min. Mikroautobusu satiksme ar pilsētas centru un Rīgu. Tiešais pārdevējs.

Cena par 1m² ir 95,-\$ Ja ir interese, par cenu varam runāt.
Tel. Lavijā – (+371) 22122253, Ingrida; Tel. ASV – 1-860-388-7126, Marite;
Rakstīt – mariteso@inbox.lv, ingrida.suharevska@gmail.com

VESELĪBAS APDROŠINĀJUMI JUMS UN JŪSU ĢIMENEI

Grūtības atrast plānu, kas piemērots Jūsu budžetam un vajadzībām? Esošais apdrošinājums nav pietiekošs? Mēs varam palīdzēt!

T 215.635.4137 // F 215.635.1583
ALPF@comcast.net // www.LRFA.org

LATVIAN AMERICAN SHIPPING LINE

Pārsūtām mašīnas, pers. mantas, komerckravas
paciņas pa gaisu vai jūru uz un no Latvijas!

Lūdzu zvaniet: 201-760-6427 vai 973-744-6565 vai
arī apskatiet sūtījumu informāciju mūsu mājaslapā: www.lasl.com

ALAs simtgades testamentāro novēlējumu fonds ALA century bequest fund

Novēlot kaut mazu daļu savā testamentā šim fondam, mēs liksim stipru un paliekošu pamatu latvietības uzturēšanai ASV, mēs celsim un sargāsim latvju tautu, valsti un kultūru. ALA dara daudz un mums visiem jāgādā, lai tā savu darbu turpinātu vēl ilgus gadus nākotnē.

Informācijas brošūra par šo fondu ir pieprasāma ALAs birojā,
400 Hurley Ave., Rockville, MD 20850. Tālr.: 301-340-1014, e-pasts: alainfo@alausa.org

SARĪKOJUMI / DIEVKALPOJUMI

SARĪKOJUMI DETROITA (MI)

- 8. janvārī pēc dievkalpojuma, kas sāksies plkst. 10.00, Daugavas Vanagu eglīte un Ziemsvētku kauju atcere (30623 W. Twelve Mile Road, Farmington Hills, MI).

FILADELFIJA (PA)

- 22. janvārī pēc dievkalpojuma, kas sāksies plkst. 11.00, literārā pulciņa sanākums.
- 5. februārī pēc dievkalpojuma Draudzīgā aicinājuma atceres sarīkojums.

Māc. Jāņa Siliņa stipendijas fonda izloze.

LOSANDŽELOSA (CA)

- 8. janvārī plkst. 12.30 latviešu namā (1955 Riverside Dr., Los Angeles Ca 9003903704) vanadzū Jaungada ieskaņas sarīkojums.
- 12. februārī plkst. 12.00 Losandželozas latviešu nama biedru (ziedotāju) pilnsapulce.
- 12. februārī plkst. 12.30 Draudzīgā aicinājuma atceres sarīko-

jums latviešu skolā (skolēniem izsniegs mācību pirmā pusgada liecības; būs skolas audzēkņu priekšnesumi, vecāku sagādāts cienasts).

- 4. martā plkst. 12.30 pulkveža Oskara Kalpaka un Latviešu leģiona atceres DK DV apvienības sarīkojums.

- 18. martā plkst. 12.30 Dienvidkalifornijas latviešu biedrības biedru pilnsapulce.

DKLB informācijas tālr.: 323-663-6267. DK LB Informācijas biļetens timekl: www.biletens.com

MILVOKI (WI)

- 15. janvārī plkst. 3.00 latviešu namā (8845 W Lynx) Latvijas mūziķu „Otra Puse” koncerts. Ieeja \$25.00. Izziņas, zvanot A. Māguram, tālr.: 920-296-0863.

ŅUJORKA (NY)

- 7. janvārī plkst. 2.00 saviesīgs vakars DV namā Bronksā (115 W. 183. St.). Dziedāsim mūziķes Ilonas Kudiņas vadībā, mielosimies un ciemosimies. Dalības maksa \$20 (ar vakariņām). Bronk-

sas televīzija gatavo raidījumu par imigrantiem, tāpēc lūgums, ja iespējams, ierasties tautastēpos Pieteikties, zvanot Imantam Kalniņam, tālr.: 201-933-8234 vai 908-277-1251. Riko Ņujorkas DV apvienība.

- 29. janvārī Jonkeru baznīcā pēc dievkalpojuma Kultūras dienu piemiņas sarīkojums, kuŗā godinās dzejnieku Gunaru Saliņu (1924-2010) un literātūrziņnātnieci Dr. Jaurīti Saliņu (1924-2011). Programmā – stāsts par Gunaru un Jaurītes Saliņu dzīves gaitām, viņu darbību trimdas mākslinieku „Elles ķēķa” laikā, aizritējušā gadsimta 50. un 60. gados Ņujorkā, ko papildinās fotoattēli un komponistu Arnolda Šturma, Gundegas Šmites un Lailas Saliņas dziesmas ar Gunaru Saliņa tekstu; dzejoļu un Jaurītes Saliņas piezīmju lasījumi, atmiņu stāsti par Elles ķēķa laiku. Programmu vadīs un tajā piedalīsies Gunara

un Jaurītes Saliņu bērni: mācītājs Laris Saliņš, dziedātāja Laila Saliņa, jaunākā meita – flautiste un psihoterapeute Lalita Saliņa. Mācītājs L. Saliņš teiks sprediķi rīta dievkalpojumā. Sarīkumā godinās arī ALAs Atzinības raksta laureātus – Guntu Ģigu, Vinetu Zālīti, Mārtiņu Zālīti un Daugavas Vanagu zelta krūšu zīmes laureātu Ivaru Bērziņu.

PRIEDAINE (NJ)

- 20. janvārī plkst. 6.00 (1017 Highway 33 East Freehold, NJ 07728) sadziedāšanas vakars; būs iespēja noskatīties videofilmu – Eduarda Rozenštraucha koncerts 1989. gadā DV namā Ņujorkā. Lūgums ņemt līdzi groziņus. Ieeja brīva.

SV. PĒTERSBURGA (FL)

- Biedrības bibliotēka (1705 9th Ave North St. Petersburg, FL 33706) atvērta katra mēneša pirmā pirmdienā no plkst. 5.00 līdz 7.00; bibliotēkā ir gan grāmatas, gan videolentes.

VAŠINGTONA (DC)

- 7. janvārī plkst. 7.30 Latvijas mūzikas ansambļa „Otra Puse” koncerts un balle (400 Hurley Avenue, Rockville MD 20850-3121).

DIEVKALPOJUMI

- **Bostonas latv. ev. lut. Trimdas dr.** (58 Irving St., Brookline, Ma 02445): dievk. 8. janv. ar dievg., 15., 22. janv., 29. janv. ar dievg. Dievk. sākas plkst. 11.00. Māc. J. Mazura.

- **Bukskauntijas un apk. latv. ev. lut. dr.**: 8. janv. plkst. 2.00 Jaungada dievk. **Kvēkertaunā** (424 Juniper St., Quakertown, PA 18951), pēc dievk. kafija; 29. janv. plkst. 2.00 dievk.; pēc dievk. kafija. 22. janv. plkst. 3.00 Jaungada dievk. **Lankasterā Mt. Calvary Lutheran Church** (308 East Petersburg Rd., Lititz, PA 17601). 12. febr. plkst. 2.00 **Kvēkertaunā** dievk., pēc dievk. kafija.

(Turpināts 22. lpp.)

DIEVKALPOJUMI

(Turpināts no 21. lpp.)

• **Bukskauntijas un apk. latv. ev. lut. dr.:** 19. febr. plkst. 3.00 **Lankasterā** dievk. Māc. Dr. R. Ziedone un emer. māc. Dr. A. Ziedonis.

• **Detroitas Sv. Pāvila latv. ev. lut. dr.** (30623 W. Twelve Mile Road, Farmington Hills, MI): 8. janv. dievk. 15. janv. dievk. ar dievg. 22. janv. dievk., pēc dievk. Draudzīgā aicinājuma atceres sarīkojums. 29. janv. dievk. ar dievg.; pēc dievk. Sv. Pāvila draudzes gada sapulce. Bībeles stunda 20. janv. plkst. 11.00 no rīta. Dievk. sākas plkst. 10.00 Draudzes māc. diak. F. M. Sīpols, tālr.: 248-433-3435; māc. A. Greiema, tālr.: 517-614-4853. Ērģ. Dr. S. Lizlova, L. Upīte, R. Ozoliņš.

• **Dienviņšpārijas latv. ev. lut. dr.** (Shepard of the Coast Lutheran Church 1909 E. Commercial Blvd, Ft. Lauderdale).

• **Dienviņšpārijas latv. ev. lut. dr.** (1927 Riverside Dr. Los Angeles, CA 90039-3704): 8. janv. plkst. 11.00 dievk., 15. janv. plkst. 11.00 dievk. ar dievg. Māc. D. Kaņeps.

• **Džamaikpleinas Trīsvienības latv. ev. lut. dr.** (100 Rockview St., Jamaica Plain, MA 02130, tālr.: 617-524-4622).

• **Filadelfijas latv. ev. lut. Sv. Jāņa dr.** (301 N. Newtown Street Road, Newtown Square, PA 19073, tālr.: 610-353-2227): 8. janv. plkst. 11.00 dievk. pēc dievk. pusdienas. 15. janv. plkst. 11.00 dievk. pēc dievk. dāmu komitejas gada sapulce. 22. janv. plkst. 11.00 dievk., pēc dievk. literārā pulciņa sanāksme. 29. janv. plkst. 11.00 dievk. ar dievg. 5. febr. plkst. 11.00 dievk., pēc dievk. Draudzīgā aicinājuma atceres sarīkojums. Māc. Jāņa Siliņa stipendijas fonda izloze. Informācija: www.latvianluthchurchphila.org

• **Fortlauderdeila, FL Shepard of the Coast Lutheran Church** (1909 E Commercial Blvd.) 15. janv. dievk. ar dievg., prāv. G. Lazdiņš; pēc dievk. kafija. Diakone Abija Venta, tālr.: 954-427-3558.

• **Grandrapidu latv. ev. lut.**

dr. (1780 Knapp Street NE, Grand Rapids, MI 49505): dievk. 8. un 22. janv., 12. un 26. febr. plkst. 10.00. Pēc dievk. informācijas sanāksmes pie kafijas un groziņiem. Bazn. tālr.: 616-361-6003.

• **Kalamazū latv. apv. ev. lut. dr.** (122 Cherry Hill St., Kalamazoo, MI 49996): 8. janv. plkst. 10.00 dievk. ar dievg., pēc dievk. kafija 15. janv. plkst. 10.00 dievk. ar dievg., pēc dievk. kafija. 19. janv. plkst. 4.00 Bībeles stunda Ciemā „Latvija”. 22. janv. plkst. 10.00 dievk., pēc dievk. kafija. 29. janv. plkst. 10.00 dievk., pēc dievk. kafija. 2. febr. plkst. 3.00 Bībeles stunda Ciemā „Latvija”. 5. febr. plkst. 10.00 dievk. ar dievg., pēc dievk. kafija. 12. febr. plkst. 10.00 dievk., pēc dievk. kafija. 16. febr. plkst. 4.00 Bībeles stunda Ciemā „Latvija”. 19. febr. plkst. 10.00 dievk. ar dievg., pēc dievk. kafija. 22. febr. plkst. 10.00 Pelnu trešdienas dievk. ar dievg. 26. febr. plkst. 10.00 dievk., pēc dievk. kafija. Māc. B. Puiķe.

• **Klīvlāndes Apvienotā latv. ev. lut. dr.** (1385 Andrews Ave. Lakewood, OH 44107) . Māc. Dr. S. Eglīte.

• **Mančesteras latv. ev. lut. dr.** (21 Garden St., Manchester, CT 06040): 8. janv. plkst. 12.15 dievk. ar dievgaldū; diak. I. Kaņeps. 21. janv. plkst. 2.00, dievk.; māc. Daina Salnīte.

• **Milvoku latv. ev. lut. Sv. Trīsvienības dr.** (1853 N. 75th Street, Milwaukee, WI 53213, tālr.: 414-258-8070): Māc. L. Zusēviča, tālr.: 414-421-3934 e-pasts: pastorlauma@gmail.com; draudzes priekšn. S. Kalve, tālr.: 414-536-0358. Informācija: www.milwaukeechurch.org

• **Mineapoles un St. Paulas latv. ev. lut. dr.** (3152 17th Ave S, Minneapolis, MN 55407, tālr.: 612-722-4622): 8. janv. plkst. 11.00 armisijai veltīts dievk. ar dievg., zvanu koris; pēc dievk. sadraudzība. 12. janv. plkst. 10.30 Bībeles stunda. 14. janv. plkst. 1.00 tikšanās ar LELBAs Jaunatnes nozares vadītāju Dāgu Demandu un Ediju Demandu. 15. janv. plkst. 11.00 dievk. ar dievg., sprediķi

teiks diak. D. Demands, uzruna bērniem un ģimenēm; pēc dievk. sadraudzība, viesu stāstījums par prakses laiku Latvijā. 22. janv. plkst. 11.00 dievk., pēc dievk. sadraudzība. 26. janv. plkst. 10.30 Bībeles stunda. 29. janv. plkst. 11.00 dievk. un Draudzīgā aicinājuma atcere. 5. febr. plkst. 11.00 dievk.; pēc dievk. sadraudzība. Māc. M. Cepure-Zemmele, tālr.: 763-546-8178, e-pasts: majja.cz@gmail.com Informācija: www.mndraudze.org

• **Ņubransvikas un Leikvudas latv. ev. lut. dr.:** 8. janv. plkst. 1.30 korāļu dievk. dr. dievnamā **Īstbransvikā** (12 Gates Ave, East Brunswick, NJ), pēc dievk. launags ar groziņiem un priekšlasījums; Armisijas diena. 15. janv. plkst. 8.30 dievk. ar dievg. **Leikvudā** (Igaunu bazn. 607 E. 7th St.). 22. janv. plkst. 1.30 dievk. ar dievg. dr. dievnamā **Īstbransvikā** (12 Gates Ave, East Brunswick, NJ). Māc. I. Pušmucāne-Kineiko, tālr.: 908-638-1101; e-pasts: latvianlutheranchurch@gmail.com

Māc. I. Pušmucāne-Kineiko, tālr.: 908-638-1101; e-pasts: latvianlutheranchurch@gmail.com

• **Ņujorkas latv. ev. lut. dr.:** 7. janv. **Springfildā** (Holy Cross Lutheran Church, 639 Mountain Ave, Springfield NJ 07081) plkst. 9.45 skolas dievk., māc. J. Saivars. 8. janv. plkst. 10.00 dievk. **Jonkeru bazn.** 254 Valentine Lane, Yonkers NY 11705), māc. J. Saivars; **Salas bazn.** (4 Riga Lane, Melville NY 11747) plkst. 10.30 dievk. ar dievg., māc. L. Saliņš; pēc dievk. novada eglīte (ar groziņiem). 14. janv. **Manhatanā** (Seafarers

& Intl House, 123 E 15th St, NY NY 10003) plkst. 2.00 dievk, māc. L. Saliņš; pēc dievk. novada sapulce. 15. janv. **Jonkeru bazn.** plkst. 10.00 dievk., māc. J. Saivars, pēc dievk. novada sapulce; **Salas bazn.** plkst. 10.30 dievk. māc. L. Saliņš.

• **Saginavas latv. ev. lut. dr.** (128 N. Elm Street): 22. janv. plkst. 1.00 dievk; pēc dievk. kafija. 19. febr. plkst. 1.00 dievk., pēc dievk. gada pilnsapulce. 18. martā, plkst. 1.00 dievk.; pēc dievk. kafija. Māc. R. Franklins. Dr. sekretāre Vija Āriņa: vijaarins@yahoo.com

• **Sandiego latv. ev. lut. dr.** (Grace Lutheran Church 3993 Park Boulevard, San Diego, CA 92116): 21. janv. plkst. 12.00 Ziemsvētku dievk., pēc dievk. kafijas galds. Izziņas: www.sandiegodraudze.com vai www.sandiegodraudze.us

• **Sanfrancisko latv. ev. lut. dr.** (425 Hoffman Ave.): 8. janv. plkst. 12.00, draudzes 60 gadu jubileja. 15. janv. plkst. 11.00 dievk. 18. janv. plkst. 6.30 meditāciju un pārdomu vakars. 22. janv. plkst. 11.00 dievk. Māc. K. Žols. Informācija: www.lvnc.org

• **Sentluisas latv. ev. lut. dr.:** katra mēneša trešā svētdienā plkst. 2.00 dievk. **Christ Lutheran** bazn. (#1 Selma Avenue, Webster Groves, MO 63119), māc. A. Kalniņa. Pēc dievk. saiets ar groziņiem. Draudzes priekšn. I. Kalniņas tālr.: 314-457-1830, e-pasts: kalninsis@charter.net

• **Sietlas latv. ev. lut. dr.** (11710 - 3rd Ave. N. E. Seattle, WA 98125): 8. janv. plkst. 10.30 Zvaigznes dienas dievk.; diakone G. Galiņa. 15. janv. plkst. 10.30 dievk ar dievg. angļu valodā. Bībeles stunda. 22. janv. plkst. 10.30 dievk.; diak. G.

Galiņa. 29. janv. plkst. 10.30 dievk. ar dievg. Māc. D. Cilne, tālr.: 206-674-9600; e-pasts: cilnis@earthlink.net Baznīcas mājaslapa: www.seattlelatvianchurch.org

• **Skenektedijas latv. ev. lut. dr.:** 15. janv. plkst. 2.00 dievk. ar dievg. Trīsvienības bazn. (35 Furman Str.) Skenektedijā; prāv. O. Sniedze, ērģ. D. Vitušinka-Baltazara. Dz. grām. Pēc dievk. groziņu azaid. Nelabvēlīgu laikapstākļu gadījumā lūdzam sazināties ar draudzes valdi.

• **Sv. Pētersburgas latv. ev. lut. dr.:** „Mūsu Pestītāja” (Our Savior) baznīcā (301 – 58th Str. S., St. Petersburg, FL 33707). 15. janv. plkst. 2.00 dievk. **Bībeles stunda:** 8. janv. plkst. 11.00 biedrības namā (1705 9th Ave North, St. Petersburg, FL 33706). Draudzes māc. A. Pelds, tālr.: 727-368-0935, dr. priekšn. A. Norberga, tālr.: 727-367-6001.

• **Vašingtonas (DC) latv. ev. lut. dr.** (400 Hurley Avenue, Rockville MD 20850-3121, tālr. bazn.: 301-251-4151): 8. janv. plkst. 11.00 Zvaigznes dienas dievk. ar dievk.; pēc dievk. decembra un janvāra jubilaru sveikšana. 15. janv. plkst. 11.00 dievk. 22. janv. plkst. 11.00 dievk. ar dievg.; draudzes dibināšanas atcere. 29. janv. plkst. 11.00 Draudzīgā aicinājuma atceres ģimeņu dievk. un sarīkojums. Māc. A. Vārsberga Pāža, tālr.: 301-293-2052; e-pasts: macavp@yahoo.com Informācija: <http://www.dcdraudze.org>

• **Vilimantikas latv. ev. lut. dr.** (76 Windham Rd., Willimantic, CT): 15. janv. plkst. 11.00 dievk. vadīs I. Gorbants. 29. janv. plkst. 12.00 dievk. ar dievg. vadīs diak. I. Kaņeps. Draudzes priekšn. V. Bachmute, tālr.: 860-644-3268.

Foto: no portāla www.poga.lv

Mūsu filistrs

✠ **ANDRIS PĒTERSONS**

Dzimis 1937. gada 26. decembrī Rīgā,
miris 2011. gada 5. decembrī West Linn, Oregon

Viņu mīļā piemiņā paturēs
KORPORĀCIJA SELONIJA

Mūsu mīļais filistrs

✠ **M.S.C.E.
VIKTORS VAITS**

Dzimis 1930. gada 12. jūnijā Rīgā,
miris 2011. gada 22. decembrī Vudlandhilsā, Kalifornijā

KORPORĀCIJA TALAVIJA

Mūžībā aizgājis mūsu mīļais

✠ **ALFRĒDS VIJUMS**

Dzimis 1934. gada 27. februārī Jelgavā, Latvijā,
miris 2011. gada 22. novembrī Minneapolis, Minnesotā

Viņu mīļā piemiņā paturēs
SIEVA AIJA

DĒLS MARK AR SIEVU ROBIN
DĒLS PAUL AR SIEVU JUDY

MAZBĒRNI: RYAN, ALEX, KARISA, KAIJA UN MELIJA
BRĀLIS VILIS AR SIEVU MARLYS

Tu arvien būsi šai pusē,
Tāi gaismā, ko atstāji mums,
Kaut arī sirds tava klusē,
Mums paliek šis mantojums.

No šīs dzīves šķirusies

GUNA IKONA (IZOLDE KRŪMIŅA, DZ. HERTELS)

Dzimusi 1922. gada 25. janvārī Rīgā,
mirusi 2011. gada 13. decembrī Toronto

*Virš dzelmēm peldu,
Esmu galā.
Zem manīm deg
Zemes kodols –
Un kaijas ķer
Mūžīgo zivi.
(G. Ikona)*

Sēro
VĪRS EDGARS KRŪMIŅŠ,
PABĒRNI – SABĪNE, AGNESE, JOLITA (AR VĪRU FRANKU),
NORBERTS (AR SIEVU P.J.) UN ČETRI VIŅU BĒRNI,
RADI UN DRAUGI KANADĀ, ASV UN LATVIJĀ

DIANA RAISA LIEPA, dzimusi SOKOLOVA

Mīlotā māte un dārgā ceļabiedre

Dzimusi 1928. gada 3. augustā Ventspilī, Latvijā,
mirusi 2011. gada 1. novembrī Sarasotā, Floridā

EGILS KŪLIS UN CHARLES CHERRY

Mūsu mīlā māmiņa
naktī aizgājusi Dieva mierā

MIRDZA KRILOVA-SMITE, dzimusi CUPRIKS

Dzimusi 1916. gada 18. janvārī "Urštēnos", Svitenes pagastā, Latvijā,
mirusi 2011. gada 4. decembrī savās mājās St. Petersburg, FL

Sēro
MEITA MARITA KRILOVS-LAWRENCE UN VĪRS SALVATORE LAWRENCE, MD,
ĢIMENE UN RADI LATVIJĀ

*"...Kad reizi pēdējo pa baltiem ceļiem
Es aiziešu un mani soļi stās,
Un kad jau būšu aizsaulē pie veļiem,
Man tomēr dārzi ziedēs ceļmalās."
(Jānis Grots)*

Dieva mierā aizgājusi

INTA NOLLENDORFA

Dzimusi 1934. gada 1. martā Rīgā,
mirusi 2011. gada 11. novembrī Rīgā

Mīlā piemiņā paturēs
ANDREJA PUMPURA ĢIMNAZIJAS SKOLASBIEDRI

*Zaļa zeme, balta saule
Agrā ritā skūpstijās.
Z. Lazda*

Artis I. Plato mūžībā

Vašingtonas, D.C., latviešu sabiedrību 2011. gada 23. augustā pārsteidza skumja ziņa, ka pēc ilgākas slimības miris sabiedriskais darbinieks un ASV armijas atvaļinātais virsnieks Artis I. Plato.

Piemīnas dievkalpojums notika Vašingtonas latv. ev. lut. draudzes dievnāmā 27. augustā. To vadīja prāveste Anita Vārsberga-Pāža; aizgājēja biogrāfiju nolasīja krustmeita Mariša Zalmane. Atvadu vārdus teica draudzes priekšiece Ināra Apine, Amerikas latviešu apvienības ģenerālsēkretārs Raits Egļitis, atviešu organizāciju Vašingtonā priekšiece Anita Juberbe, Daugavas Vanagu pārstāvis atv. pltn. Ilmārs Dambergs, korporācijas Lettonia Vašingtonas, D.C., kopas seniors Egons Pļavnieks, A. Plato darbības biedrs Tomas Kirakakis un Verners Švalbe, pārstāvēt bērības un skolasbiedrus. Godasardzē pie urnas stāvēja studentu korporācijas Lettonia locekļi.

Aizgājēja pēdējā atdusas vieta ir Arlingtonas Brāļu kapi (Arlington National Cemetery) Virdžīnijas pavalstī. Bēru ceremonijā saulainā rudens dienā 9. decembrī piedalījās ģimenes locekļi un draugi, krustmeita Elizabete Freija. Nelaiķi ar militāro godu izvadīja ASV armijas militārais orķestris, kājnieku vada godasardze, karognesēji, prāveste A. Vārsberga-Pāža un armijas mācītājs. Balti zirgi vilka lafeti ar ASV karoga klāto zārku, kuŗā atradās pelnu urna. Orķestris atskaņoja vairākas reliģiskas dziesmas un ASV himnu, atskanēja septiņu šāvēju trīskāršas zāles un taurētāja skumjā sēru melodija – *Taps*. Armijas mācītājs atraitnei Normai Plato pasniedza precīzi salocīto ASV valsts karogu. Līdzjutību ģimenei apliecināja viena no t. s. „Arlingtonas dāmām” (*Arlington Ladies*), kuŗas brīvprātīgi piedalās katrās bēres, turpinot tradīciju gādāt, lai neviens kuŗavīrs netiktu apglabāts bez līdzjutības apliecinātāja klātienē. Arlingtonas kapsētā ir apbedīti vairāki latviešu izcelsmes kuŗavīri, taču precīzas informācijas par viņiem visiem nav.

Artis I. Plato dzimis 1932. gada 6. jūlijā Rīgā. Tēvs bija inženieris, māte studējusi socioloģiju un psiholoģiju, abi dziedāja kori „Dziesmuvara”. Ģimene 1944. gadā devās bēgļu gaitās uz Vāciju un nokļuva Hanavas latviešu bēgļu nometnē, kur Artis beidza pamatskolu un iestājās ģimnazijā. Plato ģimene 1949. gadā izceļo uz ASV un apmetās uz dzīvi Ņujorkas pilsētā. Pēc ģimnazijas beigšanas Artis Plato 1956. gadā absolvēja Ņujorkas pilsētas universitāti (*City College of New York*) ar mehaniskā inženiera (BME) gradu. Artis Plato 1955. gadā salaulājās ar Normu Zariņu. Līdztekus studijām A. Plato mācījās četru gadu ASV rezerves virsnieku kursos un, tos beidzot, ieguva sapieŗu (*Corps of Engineers*) leitnanta pakāpi. Sekoja studijas vairākās armijas skolās, kursi un divu gadu aktīvā dienesta posms Vācijā. Kādu

laiku A. Plato sadarbojās arī ar latviešu darba rotām. Atgriezies ASV, viņu pārskaitījis aktīvajā rezervē, un 25 gadu ilgajā rezerves dienesta laikā A. Plato dienēja sapieŗu bataljonā, hēlikopteru transporta vienībā, ieguva pulkvežleitnanta pakāpi, karjeras beigās – civilsabiedrisko lietu (*Civil Affairs – CA*) speciālists, pulka komandiera pakāpi. Artis Plato apbalvots ar ASV armijas uzslavas (*Meritorious Service*) medaļu un citām goda zīmēm. Viņš saņēmis arī Latvijas Republikas apbalvojumu – piemiņas medaļu „Sēkmējot Latvijas dalību NATO”.

Civilā darba karjēru A. Plato sāka 1958. gadā, strādājot par inženieri kuŗaflotes kuŗu būvniecībā Ņujorkā; 1966. gadā viņš pārcēlās uz Vašingtonu, D.C., strādāja jūras flotes kuŗu projektēšanas birojā, ko vēlāk pārveidoja par Flotes jūras sistēmu departamentu (*Naval Sea Systems Command*), un no 1969. līdz 1992. gada sākumam bija tā sekcijas, vēlāk nodaļas vadītājs, atbildīgs par jaunprojektēto kuŗu apkāpes lieluma noteikšanu un arī kuŗu ergonomikas sistēmu. Divreiz gadā, būdams ASV pārstāvis, viņš piedalījās NATO darba grupu sanāksmēs. Pēc pensionēšanās 1992. gadā A. Plato vēl četrus gadus bija konsultants kuŗu būvniecības ergonomikā un industriālo inženierzinātnē. A. Plato publicējis desmit zinātniskus rakstus tehniskos žurnālos.

Artis Plato bija patriess Latvijas patriots, visu mūžu viņš bija uzticīgs idejai par demokrātisku Latviju un, kad Vašingtonā 1992. gadā nodibināja Latvijas aizsardzības darba grupu – ASV (LADG), viņš tūlīt tai pievienojās, ziedoja savu brīvo laiku un līdzekļus. LADG 1997. gadā sadarbībā ar Baltijas institūtu viņš izstrādāja ieteikumus Latvijas nacionālās aizsardzības struktūras reorganizācijai. Gadu vēlāk Artis Plato kopā ar citiem lektoriem pēc divu dienu konferences Vašingtonā sešās pilsētās Latvijā rīkoja publisku semināru „Latvija un NATO”. Vairāk nekā 50 gadu lielu daļu sava brīvā laika Artis Plato veltīja savas korporācijas Lettonia dzīvei un abus dēlus izaudzināja par tās aktīviem locekļiem. Viņš bija liels grāmatu lasītājs un krājējs, īpašu vēribu pievēŗot vēsturei. Plato ģimenes mājā vesela sienu plašajā dzīvojamā istabā sedz plaukti, pilni ar grāmatām. Viņš bija viens no nedaudzajiem Latvijas pastmarku speciālistiem ASV, krāja Baltijas un vairāku Eiropas valstu pastmarkas. Savas Latvijas pastmarku kolekcijas paraugus Artis Plato dāvāja Amerikas latviešu apvienības Latviešu institūta mūzejam, kas atrodas Vašingtonas, D.C., draudzes telpās.

Par aizgājēju sēro dzīvesbiedre Norma Plato, dēli – Gustavs ar ģimeni ASV un Ēriks ar ģimeni Latvijā, radi un draugi ASV un Latvijā, korporācijas Lettonia saime visā pasaulē.

Anita Terauda
Ilmārs Dambergs

SPORTS

Mansfildas florbola vienība Piranhas

Mūsu komanda dibināta 2010. gada janvārī. Mansfildas Piranhas tika izveidota, pateicoties latviešu jauniešu interesei par sportu un vēlmei apvienoties, lai pavadītu brīvos vakarus latviešu sabiedrībā, un lai izlauztos no ikdienas rutīnas. Izvēlējamies florbolu, jo mūs vienoja interese par hokeju, tādēļ florbols likās ideāls sporta veids, jo ļoti līdzinājās hokejam, un piedāvām Anglijas mainīgiem laika apstākļiem, kas neietekmētu treniņu norisi.

Gada sākumā sākām meklēt piemērotas telpas mūsu treniņu uzsākšanai. Pirmās mājas atradām Mansfildas Oak Tree Leisure centrā. Arī nekavējāmies ar ekipējuma pasūtīšanu, kas viss vieglāk bija pieejams tīmekļa mājaslapās. Drīz vien pa pastu saņēmām, nūjas, bumbiņas, vārtus un tamlīdzīgas lietas.

Ziņa par mūsu vienības izveidi drīz vien pievilināja aizvien vairāk jaunu spēlētāju, kas mums ļoti priecēja, jo sapratām, ka mūsu komanda plauks un zels un drīz jau spēš sacensties ar citām profesionālām komandām. Šobrīd mūsu komandā esam 15 spēlētāju, bet esam pārliecināti, ka šis skaitlis turpinās augt.

Šis sporta veids ir ne tikai ļāvis mums pievērsties jaunam hobijs, bet mūs ir arī pozitīvi ietekmējis. Esam likuši sev atrast laiku aktīvam nodarbēm, kas diemžēl mūsdienās jauniešu lokā ir aizvien

vietu, tādējādi demonstrējot mūsu komandas dotības un spējas.

2011. gada 23. oktobrī aizsākām jaunu sezonu Midlands florbola līgā, pirmajā augstākajā līgā, pirmajā divīzijā, kuŗu izveidoja pagājušā gada čempioni – Chester komanda. Šogad esam jau piedalījušies trīs raundos. Toties šīs sezonas otrajā raundā pieveicām pašus līgas izveidotājus, Chester komandu, kas bija milzīgs sasniegums mūsu komandai. 2012. gada janvārī risināsies Jaunā gada turnīrs, spēlēs ar vēl nedzirdētām un svešām florbola komandām, kuŗas spēlē citās līgās ar citām komandām. 12. februārī, risināsies ceturtais raunds, kuŗā mūsu komanda 11.40 sacentīsies ar Warwick komandu un 15.40 ar Birmingham komandu. Visi, kuŗi interesējas par florbolu, būs mīļi gaidīti mūsu līdzjutēju rindās.

Pašlaik mūsu komanda sastāv no trīs pilnām maiņām un viena vārtsarga, kuŗš godam ir sargājis mūsu vārtus visās spēlēs, bet jauni interesenti un spēlētāji, būs mīļi gaidīti. Vēlamies arī piesaistīt iespējamus sponsorus, kas varētu sniegt komandai finansiālu atbalstu, tādējādi veicot mūsu komandas turpmāko izaugsmi. Varat sazināties ar Mansfield florbola komandu pa e-pastu: zagorskisrolands@gmail.com vai arī pa mob. 07403227689 vai 07891679154.

Komandā spēlē: Rolands Zagorskis, Oskars Stepkāns, Intars Krišjānis, Jānis Anšēvičs, Raivis Bogdānovs, Sandis Brolītis, Artūrs Rožanskis, Aldis Lazdiņš, Rolands Čāčus, Kārlis Kreicbergs,

līmeņa šķēpmetēji. Mēs ar viņiem varam lepoties. Sniedzam nelielu ieskatu spilgtākajos pērnā gada notikumos Latvijas sportā.

* Skeletoņa sacensībās visos Pasaules kausa izcīņas posmos un meistarsacīkstēs sāncensī ar skaudību nolūkojās uz brāļiem Dukuriem. Martins uzvarēja Pasaules kausa izcīņā un meistarsacīkstēs, Tomass bija astotais. Liekālais panākums Latvijas skeletoņā bija sezonas pēdējā posmā Čezānā, kad abi brāļi stāvēja uz goda pjedestāla augstākajiem pakāpieniem – Martins bija pirmais, Tomass – otrs.

* Par cēlmetalla meiteni tiek dēvēta tāllēcēja Ineta Radēviča. Viņa 2010. gadā „atņēma” Eiropas zeltu (6,92) par favorīti uzskatītajai portugāļietei Gomešai, pērn ar savu labāko rezultātu pasaules meistarsacīkstēs (6,76) ieguva bronzu. Labākie rezultāti sasniegti visvairākajās bridī. Izcīnītas tiesības piedalīties Londonas Olimpiskajās spēlēs šogad.

Martins Dukurs un Ineta Radēviča tika atzīti par labākajiem apatūjā „Latvijas gada sportists 2011”.

* Eiropas ziemas kausu izcīņas sacensībās mešanu disciplīnās Sofijā spoži iemirdzējās 18 gadus vecā šķēpmetēja Zigismunda Sirmā talants. Viņš uzvarēja ar jaunu pasaules junioru rekordu, atņemot šo titulu slavenajam norvēģim Andreasam Torkildsenam. Zigismundam zelts tika arī U-20 Eiropas meistarsacīkstēs. Sezonas nobeigumā Sirmo atzina par Eiropas 2011. gada piekto spožāko uzlecošo zvaigzni. Gandrīz iegūtas tiesības startēt Londonas Olimpiskajās spēlēs. „Gandrīz” jāsaka tāpēc, ka simtprocentīgi biļete braucienam uz Londonu vēl nav kabatā, jo Latvijā ir vairāki kandidāti braucienam uz olimpiādu.

* Pēc smagas traumas ierindā atgriezies Pekinas Olimpisko spēļu čempions BMX Māris Strombergs. Pasaules meistarsacīkstēs izcīnīja otro vietu. Londonas Olimpiskajās spēlēs Māris būs viens no galvenajiem favorītiem cīņā par zelta medaļu. Visaugstākā kaluma godalgu viņam prognozē ASV sporta eksperti.

* Kamanīņu braucēji Juris un Andris Šīci izcīnīja otro vietu 2010. gada Vankuveras Olimpisko spēļu divnieku sacensībās, pērn viņi ierindojās trešajā vietā Pasaules meistarsacīkstēs. Viņi trāpījuši pareizajās trases trajektorijās, pareizajās sliecēs un kamanās.

* Latvijas svarcēlājs Artūrs Plēsnieks saviem daudzajiem līdz šim karjerā izcīnītajiem tituliem pievienoja arī Eiropas junioru čempiona nosaukumu.

* Eiropas meistarsacīkstēs dažāda kaluma godalgas dažādās vecuma grupās izcīnījuši šorttreka lidotājs Haralds Silovs, BMX riteņbraucējs Edžus Treimanis, džudists Jevgeņijs Borodavko, vieglatlētes Līna Mūze un Laura Ikauniece, labus panākumus guvuši šahisti Arturs Bernots, Arturs Neikšāns, Elizabete Limanovska u. c.

* Labi panākumi gūti arī mazāk populāros sporta veidos. Itālijā par pasaules čempionu motokrosā junioriem 85 kub. cm klasē tika kronēts 14 gadus vecais Latvijas sportists Pauls Jonass. Piekārtējā

pasaules motokrosa (ar blakusvāģiem) čempiona Kristera Serģa pēdās mēģina iet Jānis un Lauris Daideri. Viņu ekipāža uzvarēja Pasaules meistarsacīkšu pēdējā, 13. Posmā. Tas viņiem otro vietu sezonas kopvērtējumā.

* Pasaules meistarsacīkstēs armreslingā (roku cīņā) labu medaļu ražu ievāca šī sporta veida pārstāvji. Jānis Amoliņš kļuva par divkārtējo pasaules čempionu, Normunds Tomsons savām divām zelta godalgām pērn pievienoja sudrabu. Dāmu konkurencē divkārtējā pasaules čempione Zanna Cingule šoreiz „nolauza” sudrabu.

* Pasaules meistarsacīkstēs ceturto vietu izcīnīja plūdmales volejbolisti Mārtiņš Pļaviņš un Jānis Šmēdiņš.

* Atzinību pasaules sporta arēnās ieguvuši airētāji Elza Gulbe, Lauris Šīre, Dairis Adamaitis, kamanīņu braucēja Ulla Zirne un Kristens Rozītis.

Širovs atkal pārstāvēs Latviju

Starptautiskā Šacha federācija (FIDE) oficiāli apstiprinājusi, ka viens no pasaulē labākajiem šahistiem Aleksejs Širovs pēc 17 gadu pārtraukuma sacensībās atkal pārstāvēs Latviju. Iepriekš Širovs šaha turnīros pārstāvēja Spāniju.

Šacha vienību sacensībās – Pasaules šacha olimpiādā u. c. līdz šim pie pirmā galda spēlēja Normunds Miezis. Tagad viņu nomainīs Širovs, jo viņam ir augstāks individuālais koeficients (reitings) nekā Miezim.

Širovs sniedz simultāntspēles seansu

“Kad mani uzrunāja Latvijas Šacha federācijas jaunais vadītājs Pēteris Šmidre, nopietni sāku apsvērt atgriešanos Latvijā, jo jutu – Spānijā savu esmu paveicis, mans ieguldījums varētu būt nepieciešamāks Latvijā,” savu lēmumu skaidroja Širovs. “Ir redzami priekšnosacījumi, lai šaha nozīme atkal pieaugtu, ir jauni spēki, atbalsts un nākotnes plāni. Šis ir mans personīgais lēmums, ar ko es ceru palīdzēt celt šaha līmeni un atgriezt to kādreizējos augstumos.”

Priecīgs par šo pāreju bija LŠF prezidents Šmidre, viņš uzsvēra, ka pazīstamais šahists varēs palīdzēt jaunajiem. “Zīmīgi, ka šī pāreja notiek tieši sākoties jaunajam gadam. Tā ir laba ceļa zīme pēc tam, kad tika atklāts jauns šaha klubs, kā arī parakstīts memorands par sadarbību šaha attīstībā izglītības sistēmā. Šogad notiks nozīmīgas sacensības un man ir patīams prieks, ka tieši šobrīd tiem tāpat kā vilciena sastāvam ir jauna lokomotīve, kas ir svarīga gan esošajiem, gan topo-

šajiem lielmeistariem, bet jo īpaši prieks, ka Širovs ar savu harismu būs klāt jauniešu nometnēs.”

Aleksejs Širovs ir dzimis Rīgā, 1972. gada 4. jūlijā un meistara titulu šachā ieguva 1987. gadā. Par starptautisko meistarumu kļuva 1989. gadā, bet kopš 1990. gada viņš ir starptautiskais lielmeistars. FIDE 2011. gada novembra reitingu tabulā Širovs ieņem 39. vietu.

1992. gadā Širovs pārstāvēja Latviju Šacha olimpiādā Manilā, kur spēlēja pie pirmā galda (ieguva 8 punktus no 13). Šādu pašu rezultātu Širovs 1994. gadā sasniegta Maskavā. 1996. gadā Širovs ieguva Spānijas pavaltniecību un līdz pat 2011. gadam sacensībās pārstāvēja šo valsti. Lai arī Širovs bija pieņēmis Spānijas pavaltniecību, savulaik viņš bija viens no pirmajiem sportistiem, kas atklāti startēja ar pie apģērba piešūtu Latvijas karodziņu.

Līdzīgi kā Širovs arī daudzi citi sportisti ir savulaik uzauguši un skolojušies Latvijā, bet pašlaik pārstāv citas valstis. Viņu vidū ir Daniels Frīdmans, Arkadijs Naidičs, Aleksandrs Šabalovs, Igors Rausis un Aleksandrs Voitkevičs, kā arī bijusi ASV čempione Anna Hana.

Hokejs

Latvijas U-20 hokeja izlase pasaules meistarsacīkstēs grupu turnīrā zaudēja pirmajās četrās spēlēs: ar rezultātu 4:9 Zviedrijai, ar 1:3 – Slovēnijai, ar 0:14 – Krievijai un ar 3:5 – Šveicei. Līdz ar to uz otro posmu Latvijas hokejisti neņēma līdzīgu nevienu punktu. Līdzīgā situācijā bija Dānijas jaunie

hokejisti. Latvijas un Dānijas spēle izšķirās, kuŗa vienība saglabās vietu Pasaules meistarsacīkšu augstākajā līgā.

A apakšgrupas kopvērtējumā ar desmit punktiem četrās spēlēs uzvarēja Zviedrija, kas tādējādi automa-

tiski iekļuva pusfinālā, otrā vietā ierindojās Krievija, kuŗas kontā arī bija desmit punkti. Slovēnija ar sešiem punktiem ieņēma trešo vietu, Šveices kontā četri punkti, bet Latvijas izlase kā vienīgā pie punktiem netika.

Rīgas Dinamo hokejisti Davosā iekļuva Špenglera kausa izcīņas finālā. Izšķirīgajā sacensībā spēcīgāka bija Davos vienība, kuŗai rīdzinieki zaudēja ar 2:3. Šveices klubs par nozīmīgā turnīra uzvarētāju kļuva 15. reizi.

Špenglera kausa izcīņas turnīra simboliskajā izlasē tika iekļauta Kontinentālās hokeja līgas (KHL) Latvijas vienības – Rīgas Dinamo kapteinis Sandis Ozoliņš. Viņš guva vienus vārtus un nopelnīja četras soda minūtes.

Kopā ar Ozoliņu turnīra simboliskajā izlasē iekļauts Čehijas vienības Vitkovices Steel vārtsargs Romāns Maleks, turnīrā uzvarējušās Šveices komandas Davos aizsargs Beāts Forsters, viņa komandas biedrs uzbrucējs Robijs Ērls.

P. Karlsons

Mansfildas florbola vienība

vairāk aizmirstas, jo pieaug vidoespēļu popularitāte. Esam arī iepazinūšies ar vairākiem latviešiem Anglijā, kas arī interesējas par florbolu un kas mums ir snieguši lielu atbalstu.

2010. gadu uzsākām ar draudzības spēli pret Nottingham komandu, un tas turpinājās visa gada garumā. Šai komandā arī iepazināmies ar latviešu spēlētāju Jāni Magons, kuŗš mums palīdzēja iegūt nepieciešamo informāciju par Anglijas florbola līgām. Tādēļ vēlamies Jānim pateikt lielu paldies. Toties nākamā spēle tika aizvadīta profesionālajā South-West līgā Gloucester, pirmajā augstākajā līgā, pirmajā divīzijā, sacenšoties ar 14 profesionālām komandām. Lai gan spēlējām tikai pirmo gadu, šai sezonai beidzoties, ieņēmām godpilno piekto

Mārtiņš Ruņenieks, Juris Guščins, Oskars Alksnis, Gints Petrsins, Artūrs Vitoliņš.

Vairāk informācijas par spēles norisēm ir atrodamas Līgas mājaslapā: <http://www.chestervikings.co.uk/midlands>, Vai varat sazināties arī pa e-pastu ar Mansfield komandu: zagorskisrolands@gmail.com.

Rolands Zagorskis

Kāds bijis

2011. gads sportā?

Aizvadītais gads liecināja, ka Latvijai ir izcili sportisti vairākos sporta veidos. Mums ir brāļi Dukuri un Ineta Radēviča, mums ir labi hokejisti, starp labākajiem pasaulē spēj būt mūsu motosportisti, pasaules elitē laužas mūsu bobslejisti, medaļas gūst kamanīnbraucēji, mums ir pasaules